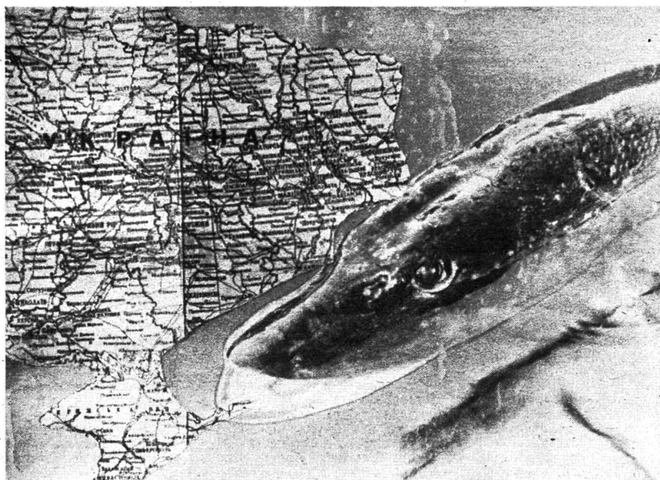
ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України ◆ № 16 (266) ◆ П'ятниця, 31 січня 1992 року ◆ Ціна 30 коп. (Передплатникам 10 коп.).

І КРИМ З'ЇСТИ, Й КОЛО МОРЯ СІСТИ



Що там не кажи, а складається враження, що окремим депутатам парламенту братньої Росії хочеться не єдино-неділимий Чорноморський флот закріпити за Кримом (що було б ще сяк-так зрозуміло), а навпаки — Крим закріпити за єдино-неділимим Чорноморським флотом. Ну, слава Богу, що хоч на Київському та Канівському водосховищах у нас союзний флот не базується...

Фотоколаж Олександра МАЛАХОВСЬКОГО.

ЗАВЕРШЕНО перший візит в Україну президента Європейського банку реконструкції та розвитку Жака Атталі. Перед від'їздом він виступив на прес-конференції і сказав: Україна стане членом ЄБРР, формальності по її вступу до банку займуть приблизно два місяці. Він висловив упевненість, що Україна через деякий час перетвориться з проблеми Європи в її надбання. Жак Атталі повідомив також, що він провів переговори з Президентом Леонідом Кравчуком, Прем'єр-міністром Вітольдом Фокіним, головою Національного банку Володимиром Матвієнком. ЄБРР фінансуватиме конкретні програми розвитку в Україні сільського господарства, зв'язку, конверсії, але — після прийняття Закону про захист іноземних інвестицій.

ПРЕЗИДЕНТ Росії Єльцин розпочав триденну поїздку до Великобританії, США і Канади, мета якої знайти надійнішу підтримку російських реформ, приватні капіталовкладення, що призвело б до вступу Росії до міжнародних фінансових установ.

ПРЕДСТАВНИК Росії в ООН Воронцов офіційно повідомив генерального секретаря цієї організації Бутроса Галі, що російський уряд стає спадкоємцем СРСР у всіх діючих міжнародних угодах.

ТРИВАЮТЬ збройні сутички в Нагірному Карабасі. За повідомленням УВС Нагірно-Карабахської Республіки, внаслідок ракетно-артилерійського обстрілу Степанакерта з боку Шуші вбито двох жителів, є поранені. Вірменські сили самооборони завдали у відповідь удару по цьому азербайджанському місту.

МОРЯКАМ ПОТРІБНА ПІДТРИМКА

Командування Чорноморського флоту почало гоніння на тих офіцерів та мічманів, які склали присягу на вірність українському народові. Капітана III рангу Олексія Клюєва, рота якого першою присягнула Україні, направлено в розпорядження іншої частини, фактично ж виведено за штат. Усунено з посади після складання присяги і відповідального редактора військової газети «Вымпел» капітан-лейтенанта Миколу Гука. Газета видається у військовому загоні імені адмірала Октябрського, який теж присягнув українському народові. З цього загону звільнено й інших офіцерів.

За таку ж «провину» командира з'єднання кораблів оборони водного району (дислокується в Донузлаві) капітана II рангу Юрія Шалита вивезено до Севастополя. Його тримають під наглядом на сторожовому кораблі без права сходження на берег. Переводять в інші частини начальника штабу цього з'єднання капітана II рангу Миколу Жибарєва, заступника начальника штабу капітана II рангу Сергія Шатнього, кількох командирів кораблів, а також офіцерів та мічманів.

На думку деяких офіцерів флоту, близько 80 відсотків офіцерів та мічманів хочуть скласти присягу на вірність народові України.

Моряки-чорноморці чекають від українського народу підтримки. Нею можуть бути насамперед листи й телеграми на адресу Президента України, Верховної Ради та Міністерства оборони України. Не завадили б такі послання і на ім'я Президента Росії та командування Чорноморського флоту.

ТЕЛЕГРАМА В НОМЕР

КОПІЯ СЕВАСТОПОЛЬ
АДМІРАЛУ ІГОРЮ КАСАТОНОВУ

НАРОД УКРАЇНИ ПЕРШОГО ГРУДНЯ РАЗ І НАЗАВЖДИ ОБРАВ ШЛЯХ НЕЗАЛЕЖНОСТІ. БУДЬТЕ РОЗСУДЛИВИМИ

НЕ РОЗПАЛЮЙТЕ ВЕЛИКОДЕРЖАВНИЙ ШОВІНІЗМ, ПАМ'ЯТАЙТЕ УКРАЇНА ЗАСЛУЖИЛА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ. ДЕРЖАВНОЇ МУДРОСТІ ВАМ. А НЕ ШОВІНІСТИЧНОГО УГАРУ
ІВАН ПАЛАГНЮК
КІЦМАНЬ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛ.

БЕЗ ПРОБЛЕМ...

Жодної політичної конфронтації між Росією та Україною немає, заявив, виступаючи перед журналістами, російський міністр закордонних справ Козирєв. За його словами, тепер йдеться про складний процес пошуку рішень щодо тяжкої спадщини минулого. Порушуючи проблему Чорноморського флоту, міністр підкреслив: вона не становить вогнища напруженості, а просто є предметом суперечки. Козирєв вважає, що цю проблему можна вирішити на переговорах. Однак він знову наголосив: більшість кораблів повинна бути спільною власністю СНД.

ДОПОМАГАТИ КРАЩЕ

Якщо Захід не допоможе Росії відновити економіку, до влади можуть знову прийти прихильники «жорсткої лінії». Це спричинить чергову гонку озброєнь і обійдеться західним державам набагато дорожче, ніж будь-яка допомога. Таку думку висловив в інтерв'ю Бі-бі-сі Борис Єльцин напередодні візиту до Великобританії. Пізніше в інтерв'ю американським журналістам російський Президент заперечив повідомлення, нібито він зловживає алкоголем. «Я регулярно займаюся спортом, працюю 19—20 годин на добу і не консультуюся з дружиною, приймаючи політичні рішення», — сказав він.

ПРОДОВЖУВАТИМЕ БОРОТЬБУ

Впав останній оплот скинутого президента Гамсахурдіа. Сили Військової ради захопили в середу його рідне місто Зугдіді. Того ж дня екс-президент, який переховується десь у Західній Грузії, дав ексклюзивне інтерв'ю кореспондентові ТАРС. Гамсахурдіа заявив, що юридично все ще залишається президентом, і знову назвав Військову раду хунтою. Він наголосив, що продовжуватиме боротьбу за повернення до влади.

Тим часом, як передає агентство Рейтер, уряд у Тбілісі почав вирішувати економічні питання. Ухвалено, зокрема, рішення передати державні квартири у власність їхнім мешканцям, а також звільнити ціни на продовольчі й споживчі товари.

8

НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ — НЕЗАЛЕЖНЕ СЛІДСТВО

Молода Українська держава — на порозі серйозних реформ правоохоронних органів.

12 **Анатолій МОКРЕНКО:**

«На превеликий жаль, наш театр, як і більшість театрів східних і південних областей республіки, є прокатною площадкою світового репертуару. Українське мистецтво в ньому майже не пропагувалося. Нині, підходячи до свого 125-ліття, ми хочемо надати йому статус «національного», повернутися обличчям до рідних коренів».

Парламентська хроніка

ЛАД МІНЯЛИ З МУЗИКОЮ

Денне і вечірнє засідання 29 січня

Депутати обговорили і прийняли в першому читанні проекти законів «Про приватизацію державних підприємств», «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)», «Про приватизаційні цінні папери». Відхилили проект постанови Верховної Ради України «Про порядок застосування статті 5 Закону України «Про індексацію грошових доходів населення».

...Навіть після тригодинного словесного марафону навколо приватизаційних законів депутати ніяк не могли визначитися й натиснути кнопки. Дуже вже складну справу вони вирішували, і вага особистої відповідальності кожного була чи не найважчою за весь час роботи парламенту. В. Яворівський (Кіровоградщина) заявив: «Ми сьогодні будемо приймати не просто закони. Якщо хочете, це декрет про революцію. Зміну суспільного ладу, який себе вижив, скомпрометував і таке інше. Я переконаний, що того моменту, коли ми натиснемо кнопки, сьогодні вже чекають нетерпеливо і тіньовики, і верхівка, яка вже все приватизувала. Столи вже накриті: ми натиснемо кнопки, і вони можуть приступати». Гарно сказав, але запропонував... відкласти «момент істини» до ранку. Та депутати не могли чекати і не тиснути, бо й самі опинилися під тиском усього нашого злиденного, препоганого життя.

Ми прочинили в новому році двері до спільного дому ринкові. Але куди йому йти, якими законодавчими рейками, не вказали, і він пішов собі, як заманулося. Волею тих, хто в ньому, як у каламутній воді, виловлював «золоті рибки» власного зиску, вичищав наші кишені, викидав на незатишну межу виживання сотні і мільйони людей. Депутат В. Сальниченко (Луганщина) сказав, характеризуючи сьогоднішню ситуацію: «Підвищення цін і нерозумна податкова система добили нашу економіку».

А змінювали депутати суспільний лад тому, що змінювали характер відношення всіх нас до засобів виробництва. Від народу, який мав усе — «загальнонародну власність» — і не мав, звісно, нічого, окрім прав де-юре і безправ'я де-факто, ми переходимо до суспільства, побудованого на основі приватної власності кожного. До такого стану речей, коли кожний має опинитися, як у відкритому морі,— або випливеш, або ні: все залежить від тебе. І соціальна справедливість у такій ситуації полягає саме в тому, щоб не дати відразу піти на дно тим, хто не вміє, не може і невміє не хоче (на жаль, і таких багато) «плавати» по-ринковому. Суворе випробування. Але трагікомедія навіть не в ньому самому, а в тому, що обійтися без нього не можна. Не можна допуститися того, щоб майже 74-річна агонія закінчилася загальним колапсом.

В. Гриньов (Харківщина), як на мене, цілком правильно визначив дві полюсні тенденції депутатської дискусії: між необхідністю соціального захисту і економічною доцільністю. Іншими словами, і хочеться, і колеться.

Не всі депутатські «пасажі», звісно, вкладалися в «прокрустове ложе» гриньовського визначення. Але депутати в основному говорили про те, як зробити механізм входження в ринок на законній основі найбезболіснішим і як все-таки врятувати нашу економіку, стимулювати її до продуктивної праці. Як має відбуватися приватизація, щоб власниками себе відчули всі, і в той же час, щоб знову не було вже «капіталістичної» зрівнялівки і могли розвивати підприємництво та власну ініціативу ті, хто до цього найбільше здатний.

Соціальну справедливість ринкової доби найвлучніше охарактеризував, на мій погляд, депутат А. Кінах (Миколаївщина): «Щоб захистити слабких, треба дати можливість на повну силу працювати сильним». Інші депутати додавали: і розумно змусити сильних все-таки не забувати про слабких. Тож депутати й говорили про те, кому і як видавати приватизаційні папери (сертифікати): безплатно чи за викуп. Кому належить пріоритет у приватизації підприємств: всім без розбору чи трудовим колективам. Якими мають бути приватизація і роздержавлення: обов'язковими чи добровільними. Допускати чи не допускати до наших національних багатств іноземців, зничі доларові гаманці, звичайно, відтіснять наші власні «дерев'яні». Як домогтися тієї ринкової справедливості й уникнути корупції, непомірного збагачення одних і зубожіння інших. Що робити з тіньовиками: допустити (нехай працюють) чи перевірити (вимагати декларацію про прибутки).

Названі закони, звичайно, деякою мірою відповідали на ці запитання. Але невичерпно і нечітко. На думку депутата Т. Стецьківа (Львівщина), в цьому нема нічого страшного: всі закони бувають або поганими, або дуже поганими, і краще щось робити, ніж взагалі бездіяти. А головуючий В. Гриньов додав: нам треба починати рухатися і зробити все, щоб після другого читання документи стали кращими.

Та старий лад ніби відмовився здаватися без бою. Намить зіпсувалася система «Рада», змовкла музика. «Бач, не хоче без музики...» — пожартував головуючий. Та мелодія залунала, і в ній потонув хруст зламаного хребта старої системи. Ринок в Україні почав намацувати цивілізовані рейки, і як було б добре, щоб обійшлося без соціальних «партизанів-мінерів...».

А постанова про індексацію наших доходів передавала надання права Президентові самому в 1992 році оперативно визначати механізм і відсотки індексації. Депутати знову побачили в цьому намагання перебрати частину їх повноважень і відмовилися за це проголосувати. Правильно вони зробили чи ні — підкаже найближчий час.

Володимир СКАЧКО,
парламентський кореспондент «Голосу України».

ЗЕМЛЮ — СЕЛЯНАМ!

Ранкове засідання 30 січня

Нарешті. Практично без обговорення на цьому засіданні Верховна Рада України прийняла конституційною більшістю Закон про форми власності на землю, яким поряд з державною запроваджено колективну і приватну форми власності на землю, а також відповідну постанову про введення цього Закону в дію з дня його підписання. Кабінету міністрів разом з постійними комісіями доручено до 15 лютого подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про зміни й доповнення до законодавчих актів відповідно до прийнятого Закону.

Минулорічне одинадцятигодинне обговорення питання про власність на землю не було даремним. Воно, та врешті й саме життя, зробило народних депутатів зрілими настільки, що вони конституційною більшістю прийняли таке, без перебільшення можна сказати, вікопомне рішення. Краще, як мовиться, пізно, ніж ніколи. Головне, щоб ніхто більше не змінив його, щоб люди повірили: цей Закон прийнято назавжди. Бо земля, як сказав Іван Плющ, на відміну від інших засобів виробництва, є живим організмом, вона потребує не тільки використання, а й опіки. Плекати ж її нікому, і тому, якби вона могла жалітися, то голосила б від знущань, що терпить.

Тож тепер парламент має прийняти такі закони, які охороняли б використання землі. Саме в цьому зв'язку дуже актуальною є постанова Верховної Ради про вилучення і надання земельних ділянок для несільськогосподарських потреб. Представляючи Закон про форми власності на землю, голова Комісії з питань агропромислового комплексу Анатолій Чепурний зазначив, що нині є чимало випадків злочинного використання землі. Скажімо, сільська Рада, виділяючи землі в запас, не дає актів на землевикористання та землеволодіння для сільськогосподарських потреб. Але всіма правдами й неправдами, навіть за сприяння народних депутатів, угіддя із запасу виділяються для спорудження, скажімо, житла. Це злочинно. Такі випадки є в Запорізькій, Одеській областях, у Криму. Щоб припинити таке нераціональне використання сільськогосподарських угідь, питання про виділення ділянок під несільськогосподарські потреби має розглядати тільки Верховна Рада. Що ж, на ранковому засіданні одну з таких постанов прийнято, на черзі ще кілька десятків справ. Однак хочеться вірити, що кожна з них буде ретельно проекспертована, інакше і далі, тільки вже за допомогою високих резолюцій і натискування парламентських кнопок, триватиме знущання над землею-годувальницею.

Депутати з готовністю приступили до прийняття у другому читанні Закону про обмеження монополістичної діяльності та розвиток конкуренції. Проголосували навіть кілька статей. Однак спіткнулися на п'ятій, яка, як згодом виявилося, була зовсім скасована. Втім, і весь законопроект, прийнятий у першому читанні з великою кількістю поправок, зазнав концептуальних змін. І тому Голові парламенту Іванові Плющу нічого не залишалося, як зняти цей законопроект з прийняття у другому читанні, а доповідачеві Геннадію Маслюку, членові Комісії з питань економічної реформи і управління народним господарством, покинути трибуну. У цій ситуації резонно пролунала пропозиція народного депутата Владислава Носова: внести законопроект на повторне перше читання.

Здалося, дещо шокував народних депутатів проект Закону про оперативно-розшукову діяльність, який доповів голова Комісії з питань правопорядку та боротьби із злочинністю Ярослав Кондратьєв. Йшлося, скажімо, про право підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, зокрема, знімати інформацію з каналів зв'язку, контролювати телеграфно-поштові відправлення, здійснювати візуальне спостереження із застосуванням фото-, кіно- і відеозйомки, оптичних та радіоприладів тощо. Мабуть, у кожного, хто слухав доповідача, зринали в пам'яті фрагменти детективних кінофільмів або згадувалися колізії власного життя під час переслідування за інакомислення. Мав рацію Володимир Яворівський, коли сказав: «Ми всі люди зі страху», — і спитав доповідача про те, хто контролюватиме роботу самої оперативно-розшукової служби. Відповідь на це запитання дає частково стаття 16 законопроекту, де записано, що нагляд за дотриманням законності під час проведення оперативно-розшукової діяльності здійснюється Генеральним прокурором України і підпорядкованими йому прокурорами. Можливо, депутати розширять коло контрольних органів.

Втішає тільки те, що законопроект внесено на розгляд парламенту чотирма комісіями, крім тієї, що очолює доповідач, у підготовці документа брали участь комісії з питань оборони і національної безпеки, у правах людини та в питаннях законодавства і законності. Треба сподіватися, що цим законом не будуть порушені визнані у світі права людини і водночас він таки «зробить погоду» в боротьбі із злочинністю, від якої потерпає все суспільство. Тільки б не вимостити добрими намірами дорогу до пекла.

Світлана ПИСАРЕНКО,
парламентський оглядач «Голосу України».

Приватизація

НАДІЛИТИ БАГАТСТВОМ

На мій погляд, концепція приватизації має бути такою: багаті громадяни — багата держава. Отже, основною метою всіх заходів має бути надання 52 мільйонам українців реальної власності. Включаючи й землю, причому безплатно.

Це не заклик до соціальної справедливості і не принцип «рівних стартових можливостей» (ми й нині знаходимося в рівних, безнадійно рівних умовах зубожіння). Щоб зрозуміти, як виходити з кризи, необхідно усвідомити, чим же відрізняється наш середньостатистичний громадянин від такого ж громадянина в багатій країні. Відповідь очевидна: ми жебраки (в кращому разі просто бідні), а вони — багаті (а то й дуже багаті). Ось чому треба передусім хоч якоюсь мірою зменшити різницю між нашими громадянами і громадянами розвинутих країн. Тоді й Україна в цілому одержить шанс на вихід з теперішнього становища.

Об'єктом приватизації має стати земля. І якщо кожен матиме хоч декілька сотих гектара, він зможе їх продати, збудувати на них дім чи завод, здати в оренду тощо. Тоді умови будуть дійсно рівними. Сьогодні ж пропонується наділити всіх якимись символічними сертифікатами на не менш символічні 3,5 тисячі карбованців.

Щодо органів приватизації, то можна вже зрозуміти: «облік і контроль» — благодатний грунт для корупції. І чим більше буде цього «обліку і контролю», тим масштабнішою буде корупція — звичайно, живитися вона буде не тільки з грошей простих людей, а й з «тіньового» капіталу. Тож суспільство має зрозуміти, що легалізовані кошти тіньової економіки працюватимуть на все суспільство (це робочі місця, товари тощо), а якщо лишаться поза законом, то сприятимуть лише подальшому порушенню законності.

Основна ідея цих міркувань не в тому, щоб «узяти все й поділити», а в тому, щоб зробити всіх громадян України власниками. Адже потенціал України дуже великий — необхідно тільки, щоб кожен міг проявити ініціативу. Держава, яка неспроможна управляти, має передати власність громадянам. А вони не обдурять ні себе, ні державу.

Сергій РОЖКОВ,
фізик.

Київ.

УКАЗ Президента України

Про забезпечення діяльності та розвитку Академії наук України

Зважаючи на виняткове значення фундаментальної науки для економічного, соціального і культурного оновлення України, необхідність забезпечення ефективної діяльності та подальшого розвитку Академії наук України в умовах переходу до ринкової економіки, **постановляю:**

1. Установити, що Академія наук України є вищою науковою установою України зі статусом самоврядної організації.

Покласти на Академію наук України організацію, проведення та координацію наукових досліджень з фундаментальних проблем природознавства, гуманітарних і технічних наук з метою відродження і всебічного розвитку духовної та матеріальної культури народу України.

2. Передати Академії наук України у безстрокове користування будинки, устаткування та інше закріплене за нею державне майно на підставі постанови Президії Верховної Ради УРСР від 17 січня 1991 року «Про статус Академії наук Української РСР».

Установити, що Академія наук України використовує передане їй майно за своїм розсудом у межах, визначених її Статутом, без зміни форми його власності.

3. Кабінету міністрів України:

підготувати та внести до Верховної Ради України пропозиції про звільнення установ, організацій та підприємств Академії наук України від усіх видів податків, мита і зборів, у тому числі від обов'язкового відрахування валютних коштів, одержаних від зовнішньоекономічної діяльності, якщо ці кошти спрямовуються на наукові дослідження, підготовку наукових кадрів, розвиток матеріально-технічної та соціальної бази Академії наук України;

включати до державного замовлення об'єкти капітального будівництва наукового і дослідно-виробничого призначення;

при формуванні проектів республіканського бюджету і платіжного балансу передбачати виділення асигнувань, у тому числі у вільно конвертованій валюті, для пріоритетного фінансування і матеріально-технічного забезпечення фундаментальних досліджень і найважливіших прикладних розробок, що проводяться установами Академії наук України;

вирішити шляхом укладення відповідних міждержавних угод питання про використання майнових комплексів і фінансових ресурсів Академії наук України, що знаходяться на території інших держав;

вжити заходів до підвищення соціальної захищеності працівників установ, організацій та підприємств Академії наук України в умовах переходу до ринкової економіки.

Президент України
Л. КРАВЧУК.

20 січня 1992 року

ЗВЕРНЕННЯ
Прем'єр-міністра України В. Фокіна до світових фінансових кіл

Україна, незалежність якої була 1 грудня 1991 року підтверджена її багатонаціональним 52-мільйонним народом і визнана більшістю країн світу

будучи країною-фундатором Організації Об'єднаних Націй і багатьох всесвітніх економічних організацій,

неухильно дотримуючись як своїх міжнародних зобов'язань, так і тих, що успадковані від Союзу РСР,

4 грудня 1991 року підписала разом з іншими державами—членами колишнього СРСР Договір про правонаступництво щодо державного зовнішнього боргу та активів Союзу РСР.

Тим самим Україна взяла на себе беззастережне зобов'язання відшкодувати частину зовнішнього боргу СРСР через Банк зовнішньоекономічної діяльності, який перетворився за Договором в уповноваженого агента по обслуговуванню боргу.

Прагнучи неухильно дотримуватися букви і духу Договору, Україна вирішила вступити до Міжнародного валютного фонду та Міжнародного банку. Разом з експертами цих провідних міжнародних організацій уряд України складає вперше в історії нашої держави платіжний баланс, визначає ліміт зовнішньої заборгованості для затвердження Верховною Радою України.

В умовах надзвичайно жорстокої економічної кризи, гіперінфляції, зубожіння широких верств населення уряд намагається вишукати необхідні валютні кошти для своєчасної сплати частки боргу. Терміново створюється система стимулювання експорту, засновано Експортно-імпортний банк України, зміцнюється система національного митного контролю.

Але викликають занепокоєння дії інших Сторін по Договору від 4 грудня 1991 року. Без участі повноважного представника уряду України представники Росії, Бєларусі, Казахстану та інших країн—правонаступниць СРСР прийняли Статут Міждержавної Ради, яка за Договором правочинна приймати рішення по обслуговуванню боргу. Діяльність Міждержавної Ради фактично суперечить Договору. В односторонньому порядку привласнюються закордонні і внутрішні золотовалютні активи, нерухомість і майно за кордоном Союзу РСР, відомості про які до теперішнього часу не відомі іншим державам-правонаступницям. Маючи згідно з самочинно прийнятим Статутом 61,1 процента голосів, Російська Федерація має реальну можливість свої дії «легалізувати» рішеннями Міждержавної Ради.

Наприкінці минулого року було прийнято рішення Міждержавної Ради про припинення поточних операцій Зовнішекономбанку СРСР, що завдало великої шкоди економічним інтересам України.

Виступаючи за рівноправність у вирішенні цих питань, Україна не може погодитися з диктатом однієї держави, яким би великим не був її потенціал. Тому Україна звертається до світових фінансових кіл з проханням про:

1. Виділення із загальної суми заборгованості колишнього Союзу РСР у вільно конвертованій валюті 16,37 процента для самостійного обслуговування Україною, що відповідає положенням Договору від 4 грудня 1991 року (Стаття 3).

2. Надання безпосередньої можливості Національному банку України та Експортно-імпортному банку України брати участь у всіх видах фінансових операцій на світовому ринку для своєчасного виконання боргових зобов'язань і забезпечення розвитку ринкової економіки України.

3. Визнання та сприяння реалізації права власності України на 16,37 процента всіх видів активів колишнього СРСР як на його території, так і за її межами, що буде необхідною гарантією виконання Україною своїх міжнародних фінансових зобов'язань. Як тимчасовий захід — припинення права власності Росії на об'єкти власності колишнього СРСР за кордоном до їх фактичного розподілу між державами-правонаступницями.

З метою реалізації цих пропозицій уряд України пропонує скликати міжнародну конференцію у Києві 18—19 лютого 1992 року, на яку запросити повноважних представників кредиторів, МВФ і Всесвітнього банку.

З глибокою повагою,

Прем'єр-міністр України
В. ФОКІН.

Цікаві люди московські тележурналісти. І що б ото ми, бідолашні, робили, якби їх не було, і сказати важко. Жили б, їй-право, як у темному льоху. Чи як із зав'язаними очима по своїй Україні ходили б.

Та, на щастя, є вони, наші просвітителі. Увімкнеш програму колишнього ЦТ — і починають мізки на місце

Нотатки небайдужого

КОНСОЛІДУЮЧИЙ КУЛАК



вправляти, починаєш кумекати, що воно і до чого. Виявляється, ми, українці, навіть у футбол грати не вміємо. То дарма, що половину вищої ліги колишнього «непорушного» складали наші команди. І що, приміром, київське «Динамо» найвизначніших висот у Європі сягало — теж наплювати. Як і на те, що за нашими футбольними «зірками» найменитіші зарубіжні клуби полюють. Все одно, кажуть нам просвітителі з блакитного екрана, національного чемпіонату у вас не вийде. Куди, мовляв, вам без нас...

Про «связи», без яких «просто немыслимо само существование», нам теж чимало повчального розповіли, навіть на практиці намагаються показати. І про «исторически сложившуюся общность». І про «ответственность за судьбы». І так далі.

А тепер ось симпатична пані Мишина, грайливо примруживши швидкі оченята, дещо про армію нам розтлумачила. Ми, можливо, про це і не підозрювали, а вона, пані Мишина, сформулювала думку майже як афоризм: армія, мовляв, у Росії завжди виступала консолідуючим чинником.

Почув оцю фразу — і повірив відразу, беззастережно. Без будь-яких додаткових пояснень. У пам'яті миттєво увімкнувся «проектор» — попливли кадри... Сибір, бородатий чоловік, «объятый думой». Кавказ, лункі постріли в гірських ущелинах, Шаміль... і там, і там «консолідація» відбувалася з деякими ускладненнями, але зрештою завершилася успішно. І не тільки там...

«Кіно» пам'яті, яке, безумовно, є теж одним з найважливіших мистецтв, перенесло мене у дещо пізніші часів живих «консолідуюча чинник» позначався, скажімо, абревіатурами РККА, чи простіше — СА. Ось 1918-й. На замовлення «живішого за всіх живих» і «консолідуюча сила» посунула на молоду Україну — і заквітчалася новонароджена республіка червоними прапорами та ще червонішою кров'ю страчених патріотів... Рік 1940-й. «Консолідуюча» вже на берегах Балтики — так би мовити, «на призыв восставших масс». Оглушені свинцем, притиснуті панциром, «массы» негайно «консолідуються» з великою і неподільною...

«Проектор» робить коротку перерву, а потім висвічує знову. Рік 1954-й. День «Ікс» в НДР. Танки і кулемети «сконсолідували» німців умить. Тільки крівця окропила стіни й тротуари... Рік 1956-й. Угорщина. Щось вони собі таке надумали, ті угорці, якусь нісенітницю в голови собі взяли щодо якоїсь свободи. Вам що — вже не подобається консолідація у складі табору? Заревли танки, вдарили гармати — є повна консолідація!.. Рік 1968-й. Чехословаччина. І ви, нещасні, чогось захотіли? Ні, братішки по соцтабору, ми вас швидко сконсолідуємо. Заревли танки, вдарили гармати й кулемети, забарвилися вулиці кольором революції... Рік 1978-й. Афганістан. Тут, правда, з «консолідацією» непогодження вийшло, народ якийсь нетямущий стрівся: у нього стріляють, а він, нерозумний, ніяк не хоче второпати, що йому несуть світло непереможних ідей... У гори подерся та й здачу дає.

Взагалі, останнім часом у «консолідатора» осічка за осічкою. А все через те, що повсюдно оту гнилу демократію розводять, і вже кожному давай суверенітет, якусь навіть самостійність подавай. Їм саперними лопатками в голови вдовбують, що не можна рвати «узы братства», а вони своєї...

«Проектор» висвічує кадри: Тбілісі, Баку, Вільнюс, Рига... «Консолідуюча» хижо шкірить зуби, але того вищиру вже не боятся... Конвульсує «консолідуюча» на радість колишнім рабам... А в Москві реаніматори метушаться. За державними трибунами маніпулюють, генеральськими лампасами виблискують, з телеекрана виглядають, на газетні сторінки вискакують.

Ах, колишнє ЦТ, хоч ти вже й перейменувалося! Запитати хочеться: ЦТ чи це не те? Те, те ж саме, «консолідуюче», як і та ж сама «легендарная»...

...А ми послухаємо-послухаємо — та й збудуємо свою силоньку. Тільки не «консолідуючий кулак», а цивілізоване військо, з людським, так би мовити, обличчям.

Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент «Голосу України».
Рівне.

Мал. Володимира КИСЕЛЬОВА.

РОЗМОВА З ТОВАРИШЕМ КАПІТАЛІСТОМ

Мале підприємство «Крам» має товарообіг близько 100 тисяч карбованців на місяць тільки на виготовленні металоконструкцій для енергетики і покриттів для підлоги. Крім того, воно є власником брокерської контори на Київській універсальній біржі, тож його директор Віктор Аралов цілком відповідає сталому нині кліше «біржовика-капіталіста».

— Вікторе Олексійовичу, відверто кажучи, познайомившись ближче з вашим способом життя, я не відшукав нічого спільного з тим, що прийнято називати класом товстосумів...

— Бо це — чистої води міф. Спершу обережне, боязке ставлення до біржової діяльності змінилось на неприязнь — стійке упередження до всього, що з нею пов'язане. Мовляв, біржа — збіговисько спекулянтів, мовляв, біржовики, як один,— мільйонери, тощо. Нісенітниця! Біржова діяльність так само потрібна, як і важка і, звичайно, не настільки прибуткова, як це думають. А потрібна для того, щоб ми, врешті-решт, подолали поріг примітивного соціалізму.

Про кого говорять

— Спробуйте в моїй особі переконати в цьому читачів.

— Ви й самі знаєте, до яких дикунських наслідків привела нас централізована планова система в економіці, непомірна монополізація у сферах ціноутворення і розподілу. У час абсолютної стагнації, тоді як план XI п'ятирічки ми провалили з усієї номенклатури, XXVII з'їзд КПРС замилював народу очі щодо перевиконання і намічав подальші темпи зростання. Окозамилювання такого розмаху економіка не дарує. У минулому вимірі усе знаходилось під сукном: прорахунки, зловживання, розкрадання, привілеї, мільйони незатребуваних талантів і мільярди кинутих на вітер коштів. Ми почали просуватися в ринок — і виробник здобув можливість формувати вільні ціни на свою продукцію. Біржа, чого чимало хто не усвідомлює, а чимало хто не вірить, раптом запропонувала усім учасникам ринкового процесу однакові умови...

— Тут, будь-ласка, доступніше. Припустимо, я маю партію прасок і волію продати їх через біржу. Мої дії?

— Зауважте відразу, що ви звертаєтесь до біржового брокера як до посередника, цю роль виконує, власне, і біржа. Оголошуєте брокеру, якому належить 0,5 процента вартості укладеної угоди, про те, що воліли б одержати за кожну праску, скажімо, 150 карбованців. А він, уявіть, запевняє, що здатен продати за 170, за умови, якщо одержить 10 процентів додаткового прибутку. Звісно, ви погоджуєтесь, що тієї ж миті протоколюється. На біржі між вашим брокером-продавцем і покупцем виникає торг — зіштовхуються два інтереси, запит і пропозиція прасок цього типу не тільки на цій, а й інших біржах. Укладається угода чи ні, проте ваші умови будуть витримані неодмінно. Тим часом, цього дня виставляються сотні позицій і по них відбуваються аналогічні торги. Так народжуються вільні, засновані на кон'юнктурі ринку, а не вигадках чиновника, ціни.

— Проте вони на біржі «кусаються»...

— Що це поки-що, так, біржа не винна. Вона тільки на мить фіксує котирування цін у суспільстві. В період інфляції друкарський верстат грошової маси не зупиняється: ціни зростають, а люди вимагають підвищеної зарплати. Гроші стрімко обертаються на сміття, яке не прибирають, оскільки це небезпечно, по-перше. А, по-друге, ця робота пов'язана з глибинною перебудовою відносин власності, кредитно-фінансової системи держави, що не кожному урядові на руку і до снаги. Стабілізувати ж ціни може допомогти і допомагає біржа.

Балачки про те, що звертатися на біржу утратно,— ще один міф. Держторгівля користується 17—20 процентною скидкою вартості товару, біржа — до 5 процентів, не більше. Отже, якщо вам потрібні праски, замовляйте.

Сергій СЕРГІЄНКО.
Київ.

Телеграфним рядком із Черкас

СОЛОМОНОВЕ РІШЕННЯ

прийняв виконком Черкаської міської Ради народних депутатів. Усі підприємства, організації, установи, кооперативи, розташовані на її території, сплачуватимуть відтепер солідні орендні платежі за користування землею — від 19 до 44 тисяч карбованців за гектар.

ПОВЕРНУТЬ ДІДОВУ САДИБУ

Обласна Рада народних депутатів прийняла рішення про виплату грошової компенсації колишнім політв'язням на суму понад 500 тисяч карбованців. Громадяни, які зазнали поневірянь і втрат внаслідок «великого перелому», одержать близько 200 тисяч карбованців. Крім того, 15 домовласникам або їхнім спадкоємцям повернуть садиби й будівлі, відібрані за часів розкуркулювання.

ДЕЛІКАТЕСИ З ОСЛО

скуштували трудівники виробничого об'єднання «Азот», на адресу якого прибули два рефрижератори з лососевими. Вантаж надійшов після телефонної розмови між колегами-хіміками Осло і Черкас, яка тривала три... хвилини.

БОНЖУР, МАЛЮКИ!

Представники французької фірми «Спі Батиньол» Рішар Пітлак і Антонін Павлік після завершення ділових зустрічей відвідали обласний Будинок немовляти. Бізнесмени подарували дітям чек на 50 тисяч карбованців, цукерки. Незабаром із Франції надійдуть ліки, медичне обладнання, дитяче харчування.

Лідія ТИТАРЕНКО.

ЩЕ РАЗ ПРО УКРАЇНСЬКЕ ЗОЛОТО

Протягом минулого року в пресі неодноразово з'являлися публікації про відкриття українського золота. Ведучи роботи на більш реальних об'єктах, ніж названі в періодиці (правда, прикритих завісою таємності), ми не хотіли вступати в полеміку щодо суперечливих, іноді недостовірних положень. Однак стаття «Золотко, за тобою прийшли» («Голос України» від 3 грудня 1991 року) змусила висловити й свою оцінку ситуації, що склалася.

Перш за все, хотілося б сказати, що розвідка золота — надто складна справа, яка потребує найвищого професіоналізму геологів, буровиків, аналітиків, пробників, працівників інших служб, оскільки у розсіяному стані дорогоцінний метал зустрічається в різноманітних породах різних регіонів. Саме тому для відкриття промислових родовищ особливо важливими є два моменти — де шукати і хто шукає.

Ідея для уряду

За більшістю публікацій про українське золото я бачу основну мету: на фоні об'єктивно актуальної і важливої проблеми об'єднання «Кіровгеологія» — московська урановорудна організація — прагне встановити монополію і «вибити» для себе вигідне замовлення. Але специфіка геологорозвідувальних робіт урану і золота надто різна. Це однаково, що доктору історичних наук братися читати нарисну геометрію. Тож для «Кіровгеології» ефективність пошукових робіт стоїть на другому плані — їй би поправити своє фінансове становище.

Золото в нас є. Зокрема в Кіровоградській та Дніпропетровській областях. Доказом служать досліджувані нами об'єкти, які за аналогами близькі до ряду родовищ Австралії та Індії.

Я твердо переконаний, що державне замовлення на пошукові роботи Кабінет міністрів повинен давати не на підставі голослівних заяв претендентів, а на конкурсній основі, з технічно і економічно виваженими документами. Але і в цьому випадку мусить бути міцна підтримка уряду і Президента.

Олександр БАБИНІН,
головний геолог Черкаської геологорозвідувальної експедиції.

Цифровий калейдоскоп

У ЩО ВІРЯТЬ ВАШІ ДІТИ?

Ще недавно була хрестоматійною фраза «Буття визначає свідомість». Але, якби НАШЕ сьогоднішнє буття визначало НАШУ сьогоднішню свідомість, — уявляєте, що це було б?! Київська школярка Олена САВЧУК провела серед своїх ровесників, випускників 214-ї школи Мінського району, приватне опитування, яке й пропонуємо вашій увазі. Цифри дано у відсотках.

1. Чи довіряєте ви людям?
так — 14,5
дивлячись кому — 63,5
ні — 16,5

2. Чи є у вас мета в житті?
живу сьогоденням — 18
є мета — 69
непевна відповідь — 12,7

3. Чи всі засоби гарні для досягнення мети?
так — 25,5
ні — 69

4. Яке значення має нині вища освіта?
можна обійтись — 47
необхідна — 47

Цікаво, що серед першої категорії опитаних при вступу до вузу покладатимуться на власні сили 27 відсотків, а на чиюсь допомогу — 12,7 відсотка, а серед другої категорії на власні сили розраховують 35,4 відсотка, а на сторонню поміч — 9 відсотків.

5. Чи вірите ви у відьом, інопланетян, полтергейст, взагалі у що-небудь?
вірю абсолютно в усе — 72,7
в себе — 1,8
в Бога — 7
в дещо — 12,7
ні в що не вірю — 5,5

З усього цього автор робить єдиний висновок: не світ творить людину, а людина творить світ!

Уперше

ЕМБЛЕМА: «ІНТУРИСТ-УКРАЇНА»

Більшість фірм та підрозділів колишньої всесоюзної компанії «Інтурист» відтепер на території незалежної Української держави перейшли у відання об'єднання по міжнародному туризму «Інтурист-Україна». 37 його членів-засновників об'єдналися на основі інтегрування спільних інтересів, збереження набутого досвіду, збільшення валютних надходжень, а також подальшого підвищення рівня обслуговування туристів.

— Державна незалежність України, — говорить президент об'єднання Володимир Скринник,— відкриває нові перспективи у сфері міжнародного туризму, який, як частина зовнішньоекономічної діяльності, сприяє розширенню зовнішніх зв'язків України.

Широке коло основних інтересів нашого об'єднання. Це, зокрема, створення спільних підприємств турбізнесу як на території України, так і за рубежем, будівництво готельних комплексів, мотелів, кемпінгів з інвестиціями іноземного капіталу. Тепер, у період становлення і розвитку нашої компанії, ми зацікавлені у відкритті в інших країнах представництв, агентств «Інтурист-Україна», розвитку різних видів бізнесу, пов'язаних з діяльністю іноземного туризму. Плануємо розширювати міжнародні бізнес-тури для ділових людей, розробляти нові маршрути.

Євген ПАРІЙСЬКИЙ.

...Ще не вистачало!

ВИБУХІВКА В АЕРОПОРТУ

Лише щасливий випадок та професійна інтуїція працівників внутрішніх справ зберегли життя десятків людей у Харківському аеропорту.

Глибокої ночі черговий міліціонер звернув увагу на «осиротілий» багаж у приміщенні вокзалу. Намагання виснити, хто його господар, не увінчалися успіхом. Отож відкрили ящик і побачили вибухівку. Увімкнену, бо чітко долинав звук годинникового механізму.

Поки що важко сказати, кому належав цей «сюрприз». Є надія, що Служба національної безпеки України знайде господаря «чорного» ящика і він пояснить свій злочинний вчинок.

Микола КОСИЙ.
Харків.

І все законно!

«Повітряні» купони

Звідки беруться на базарі купони? Виявляється, все робиться елементарно. Вірніше, зробилося. Після того, як нас попередили про введення в дію купонів з 10 січня 1992 року, працівники баз швидко зметикували, що їм робити. Вони викупили весь наявний на той час товар за старими цінами, оформивши його через магазини, і поховали по приватних квартирах. А після введення купонів «проданий» до нового року товар надійшов до тих же магазинів, але вже за новими цінами, і, ясно, за купони. З «повітря» одержано близько 3 мільйонів купонів багаторазового використання...

Власна інформація «ГУ».

КАПІТАЛІСТОМ

...аска, досту... я маю ... волю про... біржу. Мої ...

...відразу, що ... біржово-... посередни... ...воні, влас... ...ощує бро-... ...кжить 0,5 ... укладе-... що воліли ... кожну прас-... ...0 карбован-... запевняє, ... за 170; за ...держить 10 ...ового при-... погоджує-... ...ті прото-... ...біржі між ва-... продавцем і ...у торг — ... інтереси, ... прасок ... ні цій, ... Укладає-... проте ваші ...отримані не-... ...сом, цього ... сотні по-... ...відбуваються ... Так наро-

джуються вільні, засновані на кон'юнктурі ринку, а не вигадках чиновника, ціни.

— **Проте вони на біржі «кусаються»...**

— Що це поки-що, так, біржа не винна. Вона тільки на мить фіксує котирування цін у суспільстві. В період інфляції друкарський верстат грошової маси не зупиняється: ціни зростають, а люди вимагають підвищеної зарплати. Гроші стрімко обертаються на сміття, яке не прибирають, оскільки це небезпечно, по-перше. А, по-друге, ця робота пов'язана з глибинною перебудовою відносин власності, кредитно-фінансової системи держави, що не кожному урядові на руку і до снаги. Стабілізувати ж ціни може допомогти і допомагає біржа.

Балачки про те, що звертатися на біржу утратно,— ще один міф. Держторгівля користується 17—20 процентною скидкою вартості товару, біржа — до 5 процентів, не більше. Отже, якщо вам потрібні праски, замовляйте.

Сергій СЕРГІЄНКО.
Київ.

Телеграфним рядком із Черкас

СОЛОМОНОВЕ РІШЕННЯ

прийняв виконком Черкаської міської Ради народних депутатів. Усі підприємства, організації, установи, кооперативи, розташовані на її території, сплачуватимуть відтепер солідні орендні платежі за користування землею — від 19 до 44 тисяч карбованців за гектар.

ПОВЕРНУТЬ ДІДОВУ САДИБУ

Обласна Рада народних депутатів прийняла рішення про виплату грошової компенсації колишнім політв'язням на суму понад 500 тисяч карбованців. Громадяни, які зазнали поневірянь і втрат внаслідок «великого перелому», одержать близько 200 тисяч карбованців. Крім того, 15 домовласникам або їхнім спадкоємцям повернуть садиби будівлі, відібрані за часів розкуркулювання.

ДЕЛІКАТЕСИ З ОСЛО

скуштували трудівники виробничого об'єднання «Азот», на адресу якого прибули два рефрижератори з лососевими. Вантаж надійшов після телефонної розмови між колегами-хіміками Осло і Черкас, яка тривала три... хвилини.

БОНЖУР, МАЛЮКИ!

Представники французької фірми «Спі Батіньол» Рішар Пітлак і Антонін Павлік після завершення ділових зустрічей відвідали обласний Будинок немовляти. Бізнесмени подарували дітям чек на 50 тисяч карбованців, цукерки. Незабаром із Франції надійдуть ліки, медичне обладнання, дитяче харчування.

Лідія ТИТАРЕНКО.

...ЛОТО

...ія би попра-... стано-...

... Зокрема ... та Дніп-... ...бластях. До-... ...досліджувані ... за анало-... ...ряду родо-... ...індії.

...еконаний, що ...оєлення на ... Кабінет ... давати не ...ослівних за-... а на кон-... технічно і ...важеними до-... і в цьому ... бути міцна ... і Президен-

...БАБІНІН, ...ог Черка-... ...орозвідува-...

Цифровий калейдоскоп

У ЩО ВІРЯТЬ ВАШІ ДІТИ?

Ще недавно була хрестоматійною фраза «Буття визначає свідомість». Але, якби НАШЕ сьогоднішнє буття визначало НАШУ сьогоднішню свідомість, — уявляєте, що це було б?! Київська школярка Олена САВЧУК провела серед своїх ровесників, випускників 214-ї школи Мінського району, приватне опитування, яке й пропонуємо вашій увазі. Цифри дано у відсотках.

1. Чи довіряєте ви людям?
так — 14,5
дивлячись кому — 63,5
ні — 16,5

2. Чи є у вас мета в житті?
живу сьогоденням — 18
є мета — 69
непевна відповідь — 12,7

3. Чи всі засоби гарні для досягнення мети?
так — 25,5
ні — 69

4. Яке значення має нині вища освіта?
можна обійтись — 47
необхідна — 47

Цікаво, що серед першої категорії опитаних при вступу до вузу покладатимуться на власні сили 27 відсотків, а на чиюсь допомогу — 12,7 відсотка, а серед другої категорії на власні сили розраховують 35,4 відсотка, а на сторонню поміч — 9 відсотків.

5. Чи вірите ви у відьом, інопланетян, полтергейст, взагалі у що-небудь?
вірю абсолютно в усе — 72,7
в себе — 1,8
в Бога — 7
в дещо — 12,7
ні в що не вірю — 5,5

З усього цього автор робить єдиний висновок: не світ творить людину, а людина творить світ!

...тачало!

...ІВКА ...ПОРТУ

... випадок ... інтуїція пра-... ...іших справ ... десятків лю-... ...кому аеро-...

... черговий ... увагу на ... у примі-... Намагання ... господар, ...спіхом. Отож ... і побачили ...нену, бо чіт-... годиннико-...

... сказати, ... цей «сюр-... що Служба ... Украї-... ...даря «чор-... ...ви пояснить ...чинок.

...а КОСИЙ.

ЗАПРЯГАЙТЕ, ХЛОПЦІ, КОНЕЙ!

Хроніка шокової терапії

ПІШКИ ПО ШПАЛАХ

Керівництво Одеської залізниці вирішило припинити рух принаймні половини поїздів приміського сполучення, а також відмінити ряд зупинок. З 27 січня вже не курсує поїзд Одеса — Ізмаїл. Лише по п'ятницях, суботах і неділях ходить потяг Одеса — Бесарабка. Переглянуто графіки й деяких інших маршрутів. Чому? Та тому, по... ...ють в уп... ...іни, що во... ...биткові ...орік, наприклад, на них втрачено 20 мільйонів карбованців. Відшкодовувати ніхто не збирається — ні Міністерство фінансів, ні місцева влада.

Проблема збитковості поїздів приміського сполучення вже неодноразово обговорювалась у місцевих Радах. Усі погоджувались: треба щось робити. Але що? Найоптимальнішим здавався такий вихід: підприємства, праців... ...их яких кор... ...ють пос... ...ами залізн..., купують для них постійні абонементні квитки за ціни, що компенсували б витрати. Та далі розмов справа не пішла.

І ось фінал: тисячі людей мусять шукати нові місця роботи поблизу своїх домівок. Чи знайдуть? І як позначиться ц... ...благопо... ...і підприємс... ...поз... ...ться кваліфікованих кадрів?

Георгій КОЛОДНИЙ.
Одеса.



Фото Михайла САЧКА.

Актуальне інтерв'ю

«А ЕСКАЛАТОР БІЖИТЬ, А ЕСКАЛАТОР НЕ ЖДЕ...»

Гарна штука метро. Взимку в ньому тепло, влітку — прохолодно. Ні дощу, ні снігу. Сухо, чисто. Та головне — електропоїзди. Приходять чітко, мчать швидко. Одним словом — комфорт. І хочеться, щоб його було побільше...

Ось чому ми і зустрілися з директором будівництва Київського метрополітену **В. ПЕТРЕНКОМ.**

— Володимире Івановичу, недавно ваш колектив здав в експлуатацію нову станцію «Видубичі». Що в планах на рік нинішній?

— «Перекинутись» на лівий берег «Дніпра», тобто продовжити лінію метрополітену від «Видубичів» через міст, станцію «Славутич» і завершити її зупинкою «Осокорки». Це — близько 4 кілометрів. Декому може здатися, що цифра мізерна, але для нас вона означає рік дуже напруженої праці.

— Як правило, за що б ми не бралися, відразу виникає чимало проблем. Скільки їх поклав під вашу новорічну ялинку щедрий Дід Мороз?

— Усі без винятку. Адже з матеріалів, технічних засобів, так потрібних для роботи, ми ще нічого не отримали. Добре, що вирвали з минулорічних запасів 5 вагонів металу і 52 мільйони карбованців. Але це справді мізерна для нас цифра, тож без допомоги уряду, міськвиконкому далеко не протягнемо.

Візьмімо для прикладу кабельну продукцію. Її на кожну тисячу метрів потрібно 100 кілометрів. Де взяти? Раніше постачали Москва, Кама, але за нинішнього економічного хаосу на них розраховувати вже не доводиться. Тим паче, що ми не можемо займатися бартером. Кому потрібні наші глина і пісок?

Донедавна «дірки» в цій справі латав Одеський кабельний завод, але і він на грані виснаження — не вистачає сировини.

Звичайно, ми не залишимося без роботи — будувати завжди є що. Вже пропонували звабливі проекти, але колектив відмовився від них. Наше завдання — споруджувати метрополітен. Немає дерев'яних шпал — кладемо бетонні лежні, які, до речі, виготовлятимемо самі. Відсутні кріплення — шукаємо і привозимо.

— Володимире Івановичу, ходять чутки, що ви створюєте якусь корпорацію...

— Не я, а споріднені організації Києва, Харкова, Дніпропетровська, інші зацікавлені організації. Називається вона так: державна корпорація «Укрметробуд». Її завдання: представляти і відстоювати наші інтереси в уряді, здійснювати зовнішньоекономічні зв'язки, займатися науково-технічним прогресом. Думаємо спільно зібрати кошти і придбати за кордоном сучасні щити, які під час проходки під землею не потребують заморожування грунту, адже мають кесонні камери. Або там же закупити щити, сконструйовані, до речі, вітчизняними спеціалістами ще в 50-х роках, але вже обладнані електронікою. Тепер ця техніка, як говориться, на рівні.

Отож, продовжуватимемо будувати метро, як би скрутно не було нам у нинішніх умовах.

Олександр ВИНОКУРОВ.

Доліталися!

Я летів у Миколаїв, мій сусід — у Херсон. І в цьому не було нічого дивного, адже в аеропорту «Жуляни» з двох самостійних рейсів благополучно «зліпили» один. Не дивув... ...півпорож... ...салон — ...е ті нині ціни, що довіряти рекламі Аерофлоту: «Надійно, вигідно, зручно».

За давньою звичкою, хотів вилетіти з Миколаєва вечірнім рейсом, але... «Мужчина, — сказала мені касирка, — забудьте все, що було. Тепер на Київ ми відправляємо лише один літак. О 14.30». Один за весь день, а теж напівпорожній!

Не кращі справи і в аеропорту «Бориспіль». Як стало відомо, пасажиропотік тут скоротився на 40 процентів, деякі регулярні рейси довелося просто відмінити.

Певне, хтось у «верхах» думав, що з підвищенням цін наші авіаційники ширше розправлять «крила». Натомість — збитки, вимушені відпустки, оплачувані лише наполовину... Єдине втішає: ми, пасажири, в цьому не винні!

Олександр КУРІННИЙ.

І все законно!

«Повітряні» купони

Звідки беруться на базарі купони? Виявляється, все робиться елементарно. Вірніше, зробилося. Після того, як нас попередили про введення в дію купонів з 10 січня 1992 року, працівники баз швидко зметикували, що їм робити. Вони викупили весь наявний на той час товар за старими цінами, оформивши його через магазини, і поховали по приватних квартирах. А після введення купонів «проданий» до нового року товар надійшов до тих же магазинів, але вже за новими цінами, і, ясно, за купони. З «повітря» одержано близько 3 мільйонів купонів багаторазового використання...

Власна інформація «ГУ».

ДАІ повідомляє

АВТОЛЮБИТЕЛІ БЕЗ ЛЮБОВІ

Останнім часом проблем у автолюбителів досить: запчастин не вистачає, з пальним сутужно, ціни на автомобілі кусаються. Здавалось би, власники автомобілів тримають їх на приколі й бережуть своє добро, як зіницю ока. Але це не так! Виявляється, приватники бережуть свої машини (та й життя, своє й чуже) гірше, ніж водії державних машин. На їхньому рахунку — левова частка аварій. Лише за минулий рік з вини автолюбителів трапилося 13802 дорожніх пригоди, в яких 2656 чоловік загинули і 16261 поранені. Не вщухає хвиля аварій і нинішнього року. Ще до кінця січня телетайпи ДАІ зафіксували 1422 ДТП, жертвами яких стали понад 1700 чоловік. Головна причина — нелюбов водіїв до правил дорожнього руху.

Владислав ГРОМОВ.

«ВОЙ...

Хто такий «... польське під... вже не перш... шує киян на ... родний ярмар... криваєш двер... № 3, який ф... Республіканськ... ставок та ярма... ВДНГ), то ... нашої дійснос... все є.

Меблі? Бу... стенду коопера... Шампунь? Пр... шок? Це —... ми «Глебаль-М... лік» з Познан... одягти у прек... Акціонерне то... сіль» пропону... у нас казали, ... тимент мікрос... вачів, а фабр... них виробів з ... ка» — дитяч... ловічі сорочк... ним словом, з...

І М...

Останнім ч... звісних «в... «домушників»... звані «погребу... ними зимовим... оббирають п... гаражі, клуні, ...

Так у Слов'... на Є. Тарасов... приватного са... її земляк В. ... крав порося.

ЗА СІМ...

Не приніс ... зультату нал... рму колгоспу... ча Жовтня О... го району т... ваним грабіж... ся, зробили в... ги сліди, але ... гратами.

Увечері ж... Димитрового ... кола К. та ... Сергій Ш. пі... автомобілях ... пусів ферми. ... шницю на сто...

НІ...

Правоохоро... повця вилуч... чої магазино... всякденного ... Приборівки ... 1453 пляшки ... на планувала ... домашніх умо... нило під ... «хмільної» оп... му лейтенанто...

ХУЛ...

У Тячеві ... вандалізму н... домого угор... ного діяча, ... ників угорс... 1848—1849 ... шута. Пам'ят... новлено ще ... року жителя... Потисся з на... Угорщини.

Злочинна ... ла обурення ... краю. Із звер... пили керівні ... національно-к... рмувань, депу... вники інтелі... нозначно зас... ції тоді ще ... оцінивши їх ... деструктивни... народи регіо... роко комент...

...РЯГАЙТЕ, ХЛОПЦІ, КОНЕЙ!

...ової

...АЛАХ

...Одеської за-
...о припинити
...половини пої-
...о сполучен-
...мінити ряд
...січня вже не
...деса — Ізма-
...тницях, субо-
...одить потяг
...абка. Пере-
... й деяких ін-
... Чому? Та то-
... в уп... іінні,
...ові ...орік,
...них втрачено
... карбованців.
... ніхто не
...і Міністерст-
... місцева вла-

...битковості по-
...го сполучен-
...разово обго-
...місцевих Ра-
...кувались: тре-
...и. Але що?
...шим здавався
... підприємства,
...х кор...ують-
...залізн..., ку-
... постійні або-
... за ціни, що
... витрати. Та
...рава не пішла

... тисячі людей
...нові місця ро-
...воїх домівок.
... як позначи-
...топо... і під-
...поз...яться
... кадрів?
...ОЛОДНИЙ.

...ЛИСЯ!

...иколаїв, мій
...он. І в цьому
... дивного, адже
...«Жуляни» з
...х рейсів бла-
...или» один. Не
...порож... са-
...ині ціни, щоб
...мі Аерофло-
...вигідно, зруч-

...звичкою, хотів
...олаєва вечір-
...е... «Мужчи-
... мені касирка,
...е, що було.
... Ми відправ-
...один літак. О
... за весь день,
...ожній!
...рави і в аеро-
...іль». Як ста-
...жиропотік тут
... 40 процентів,
... рейси дове-
...мінити.
...сь у «верхах»
...двищенням цін
...ки ширше роз-
...ила». Нато-
...ки, вимушені
...лачувані лише
...Єдине втішає:
... в цьому не

...КУРІННИЙ.



Фото Михайла САЧКА.

Актуальне інтерв'ю

«А ЕСКАЛАТОР БІЖИТЬ, А ЕСКАЛАТОР НЕ ЖДЕ...»

Гарна штука метро. Взимку в ньому тепло, влітку — прохолодно. Ні дощу, ні снігу. Сухо, чисто. Та головне — електропоїзди. Приходять чітко, мчать швидко. Одним словом — комфорт. І хочеться, щоб його було побільше...

Ось чому ми і зустрілися з директором будівництва Київського метрополітену **В. ПЕТРЕНКОМ.**

— Володимире Івановичу, недавно ваш колектив здав в експлуатацію нову станцію «Видубичі». Що в планах на рік нинішній?

— «Перекинутись» на лівий берег «Дніпра», тобто продовжити лінію метрополітену від «Видубичів» через міст, станцію «Славутич» і завершити її зупинкою «Осокорки». Це — близько 4 кілометрів. Декому може здатися, що цифра мізерна, але для нас вона означає рік дуже напруженої праці.

— Як правило, за що б ми не бралися, відразу виникає чимало проблем. Скільки їх поклав під вашу новорічну ялинку щедрий Дід Мороз?

— Усі без винятку. Адже з матеріалів, технічних засобів, так потрібних для роботи, ми ще нічого не отримали. Добре, що вирвали з минулорічних запасів 5 вагонів металу і 52 мільйони карбованців. Але це справді мізерна для нас цифра, тож без допомоги уряду, міськвиконкому далеко не протягнемо.

Візьмімо для прикладу кабельну продукцію. Її на кожну тисячу метрів потрібно 100 кілометрів. Де взяти? Раніше постачали Москва, Кама, але за нинішнього економічного хаосу на них розраховувати вже не доводиться. Тим паче, що ми не можемо займатися бартером. Кому потрібні наші глина і пісок?

Донедавна «дірки» в цій справі латав Одеський кабельний завод, але і він на грані виснаження — не вистачає сировини.

Звичайно, ми не залишимося без роботи — будувати завжди є що. Вже пропонували звабливі проекти, але колектив відмовився від них. Наше завдання — споруджувати метрополітен. Немає дерев'яних шпал — кладемо бетонні лежні, які, до речі, виготовлятимемо самі. Відсутні кріплення — шукаємо і привозимо.

— Володимире Івановичу, ходять чутки, що ви створюєте якусь корпорацію...

— Не я, а споріднені організації Києва, Харкова, Дніпропетровська, інші зацікавлені організації. Називається вона так: державна корпорація «Укрметробуд». Її завдання: представляти і відстоювати наші інтереси в уряді, здійснювати зовнішньоекономічні зв'язки, займатися науково-технічним прогресом. Думаємо спільно зібрати кошти і придбати за кордоном сучасні щити, які під час проходки під землею не потребують заморожування грунту, адже мають кесонні камери. Або там же закупити щити, сконструйовані, до речі, вітчизняними спеціалістами ще в 50-х роках, але вже обладнані електронікою. Тепер ця техніка, як говориться, на рівні.

Отож, продовжуватимемо будувати метро, як би скрутно не було нам у нинішніх умовах.

Олександр ВИНОКУРОВ.

ДАІ повідомляє

...ТОЛЮБИТЕЛІ БЕЗ ЛЮБОВІ

...сом проблем у
... досить: зап-
...тачає, з паль-
... ціни на авто-
...ся. Здавалось
...втомобілів три-
...риколі й бере-
...ро, як зіницю
...е так! Виявля-
...ики бережуть своЇ машини (та й життя, своє й чуже) гірше, ніж водії державних машин. На їхньому рахунку — левова частка аварій. Лише за минулий рік з вини автолюбителів трапилося 13802 дорожніх пригоди, в яких 2656 чоловік загинули і 16261 поранені. Не вщухає хвиля аварій і нинішнього року. Ще до кінця січня телетайпи ДАІ зафіксували 1422 ДТП, жертвами яких стали понад 1700 чоловік. Головна причина — нелюбов водіїв до правил дорожнього руху.

Владислав ГРОМОВ.

Дійсність і казка

«ВОЙМАР» ЗНОВУ У КИЄВІ

Хто такий «Воймар»? Це польське підприємство, яке вже не перший раз запрошує киян на цікавий міжнародний ярмарок. Коли відкриваєш двері павільйону № 3, який фірма орендує у Республіканського центру виставок та ярмарків (колишня ВДНГ), то потрапляєш з нашої дійсності у казку, де все є.

Меблі? Будь ласка, до стенду кооперативу «Покуй». Шампунь? Пральний порошок? Це — пропозиції фірми «Глебаль-МЗЗ». А «Карлік» з Познані може вас одягти у прекрасний костюм. Акціонерне товариство «Тонсіль» пропонує, як колись і у нас казали, широкий асортимент мікрофонів, підсилювачів, а фабрика трикотажних виробів з Легніци «Ганка» — дитячі, жіночі і чоловічі сорочки, блузки. Одним словом, з ярмарку можна піти і взутим, і одягнутим. Але за... **валюту.**

Правда, польські фірми зацікавлені у бартерних угодах, створенні спільних підприємств.

— Попередні ярмарки були для багатьох фірм успішними,— розповідає президент «Воймара» Степан Мазур.— Наші ділові люди відчули, що Україна може бути не тільки ринком збуту, а й відмінним партнером. Та й українські бізнесмени теж зацікавилися пропозиціями наших фірм. Думаю, що зав'яжуться ділові контакти. А це головна мета «Воймару». Те, що ви бачите на ярмарку, для поляків вже не казка. І наші люди хочуть і Україні допомогти зробити крок із вашої дійсності з порожніми магазинами до достатку.

Ярослав ІВАНЕНКО.

Кримінальна хроніка

І МЕРТВИМ, І ЖИВИМ

Останнім часом до горезвісних «ведмежатників», «домушників», додались і так звані «погребушники». Темними зимовими ночами вони оббирають приватні сараї, гаражі, клуні, льохи.

Так у Слов'янську 50-річна Є. Тарасова поцупила із приватного сараю 5 курей, а її земляк В. Прохорчук викрав порося.

А ось двоє злодіїв із Красноармійська не побоялися навіть мертвих. Залізли у морг і винесли з нього одноразові простирадла, ковдри тощо. Коли співробітники міліції затримали крадіїв, виявилося, що це не перший їх «подвиг».

Юрій ДОЦЕНКО.
Донецька область.

ЗА СІМ СВИНЕЙ — ПАЧКУ «БІЛОМОРУ»

Не приніс сподіваного результату наліт на свиноферму колгоспу імені 40-річчя Жовтня Олександрійського району трьом моторизованим грабіжникам. Здається, зробили все, щоб замести сліди, але опинилися за гратами.

Увечері жителі селища Димитрового Сергій Т., Микола К. та олександрієць Сергій Ш. підкотили на двох автомобілях до одного з корпусів ферми. Наставили рушницю на сторожа, забили 7 свиней і, тицьнувши пачку «Біломору» та 75 карбованців, накивали п'ятами.

За лічені години співробітники райвідділу внутрішніх справ Михайло Логачевський та Борис Капелюшний розшукали будинок, де в паперових мішках були вже розфасовані туші. А невдовзі затримали й самих грабіжників. Не до ковбас і сала тепер їм.

Микола ВОЛОК.
Кіровоградська область.

НЕ ЧІПАЙ ГОРІЛКУ!

Правоохоронні органи Липовця вилучили у завідуючої магазином товарів повсякденного попиту села Приборівки О. Задвірної 1453 пляшки горілки, які вона планувала реалізувати в домашніх умовах. Не поталанило під час проведення «хмільної» операції старшому лейтенантові П. Ключківському. Коли у завідуючої магазином № 4 Турбівського радгоспробкоопу В. Куник знайшли 286 пляшок оковитої і спробували їх конфіскувати, син господині ударив ножем міліціонера.

Валерій ЛАЗАРЕНКО.
Вінницька область.

ХУЛІГАНИ І ПОЛІТИКА

У Тячеві здійснено акт вандалізму над бюстом відомого угорського політичного діяча, одного з керівників угорської революції 1848—1849 рр. Лайоша Кошута. Пам'ятник було встановлено ще в травні 1896 року жителями верхнього Потисся з нагоди 1000-ліття Угорщини.

Злочинна акція викликала обурення громадськості краю. Із зверненнями виступили керівні органи багатьох національно-культурних формувань, депутати, представники інтелігенції. Вони однозначно засудили ганебні дії тоді ще невідомих осіб, оцінивши їх як провокацію деструктивних сил, що прагнуть посварити між собою народи регіону. Випадок широко коментували і засоби масової інформації Угорщини, де, зокрема, говорилося про посилення антиугорських настроїв на Закарпатті.

Хто ж здійснив цей варварський вчинок? Зловмисниками виявились місцеві жителі — 16-річний В'ячеслав Товт, 15-річний Олександр Яремків та шестикласник Василь Шпилька. Вони спочатку вирішили покидати сніжками у пам'ятник, а відтак зсунули його з постаменту. Як повідомили слідчі, жодними політичними мотивами юнаки не керувалися.

Бюст установлено на попереднє місце, проти хуліганів порушено кримінальну справу.

Микола ГОРВАТ.
Закарпатська область.

Телеграфним рядком з Житомира

ЧИ ВИЖИВЕ МИЛОСЕРДЯ!

Вже півроку як обласне відділення Фонду милосердя і здоров'я переведене державою на госпрозрахунок і самофінансування. Підприємства мають право перераховувати без податку у благодійні фонди лише один процент від свого прибутку. Тож, не маючи необхідних коштів і матеріальної бази, відділення не знає, чи вдасться вижити в нинішніх умовах.

300-ТИСЯЧНИЙ

За повідомленням міського відділу статистики, найближчими днями в Житомирі з'явиться 300-тисячний житель. В середньому щодня народжується в місті 12 дітей. Більшість городян — жінки.

СУД ЗАСІДАЄ, КАПЕЛА СПІВАЄ

Четвертий поверх колишнього міськкому КПУ нині займає хорова капела «Орея». Веселіше стало тим, кому виносять вироки під вечір, тобто з початком репетицій, адже органи правосуддя працюють через стінку.

ДОБОРОЛИСЯ!

Як запевняють керівники обласної ради Товариства тверезості і здоров'я, яке налічує майже 40 тисяч чоловік, їм невідомі випадки, щоб хтось із членів їхньої організації відмовився за останні два місяці від талонів на спиртне. Виходить, що люди з тверезими поглядами на життя «знищили» за цей час 80 тисяч пляшок горілки.

Володимир ЛИЗА.

ЩО ДЕНЬ ВІЩУЄ... (з народних прикмет)

1 лютого. Якщо погода ясна, весна буде ранньою.

4 лютого. Якщо заметіль, то весь тиждень не вщухатиме.

8 лютого. Який день, така і весна.

10 лютого. Сильний вітер — на вологе літо.

14 лютого. На нічному небі багато зірок — весна буде пізньою.

15 лютого. Сонце визирне з-за хмар — весна не забариться. Коли ж не побачите сонця, то і 24 лютого ще будуть морози. Якщо випаде сніг — на вологу і холодну весну.

17 лютого. Рідко цей день буває без морозу.

19 лютого. Якщо мороз — до бурхливої весни і спекотного літа.

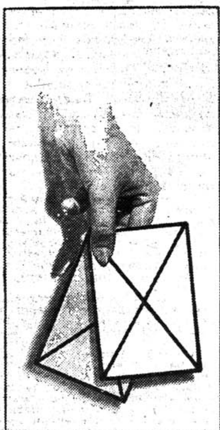
Зібрав
Анатолій ПОПОВ.
Дніпропетровська область.

З приводу проекту Закону України про пресу

ЩО МОЖЕ І ЗОБОВ'ЯЗАНА РЕДАКЦІЯ,

або Як працювати за нових умов із скаргами громадян

Минулого року редакція одержала 27 300 листів. З початку нинішнього — понад 2000.



ЧОГО ВІД НАС ВИМАГАЮТЬ

Візьму першим для прикладу оцей лист. Підполковник І. Єрмоленко після увільнення в запас із Збройних Сил вирішив оселитися на постійне проживання в смт Комсомольське, що на Харківщині. Та не те що в тримісячний термін, як передбачено відповідним законодавством, а вже більше двох років він не може отримати квартиру. Торік не витримав і написав листа до Верховної Ради України. Просив особисто Л. Кравчука дати письмову вказівку місцевим керівникам виділити йому квартиру в 1991 році. Отримав відповідь з Харківського облвиконкому. Не задоволений і обурений нею, звертається за допомогою до нашої редакції.

Нам зрозуміле становище, в якому опинився Іван Федорович. Сам продовжує жити на території військової частини, де служив, дружина з дочкою — за кількасот кілометрів. Зрозумілі його хвилювання і наполегливість. Але чим йому може допомогти редакція? Знову надіслати його листа до Харківського облвиконкому з проханням уважно розглянути, по можливості посприяти. І тільки з проханням. Бо ж там, у Комсомольську, черга, обмежені можливості в забезпеченні житлом. А лист з редакції для обходу черги — не вказівка. Її і з Верховної Ради не можуть дати. Не мають права. Навіть уклінне прохання редакції не збільшить капіталовкладень на будівництво житла, не змусить підприємства, розташовані в селищі, передати відповідну житлову площу виконкому тамтешньої Ради для надання її офіцеру. Виїжджати на місце кореспонденту газети, перевіряти викладене у листі? Що у результаті? Буде тільки констатація і те саме прохання. За умови, звичайно, коли не буде виявлено очевидних зловживань, порушень.

Тепер уявіть собі, шановні читачі, що подібних листів про прискорення вирішення житлових питань надходить до редакції сотні. Як бути з ними? Що відповідати авторам їх? І найважливіше — як бути самим авторам? Де їм шукати правди, допомоги, підтримки?

А ось ще такий лист від П. Вівчарського з Тернополя. До яких тільки колишніх союзних і республіканських органів не надсилав він, починаючи з 1983 року, більш як 500 своїх звернень-скарг! В останньому листі кільком адресатам та до редакції Петро Євгенович пише: «До керівництва Верховної Ради України, правоохоронних інстанцій мої звернення не доходять і реагування на них немає, за винятком у кращому випадку стандартної, неаргументованої і неграмотної відписки (не можуть навіть часом правильно переписати моє і своє прізвища) від одних і тих же безвідповідальних осіб із зловмисною цинічною брехнею і фальсифікацією. А тому змушений звернутися в черговий раз і прошу та благаю єдине: винести на розгляд пленуму Верховного Суду України або перевірити керівництвом прокуратури республіки мої скарги на вироки суду від 27.05.1985 і від 28.02.1990 року»...

Переглядаючи копії деяких відповідей заявнику, виникає запитання. А може, й справді чи то занадто зайняті, чи просто зовсім байдужі люди відписуються протягом багатьох років, і ніхто не хоче глибоко й добросовісно вникнути в суть справи? А якщо ж Монастириський районний і Тернопільський міський народні суди прийняли бездоганно виважені, чесні й справедливі рішення, то чи не варто тоді у такому ж судовому порядку попросити автора припинити марну писанину? Не ображайтесь на мене, Петре Євгеновичу. Але крапку у ваших судових справах колись комусь слід врешті-решт поставити. Знову ж запитання: хто це зробить? Може, справді аж пленум Верховного Суду України? Але ж не редакція. Вона ж бо не понадвідомче, надурядове бюро скарг.

ДЕМОКРАТИЧНА НОВАЦІЯ?

Окрім подібних серйозних, доленосних питань чимало надходить до редакції скарг на тяганину, несправедливість, бюрократизм під час, скажімо, наділу земельних ділянок, влаштування під'їздів до будинків, купівлі автомобілів, меблів, зловживання керівників службовим становищем тощо. Автори багатьох скарг вмовляють не надсилати їхні дописи на розгляд місцевих керівників. Не вірять, не довіряють їм, не одержують відповідей на запитання.

Пенсіонер Д. Мальона з Вижниці Чернівецької області просить розібратися в такому питанні. У нього в квартирі замовк телефон. Звернувся Дмитро Адамович за роз'ясненням до начальника Вижницького вузла зв'язку. Зіслалися на технічні неполадки. Через кілька місяців надійшло повідомлення: заплатіть 2 тисячі карбованців — і телефон знову запрацює. Чомусь ніхто на вузлі не дав пояснення. Звернувся до Чернівецького обласного управління, в Держкомітет зв'язку. Мовчать. Надіслав депешу Прем'єр-міністру України — ні гу-гу. Автор листа запитує редакцію: «Хотілося б знати, що означає це мовчання? Чи це такий новий метод роботи? Я надіюсь на вас, може, ви розглянете це питання?».

Можна, звичайно, подумати про себе: сподівайтеся... і викинути листа у корзину. Але ж людині пече. Вона здивована від такої перебудовчої новації, такої демократичної байдужості до людей. І такий лист не поодинокий. Як бути з ними? Друкувати? На всіх не вистачить газети.

Нагадаю: у колишньому Союзі діяв Указ Президії Верховної Ради від 1968 року про роботу із скаргами, усними й письмовими зверненнями громадян. Ним передбачалась обов'язкова відповідь заявникам і в належний строк. Указ цей був законом для керівників і чиновників усіх рангів і ступенів державної структури. Сьогодні цього Указу ще ніби дотримуються в управлінських органах, але, як свідчать листи, розповіді відвідувачів редакції, деякі керівники вже відчули повну непокараність за розгляд звернень громадян і передусім скарг. Мабуть, слід подумати про свій, український циркуляр з цього питання.

СКАРГА — НЕ ПРОСТО СОБІ ЛИСТ

Тож як реагувати тепер редакціям засобів масової інформації на скарги громадян, більшість з яких усе ж обгрунтовані?

Редакція не зобов'язана відповідати на листи громадян і пересилати їх відповідним органам, організаціям для розгляду. Приблизно так записано в Законі про засоби масової інформації Росії. У проекті Закону України про пресу (чомусь знехтували телебаченням і радіо), поданому на розгляд сесії Верховної Ради Кабінетом міністрів, не чітко, ухильно записано: «Ніхто не має права зобов'язати редакцію опублікувати відхилений твір, лист, інший матеріал... Лист, адресований в редакцію, може бути використаний у повідомленнях і матеріалах...» І все.

Зауважу, ні в Законі Росії, ні в проекті закону України не згадується категорія листів, що називаються скаргами. А вони не просто собі листи — враження, міркування, повідомлення тощо. Чи можна порівняти з ними скарги, в яких крик душі людини, біль серця, йдеться про покалічену долю, приниження, образу, зловживання?

Порівняння статей Закону колишнього Союзу про засоби масової інформації і проекту Закону України про пресу красномовно свідчить: автори українського проекту добросовісно переклали цю статтю із закону колишнього Союзу і спробували протягти його через Верховну Раду України. Та не вийшло. Депутати відхилили проект.

Гадаю, у законі України, мабуть, все-таки про засоби масової інформації, а не лише про пресу, мають бути чітко визначені права і обов'язки щодо роботи редакцій з листами і скаргами громадян. Ним же повинно бути визначено і право громадян.

У ЗАКОНІ — ЯК ВОЛАЄ ЖИТТЯ

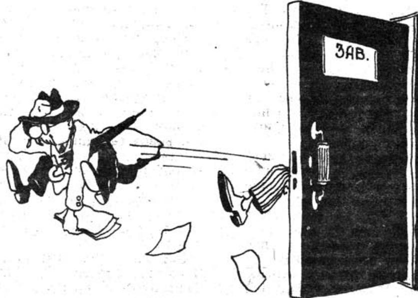
Пропонуємо такий текст до статті 39 проекту Закону. Авторські твори й листи.

«Редакція систематично вміщує матеріали за листами читачів. Разом з тим редакція не зобов'язана відповідати на листи, сприяти розгляду скарг громадян, пересилати їх відповідним органам державного управління, організаціям і установам для розгляду за належністю.

Редакції надається право використовувати листи, скарги громадян у своїх матеріалах на власний розсуд. Автори листів і скарг не мають права вимагати обов'язкового друкування їх дописів, розгляду скарг журналістами».

Залишається сподіватися, що й інші редакції висловлять свої думки щодо названої статті проекту закону, а не обмежаться приписками — на листи не відповідаємо, скарги не розглядаємо. Сьогодні, коли ще лише починається мурування державності України, коли ще не працюють як слід органи управління, прокуратури й суди, залишати людей з їхніми бідами, скривджених і принижених жорстоко й безжалісно.

Яків ГАЛЬЧЕНКО,
редактор відділу листів і соціологічної інформації «Голосу України».



НЕБЕЗПЕЧНА ХВОРОБА

Цікава хвороба точить всіх керівників. Бояться вони людям правду казати. Все рожевими фарбами змальовують. Та чому приховувати, що працюємо ми вкрай незадовільно? А без продуктивної праці ми ніколи не вилізимо із злиднів. Маю достатній життєвий досвід, щоб сказати це на всю Україну.

М. КУЛИК.

Софіївка Бердянського району Запорізької області.

ЧИ НЕ ПОРА?

Останнім часом все довкола швидкоплинно змінюється. що раніше здавалося непорушним, тепер не сприймається взагалі. Згадаймо назви наших колгоспів та радгоспів. «Шлях комунізму», «Прапор Леніна», а скільки іменних господарств! Чим керувалися ті, хто начіплював такі вивіски? Можливо, саме таким чином вони збиралися приховати безгосподарність? Хто розшукуватиме колгосп, коли їх десятки з однаковими назвами. Тому пропоную іменувати господарства за назвою місцевості, де вони розташовані. Можливо інші думки.

В. ОЛЕКСЮК.

Ковель.

Неувага чи бюрократизм!

А «ЗРУЧНОСТІ» НАДВОРІ

Шановна редакціє! Ми вичерпали всі можливості у боротьбі за поліпшення наших житлових умов.

Суть ось у чому. Живемо ми в будинку № 63 по проспекту Вернадського. Будинок «хрущовського» типу, п'ятиповерхова «комуналка». Все тут — сантехнічних вузлів, підв... стін, стелі і до покрівлі — в небезпечному, аварійному стані.

Безліч разів ми зверталися у різні республіканські і міські інстанції, але ніхто не зайнявся перевіркою скарг, пересилають їх до управління справами АН України, у якого цей будинок на балансі. З року в рік одержуємо стандартні типові відписки. І будинок не тільки не реконструюється, як було передбачено планом ще на 1989 рік, а й не ремонтується. Більше того, вже другий рік не обслуговується ні сантехніком, ні електриком, ні двірником — ніким із ЖКК-1 АН України. При цьому не забувають вимагати плату як за помешкання «з усіма зручностями», в той час як у половини житлових блоків зовсім немає кухонь, і мешканцям доводиться ходити у спільну кухню сусіднього блоку через сходовий майданчик. Це не життя, а страхітливе існування.

На наші письмові скарги з цього питання адміністрація ЖКК-1 і керівництво управління справами АН України належним чином не реагують, проводять тільки ремонти косметичного характеру з метою приховування всіх неподобств від очей перевіряючих, а звітують про проведення поточного ремонту, що є відвертою і безсоромною брехнею.

Може, публікація у вашій газеті примусить управління справами АН України замислитися над тим, що ми не можемо жити в таких жахливих умовах і вимагаємо негайного забезпечення законного права на нормальні житлово-побутові умови.

Мешканці будинку.

ПЛАН МАРШАЛЛА ДЛЯ УКРАЇНИ

Точка зору

ЗАКІНЧИЛАСЬ війна... Найруйнівніша війна, яку держава протягом 70 років вела проти свого народу.

Україна стала вільною й незалежною. І як після битви Пірр підрахував свої втрати, так і ми сьогодні оцінюємо, що ж нам залишилось у спадок від такого тривалого експерименту по будівництву «найщасливішого» суспільства в світі.

На жаль, результати невтішні. З чого ж нам належить починати будівництво нашої незалежної держави, у якої, як не прикро, вже є недоброзичливці?

Досвід розвитку багатьох країн знову вчить нас не вигадувати нічого нового, а йти торованим шляхом.

Повоєнна Німеччина, Південна Корея, Гонконг, Тайвань, сучасна Польща — які ще наочні приклади потрібні на доказ того, що країну можна підняти з руїн за три-п'ять років?

Чимало з вас говоритиме, що вони мали план Маршалла, допомогу Сполучених Штатів Америки.

Однак і ми чекаємо допомоги Заходу, якої все сподівався Горбачов і на яку розраховує Єльцин.

Авжеж, нам нададуть допомогу. Тільки скажуть: «Спочатку передайте стратегічну зброю Росії! Передали? Добре! Тепер відкрийте свій економічний простір для карбованця. Відкрили? Добре! Тепер зробіть столицею СНД Москву і передайте їм частину повноважень». І таке інше. Якщо ми чекаємо такої допомоги, то навіщо нам вона потрібна?

Що таке план Маршалла і хто його запропонує Україні?

За твердженнями іноземних спеціалістів, план Маршалла — це ми з вами, дорогі українці. І ніхто, окрім нас самих, нам не допоможе. А треба нам усього чотири чинні цивілізовані закони.

Перший Закон про іноземні інвестиції. Не нинішній, а принципово новий за змістом.

Якщо зарубіжний капітал у будь-якій його формі буде звільнено від податків принаймні на чотири-п'ять років (як це, до речі, зроблено в Казахстані), Україна за ці літа одержить найсучаснішу технологію, здійснить модернізацію промисловості, створить належну інфраструктуру, перетворить сільське господарство у високопродуктивну галузь. Про насичення ринку промисловими і продовольчими товарами зайве й вести мову.

Це можливе лише за умови гарантії зарубіжному капіталу від націоналізації під будь-яким приводом і вільний вивіз прибутку. Прийняття такого закону — це половина плану Маршалла.

Другий закон — Закон про землю. Поки земля не стане товаром і не буде вільно купуватися і продаватися, ніякий серйозний бізнесмен не розпочне модернізацію заводу, не висіє жодної зернини, не спорудить жодного готелю, аеропорту «на чиїйсь землі». Нехай буде дорого, але земля мусить мати ціну і комусь належати.

Третій закон — Закон про приватизацію, нехай поки що навіть і малу. Без прийняття цього закону сфера послуг не запрацює, не прийде й товарний достаток. Назавжди залишаться підсобки, дефіцити, приховування, спекуляція і все, що з цим пов'язано, і що ненавидять наші люди.

І останній закон — Закон оподаткування. (Один із сакраментальних законів, який свого часу врятував повоєнну Німеччину, був прийнятий на п'ять років. Він визначав податок у розмірі 10 відсотків від прибутку на всі види діяльності за умови рівноправ'я всіх видів власності).

Правильно прийнятий закон про оподаткування міг би повторити диво Гонконгу, Тайваню та інших «жовтих тигрів».

НА жаль, Україна вже прогавила свій шанс, бо перед Новим роком було прийнято податок на додаткову вартість. А що, врешті-решт, потрібно було Україні? Та лише одне — встановити один вид податку з прибутку (який, до речі, існує в усіх цивілізованих країнах), диференційований по галузях. Наприклад: сільське господарство (радгосп, колгосп, фермер) — 10 відсотків від прибутку; промисловість (завод, фабрика, мале підприємство, кооператив) — 20 відсотків від прибутку; торгівля, посередництво, без якого взагалі ринок не може працювати, — 30 відсотків від прибутку. Оце й усе. П'ять років і ніяких підзаконних актів.

І про останній вид податку. Податок на експорт. Нині знову готують закон, згідно з яким у експортерів вилучатимуть від 30 до 70 відсотків валютної вартості товарів, відвантажених на експорт. На мій погляд, навіть за Павлова було легше.

Господи! Як же треба ненавидіти свою країну, своїх людей, своє майбутнє, щоб знову кидати Україну у вир розрухи, жебрацтва й варварства! Вкрай необхідно встановити єдиний податок на експорт у розмірі до 20 відсотків і поставляти через Україну сировину Росії, товари — Беларусі, Середній Азії і Закавказзю. Та якщо в нас встановити найсприятливіший податок на експорт у СНД, Україна, навіть нічого не поставляючи за кордон, зможе тільки за рахунок цих валютних відрахувань вимостити доларами всі дороги.

Сьогодні багато говорять про вільні зони і як туди залучити зарубіжний капітал, та який встановити рівень податку?

По-перше, мені незрозуміло, чому Харків або Донецьк гірші за Одесу або Ужгород.

А, по-друге, чому вся Україна не може бути вільною зоною щодо СНД. Хіба у нас гірше географічне положення або інфраструктура, ніж в інших республіках, чи люди не такі працелюбні? Всього вдосталь. Тільки цивілізованих законів немає і, з усього видно, не буде, якщо ми найближчим часом не виправимо це становище.

ЗВЕРТАЮСЬ до вас, шановні депутати. Звертаюсь до вас, шановний Президенте. В Україні залишився останній шанс, лічені дні. Якщо найближчим часом не будуть прийняті нормальні закони, процес розвалу нашої економіки набере необоротного характеру.

Тільки ви це можете стати тими маршаллами, які поведуть Україну в лави розвинутих цивілізованих країн.

Сергій ПОГОРЄЛОВ,
президент Української ліги підприємств з іноземним капіталом.

Реалії

І КОВБАСА, І ДЕМОКРАТІЯ

У Млинівському районі на Рівненщині серед інших численних «контор» є така організація, як коопзаготпром, очолювана енергійним і підприємливим чоловіком Родіоном Харковим. Раніше це називалося просто і зрозуміло — заготконторою. Тепер назва мудріша, але функції ті самі: пильнуй, де в селянина зайвий мішок картоплі з'явився, порося чи бичок, відгодовані для продажу,— поспішай і вигідно сторговуйся.

І в тому, що навіть у цей голодний час у Млинові є в продажу ковбаса і м'ясо, чи не найбільша заслуга коопзаготпрому. Де ж беруть заготівельники, коли налякані завтрашньою невідомістю селяни не вельми охоче розлучаються з бичками?

— Відгодовуємо півтисячі свиней,— перелічує товарознавець Галина Клим'юк,— тримаємо бичків, качок, гусей, маємо теплиці.

Але цього, як відчуває колектив заготівельників і директор Родіон Харков, замало. Є досвід, є бажання нарощувати кількість продукції, але немає... землі. Не перший день просять млинівські заготівельники прирізати їм хоча б гектарів двадцять. Хочуть мати свої корми, пасіку завести. І райвиконком не проти, і сам його голова Анатолій Мартинюк «за», як і голова місцевого колгоспу «Правда», на території якого примостився коопзаготпром, Анатолій Харитонюк.

— Був би колгосп «Правда» збитковим господарством,— розмірковує голова райвиконкому Анатолій Мартинюк,— не мали б жодних проблем — бери землю, аби тільки лад їй дав. А тут протилежна ситуація. Та й майбутні фермери щораз голосніше промовляють...

Чи буде воно, поле, у людей, котрі прагнуть по-господарському його засіяти? Судячи з розважливої небайдужої мови голови Млинівського райвиконкому Анатолія Мартинюка прийдешнім в тому регіоні демократія і ковбаса не увійдуть у протиборство.

Сергій КИРИЛЕНКО.
Рівненська область.

НАМ «СТАРШИЙ БРАТ» НЕ ДОПОМОЖЕ

«СТАН з постачанням лісу катастрофічний», — в один голос говорять сьогодні шахтарі об'єднань «Донецьквугілля», «Красноармійськвугілля», «Селидоввугілля» та інших. Так, у Красноармійську за грудень отримали лише чотири вагони лісу, тоді як для нормальної роботи потрібно було 60. Селидовські гірники забезпечені стояком лише на 30 відсотків. До того ж ціна російського лісу підвищилася з 150 до 1.200 карбованців за кубометр. «Старший брат» вимагає за ліс продукти харчування — цукор, м'ясо, масло, ковбасу.

Вугільні підприємства зупиняються. В об'єднанні «Дзержинськвугілля» із 62 дільниць в різні дні в середньому чверть з них не дає вугілля. У Горлівці стоять уже три шахти. Іще дві можуть зупинитися будь-якої години. В грудні на шахти об'єднання «Орджонікідзевугілля» надійшло лише 10—15 відсотків лісоматеріалів від необхідної кількості.

В укладанні угод щодо поставки кріпильного лісу Росія відмовляє. Тож, щоб хоч якось протриматися, резерви змушені вишукувати на місці. Зараз на Донеччині йде масова так звана санітарна вирубка лісу. У бідному на деревину краї під сокиру пускають вже лісосмуги, старі колгоспні сади.

Велику надію покладають донецькі шахтарі на Центральну і Західну Україну, адже там лісу все ж більше, аніж на Сході. Тож повинні допомогти.

Але не лише постачання лісом припинила Росія. Ні вугільній промисловості України постійно не вистачає канатів, вентиляційних труб, шлангів, мазуту, бензину тощо. Єдине, що є ще на шахтах Донбасу, це металокріплення, рейки і — бажання працювати.

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Донецьк.

Екскурс в історію

ПЕРША ПРИСЯГА УКРАЇНІ

ОДЕСЬКИЙ колекціонер і мистецтвознавець, експерт відділення Українського фонду культури Тарас Максим'юк відшукав і запропонував у ці дні пресі досить несподіваний, як на мене, твір маловідомого українського письменника Юрія Липи (1900—1944 рр.) — під заголовком «Коваль Супрун». Небагато хто з нас, думаю, знає, що нинішні пристрасті навколо Чорноморського флоту якоюсь мірою вже є повтором нашої історії. Виявляється, далекого 1917-го, коли Центральна Рада поклала початок незалежній Українській Республіці, військові моряки-чорноморці вже присягали на вірність Україні. Це докладно й емоційно описано у згаданому творі. Нижче пропонуємо його фрагмент, де йдеться про урочистий акт.

* * *

...Жовто-блакитні прапори з'являлися поодинці. Виринали несподівано замість негустих флотських андріївських і замість червоних російських, і найчастіше чорних анархістичних. Новозбудований препотужний — 23.400 тонн дредна́вт «Воля», не послухавши ростіяна, адмірала Лукіна, вийшов з миколаєвських доків під українським прапором, потім прибув до Севастополя український транспорт ч. 119 із славним Трохименком, за ним піднесли на флагштоку нові прапори ще крейсер «Пам'ять Меркурія», потім піднесли на своїх гафелях при звуках гімну і свистках підстаршин і вахтенних ще два транспорти, потім ескадрений міноносець «Завидний». Все більше, сотнями розквітали українські прапори на вулицях.

Здавалось: у будинку банку «Уніон», де містилась Українська Рада Чорноморської фльоти, все вище над Севастополем поломенів інше, не червоне — золото-блакитне полум'я.

Прислані з Києва, а між ними — звинний хорунжий Величко, працювали з цілої сили.

Російський світогляд зникав дивно швидко й непомітно. Мости між народами Росії западалися, під прогнилими палями мостів з'явилися вири, прогалини.

Новопоусталу, повну обіцянок, гру комуністів легко було підтинати їхньою ж зброєю. Місяць перебування емісарів з-над Дніпра приготовив до наказу.

І він виблиснув з Києва гострий, короткий, перший.

«Наказую Чорноморській фльоті проплинути з церемоніяльним салютом на честь Української Республіки.

Генеральний секретар військових справ Петлюра».

«Наказую» — пересигналізували судна на рейді і у відкритому морі, «наказую» — перетелеграфували вічно веселі, зелені надморські міста до Ялти, до Керчі, до Феодосії. «Наказую» Україні зависло над розлогим Севастополем з його крикливими юрбами матросів, з обривками традицій, з уламками звичаїв, з його тривогою і гарячковістю.

Супротиву майже не було. І по трьох днях, 12 листопада 1917 року, відбулася урочиста парада з молебнем.

З Південної й Північної бухт повільно й маєстатично вийшло кілька плавучих стальових твердинь, велетнів-панцирників, з їх сірими кадовбами сунули видовжені гостроносі крейсери, махнули спішливі ескадрені міноносці і колихливі канонірки, повзли широкі, дебелі транспорти...

Ось вона проходить поміж Олександрівською і Константинівською батареями, низькою дефілює у великім рейді із сигналом «Слава Українській Народній Республіці!» на тлі блакитного і дивно спокійного моря. День був як до заручин...».

* * *

Отакий факт вітчизняної історії.

Вчитаймося раз і вдруге в рядки документального твору Юрія Липи. Ні, не була, виявляється, присяга на вірність СРСР першою присягою чорноморців. Ще до цього, в 1917, у день, що «був як до заручин», вони присягали Українській Народній Республіці. І її жовто-блакитні прапори тоді майоріли над бойовими кораблями в Севастополі. Це вже потім їх зняли, замінили.

Ну а правонаступницею УНР є, само собою, наша нинішня незалежна Україна. Отож, як мовиться, думайте самі, вирішуйте самі.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».



НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ — НЕЗАЛЕЖНЕ СЛІДСТВО



На недавній зустрічі з журналістами Генеральний прокурор України В. Шишкін рішуче висловився за створення Слідчого комітету України. Таку ж думку виклав і його заступник — начальник слідчого управління В. Даниленко. Ми попросили главу слідства України більш докладно викласти свою позицію з цього питання.

ЗАКОН «Про прокуратуру» окреслив правові рамки діяльності слідчих органів у сьогоднішніх реаліях. Але разом з тим загострилися дискусії щодо докорінної перебудови самих цих служб, оскільки старі структури їхньої організації, на думку багатьох спеціалістів, себе вичерпали. Від розв'язання питання, яким бути слідству, значною мірою залежить, чи зможемо ми надалі успішно боротися із злочинністю, надійно охороняти права громадян нової України. Не раз і не два звучали пропозиції вчених-юристів і практиків правоохоронних органів, що для істотного поліпшення розкриття і розслідування злочинів необхідно створити незалежний Слідчий комітет. На жаль, поряд з цими розумними пропозиціями звучали й «економічні» застереження: мовляв, Україна бідує і їй не по кишені ще один правоохоронний орган. Що ж, скупий, як то кажуть, платить двічі. Бо коли ми негайно не реформуємо слідство, а разом з тим не збережемо справжніх професіоналів, майстрів своєї справи, які нині розпорошені по роздрібнених відомствах, підпорядковані різним структурам і полишені фактично віч-на-віч зі своїми проблемами, то завдамо таких збитків, яких потім нічим не окупити.

А лише косметичними заходами тут не обійтись. Настав час рішучих дій і радикальних змін, оскільки слідчий апарат перебуває у глибокій кризі, і вона з кожним днем поглиблюється. Пов'язана вона, передусім, з неймовірною завантаженістю слідчих, які просто фізично не можуть нормально справлятися зі своїми обов'язками. Це й не дивно, коли стан правопорядку весь час погіршується, а кількість злочинів невпинно зростає.

Ось і виходить, що коли згідно з нормальними, науково обгрунтованими нормами слідчий має вести протягом року 35—40 кримінальних справ, то насправді на нього припадає 70—100 таких справ. Як наслідок, в органах внутрішніх справ не заміщено понад 500 посад слідчих.

Щоб вийти зі скрутного становища, нерідко на місцях передають кримінальні справи для розслідування непрофесіоналам, працівникам інших служб, яких призначають тимчасово виконувати обов'язки слідчих. Хіба ж можна за таких умов говорити всерйоз про високу якість їхньої роботи? Упевнений, що Слідчий комітет раз і назавжди покінчив би з проявами любительства у цій справі.

Другий аргумент на користь негайного введення слідчих в окремий, самостійний комітет — необхідність покінчити, нарешті, із втручанням у їхню практичну діяльність інших органів, і в першу чергу — міліції. Мало того, що слідчий залежить від керівництва внутрішніх справ і в одержанні квартири, взагалі — в забезпеченні побуту, і в просуванні по службі, так ще органи дізнання нерідко нав'язують йому свою точку зору на розслідування злочинів, аби «покращити» кримінальну статистику і тим показати, як вони добре працюють.

Ось що пише нам один із керівників слідчого підрозділу в органах внутрішніх справ Дніпропетровської області: «Недопустиме дальше перебування слідчого апарату в системі МВС, де його практично підпорядкували волі та примхам начальників органів дізнання. Крім цього, слідчі гають дорогоцінний час на заняття з особовим складом, що їх проводять РРБС кожного четверга. Додати сюди чергування, інші заходи по лінії міністерства, і за рік з нашої роботи випадає принаймні два місяці... Я вже не кажу про постійне втручання в процесуальні дії слідчих...».

Необхідної незалежності не мають навіть ті слідчі, які діють в органах прокуратури. Адже вони проводять розслідування під оком прокурора, якому підлягають. Той же прокурор дає санкцію на арешт і обшук, затверджує обвинувальний висновок і підтримує його в суді. Про яку ж самостійність за таких умов, що склалися десятиліттями, можна тоді говорити? Та й у самій прокуратурі слідчий апарат розпорошений між відомствами, адже існує військова, транспортна, спецпрокуратура.

Дуже ревно виступає за збереження функцій розслідування у своїй системі колишнє КДБ, а нині Служба національної безпеки. Ще б пак! Слідчі тут, на відміну від інших підрозділів, не дуже обтяжені роботою. Та й ширма засекреченості рятувала їх од відповідальності за порушення законності, що не так давно мали масовий характер.

Отже, висновок один. Якщо ми прагнемо будувати правову державу, викорінити порушення законності в самих правоохоронних органах, необхідно негайно приступити до створення самостійного Слідчого комітету. На жаль, крім підтримки на словах, на державному рівні цю справу й д[illegible] не вирішують. Насамперед тому, [illegible] зацікавлені відомства з усіх сил тримаються за звичну практику, не хочуть відпустити слідство з-під свого нагляду. Замість того, щоб встановити сучасний державно-правовий статус слідчих органів, подбати про зміцнення матеріально-технічного забезпечення, між ними йде перетягування канату за право розпоряджатися цим найгострішим інструментом кримінально-правової практики.

І все ж я переконаний, що невдовзі буде-таки створено самостійний правоохоронний орган — Слідчий комітет України, який підлягатиме тільки Верховній Раді України, а Президенту республіки. Це дасть змогу не тільки зберегти, а й залучити до своєї діяльності професіоналів, піднесе рівень розслідування та розкриття злочинів. Справедливе розв'язання проблеми стане реальним і вирішальним кроком до побудови правової держави, гарантуватиме захист конституційних прав і законних інтересів громадян, забезпечить справ[illegible]ню незалежність слідчих, а сама інституція займе гідне місце в системі правоохоронних органів.

В. ДАНИЛЕНКО,
заступник Генерального прокурора України.

Спорт

КОМУ ЗНІМАТИ КАПЕЛЮХА?

Позивні футбольної весни

Як луганська «Зоря», чи не єдина з українських команд, потрапила на передсезонний збір до Сочі? Президент клубу Юрій Коняєв вирішив, що на це запитання відповідати не обов'язково. Секрет. Зате не робив таємниці з того, що гроші на поїздку футболісти дістали з власної кишені. Витратили на це премію обкому профспілки за призове місце в минулорічному чемпіонаті. Але матеріальне становище «Зорі» скрутне — нічим навіть видати зарплату за січень. На горизонті ж — ні спонсорів, ні меценатів...

Тримаються хлопці, як за старих часів, — на ентузіазмі. Та й жадоби грати молода «Зоря» (середній вік гравців — 20 років) ще не втратила. Практично вдалося зберегти боєздатний склад. Хоча запрошення до інших міст отримали буквально всі основні гравці. Перейшов лише до київського «Динамо» Волоток та висловлює бажання перейти до московського «Спартака» Севідов. Повернулися додому із запорізького «Металурга» Ярмолич та Гусейнов. Приїхав на збір воротар Боженко з «Кременя». Решта — місцеві вихованці.

Днями до Луганська телефонував головний тренер Анатолій Куксов. Команда набирає форму, зіграла кілька товариських матчів, повідомив він. Результати, зрозуміло, поки що принципового значення не мають. А ось те, що в діях команди відчувається легкість, дуже відрадно. Куксов стверджує, що його підопічні збираються грати, а не працювати на полі.

— Ось «Зоря» зразка 1972 року, — Юрій Коняєв показує велике за розміром групове фото, що висить на стіні. — Перший і єдиний чемпіон колишнього СРСР з провінції. Мріємо, щоб і нинішній колектив став таким же боєздатним, а років через два — переможцем.

Керівництво «Зорі» розраховує на те, що команда закріпиться у вищій лізі національного чемпіонату. Іншими словами, зможе посісти місце не нижче сьомого в своїй зоні.

У команді нині 29 футболістів. Тому тренерів неабияк непокоїть проблема ігрової практики для запасних. Стахановський «Вагонобудівник», який гратиме у першій лізі, тепер вже не є дочірньою командою для «Зорі». Дублюючі склади поки що не передбачаються. І хоча, здавалося б, усі клуби — учасники чемпіонату України — мають рівні стартові можливості, другі команди дозволено мати лише вч[illegible]шнім учасникам вищої с[illegible]ної ліги. Потрібне розумне рішення Федерації футболу, щоб підтримати великий загін футболістів, які перебувають на лаві запасних.

Торік уболівальники залюбки йшли на стадіон «Авангард» у Луганську. Ну а той факт, що відтепер на цій арені гратимуть колективи ще вищого класу, безумовно, посилить інтерес до гри в місті. Скажу й таке: в присутності земляків «Зоря» рідко знімала капелюха перед будь-яким суперником.

Сергій СКИБА,
власний кореспондент «Голосу України».
Луганськ.

БУЛО ВАШЕ, СТАЛО НАШЕ...

Гострий сигнал

Днями сесія Броварської міськради народних депутатів ухвалила рішення про муніципалізацію легкоатлетичного манежу та училища олімпійського резерву. А якщо простіше, місцева влада «наклала лапу» на об'єкти, які завжди належали обласним організаціям і використовувалися в інтересах усієї республіки.

Броварське училище олімпійського резерву (вісім років його називали спортінтернатом) по праву вважається одним з найкращих в Україні. Міністерство освіти республіки вклало в його створення не одну сотню тисяч карбованців. Було збудовано затишний гуртожиток, чудова спортбаза — набір тренувальних залів, роздягальні, душові, сауни, ігровий комплекс, завершується зведення басейну та стадіону. Навчаються тут близько 400 фізично обдарованих дітей з усієї Київщини, а також з інших регіонів України. Багатьом з них належить продовжити спортивне вдосконалення в інститутах фізкультури, поповнити збірні України. І всі випускники одержать дипломи, які дають право вести уроки фізкультури в школах.

Тепер виходить, що всьому цьому покладено край. Адже броварські власті мають намір відкрити на базі училища міський ліцей. А 400 юних спортсменів і 40 тренерів високої кваліфікації, запрошені звідусіль до Броварів, які отримали там квартири, стануть, можливо, непотрібними.

Посудіть самі, що утнули в Броварах, — чи то націоналізацію, чи то експропріацію. Але в будь-якому разі законність рішення сесії викликає великий сумнів. А доречність — тим більше.

Те ж саме з манежем, який належить обласній школі найвищої спортивної майстерності. Отак просто міськрада пішла на те, що оголосила власністю споруду, в яку республіканські та обласні спорторганізації вклали мільйони, а місто — жодного карбованця. Мабуть, байдуже можновладцям, що в манежі готуються до Барселони броварські кандидати в олімпійці О. Багач та М. Щербина, що кожного дня тут тренуються до 200 легкоатлетів, що протягом року в манежі змагається понад 30 тисяч спортсменів.

Може, міськрада, привласнивши гігантський спортоб'єкт, хоче поліпшити його використання? Але чи знають «експропріатори», що експлуатація манежу щороку обходиться в два мільйони карбованців? Зрозуміло, що в злиденному міському бюджеті такої суми не нашкрябати. І на оренді не наживешся — немає в Броварах організацій, яким це по кишені. Невже збираються здавати манеж частинами комерційним фірмам?

Зрозуміло, тренери, атлети, вихованці олімпійського училища не бажають склавши руки спостерігати, як позбавляють їх можливості займатися спортом. Та й багато мешканців міста далеко не в захопленні від того, що під загрозу поставлено їхні фізкультурні вподобання. Надіслано вже скарги й протести до обласної Ради народних депутатів, до прокуратури. Та й не колишні тепер часи, і з рецидивами волюнтаризму смиренно погоджуватися люди не хочуть.

Олександр МАЛИШЕНКО.

Бровари Київської області.





ЗАМІСТЬ ЗВІТУ ПРО ВІДРЯДЖЕННЯ

У Литві побувати завжди цікаво, тим паче в незалежній державі.

Наче Колумб Америку, відкривав і я «свою» Литву. А яка вона тепер! Адже йде другий рік відновленої незалежності Литовської Республіки.

13 січня Литва відзначила День захисників свободи. Минули траурні мітинги, відлунали служби по загиблих у всіх кафедральних соборах. Республіка живе своїм звичайним робочим ритмом. На думку литовського уряду, процес роздержавлення відбувається досить активно. Опозиція ж вважає, що уряд наздоганяє події, а не випереджає ситуацію. Спеціалісти запевняють, що коли не віддати землю селянам до весни і не провести швидко приватизацію, ніяких товарів та продуктів ні в магазинах, ні на ринках не з'явиться. Є реальний шанс опинитися біля розбитого корита, як у тій казці.

Останнім часом нас життя не дуже радує. Веселого мало. Суцільні розмови про продукти, черги, ціни. Мій приїзд до Клайпеди збігся з підвищенням цін. Подорожчали продукти першої необхідності. Введені напередодні талони з водяними знаками покупці пред'являють разом з «дерев'яними». Черг, звичних для нашого ока, немає. Та й асортимент вибору багатший. Ось тільки ціни!.. Уряд планує ввести на стику першого і другого кварталів власну валюту — лит. Чи зміцнить він економіку Литви, засвідчить час. Над республікою, немов дамоклів меч, висить проблема енергетичної кризи. Це вже помітно позначається на роботі міського автотранспорту. Не визначено й строки виведення збройних сил колишнього СРСР з Литви і сусідніх Балтійських держав. Зависло в повітрі питання про російських «колоністів». На жаль, до національної згоди державі далеко.

Проблеми, проблеми, проблеми...

Однак, незважаючи на всі майбутні труднощі, в Литві кажуть, що «порятунок потопаючих — справа рук самих потопаючих». І, засукавши рукава, не втрачають відчуття оптимізму.

В'ячеслав ПУШКАРЬОВ.
Фото автора.









У дипломатичних колах

«Народ України — працьовитий і гордий»

Цими днями в Києві перебувала міністр закордонних справ Канади Барбара МАКДУГАЛЛ. Публікуємо її ексклюзивне інтерв'ю кореспондентові «Голосу України».

— Шановна пані міністр! Ви відвідуєте Київ уже вдруге за останні півроку. Ці візити свідчать про інтерес, який Канада виявляє до України. В чому його коріння?

— Я б зупинилася на трьох моментах. Поперше, хочу сказати тепле слово про понад мільйон канадців українського походження, які завжди мріяли про незалежну Україну (для багатьох це була тільки мрія) і глибоко зацікавлені в розвиткові канадсько-українських відносин. По-друге, Канада виступала і виступає за права людини й демократичний розвиток будь-якого суспільства. Ми уважно вивчаємо процеси, що відбуваються у Східній Європі і особливо в Україні, яка протягом багатьох років перебувала під владою сталінізму і тоталітаризму, і бажаємо їй успіхів на демократичному шляху розвитку. По-третє, проблеми економічної розбудови України, її входження в систему ринкової економіки, процеси, які мають привести вашу країну у світове суспільство.

— Як ви ставитеся до того, що відбувається в Україні?

— Загалом ми дуже позитивно оцінюємо всі процеси, спрямовані на демократичний розвиток України, підтримуємо їх і радіємо їм. Проте водночас постає чимало труднощів, з якими Україна зустрічається на своєму нелегкому шляху. Ваші службові особи, з якими я мала бесіди, не приховують цих проблем, проте підкреслюють, що як уряд України, так і її народ знали про те, що доведеться зіткнутися з труднощами. Але вони готові пережити їх в ім'я завтрашніх успіхів.

— Народ України — працьовитий народ. Про це добре, напевне, знають і в Канаді, розбудові якої прислужилися вихідці з України. Але понад сімдесят років тоталітарного режиму призвели до того, що сьогодні ми змушені розраховувати на допомогу з боку інших країн. Проте поряд із допомогою гуманітарного плану Україна — в ім'я розвитку — зацікавлена у західних інвестиціях, технологіях, конструктивному ознайомленні з вашими бізнесом, менеджментом, банківською системою, створенні спільних підприємств тощо. Як, на вашу думку, стоять справи на цьому терені?

— Я вважаю, що народ України — працьовитий і гордий. Тому переконана, що протягом найближчого часу він здолає труднощі і досягне своїх цілей. І допомога, яку ми плануємо подавати Україні, спрямована головним чином на розвиток її власної економіки, зокрема сільського господарства. Крім кредитів, які Україна одержить на закупівлю канадської пшениці, основна сума наших позик спрямовуватиметься на розбудову вашого господарства. Так, гуманітарна допомога — річ важлива. Але це лише один бік справи...

Приміром, у наших коледжах триває навчання українських менеджерів-аграрників, фермерів, які займаються молочним господарством. Ще один приклад: впливова організація ветеранів канадського бізнесу і науки готова встановити тісні зв'язки з Україною з метою подання вашій країні різнобічних консультацій і рекомендацій з питань промислового і сільськогосподарського розвитку. Я могла б значно продовжити цей перелік. Він охоплюватиме десятки проблем — від економіки до охорони навколишнього середовища. Їх розв'язання стане складовими загальної програми технічної і технологічної допомоги Україні з боку Канади.

Хотілося б підкреслити, що головні пріоритети мають визначити самі українці: в якій галузі і яка саме допомога потрібна. Ми не хочемо нічого нав'язувати. Наша мета — співпраця як на урядовому рівні, так і безпосередньо між зацікавленими організаціями і особами.

— Якими ви бачите перспективи взаємовідносин між Канадою і Україною?

— Наші взаємовідносини мають розвиватися буквально в усіх напрямах. Ми є свідками розбудови дипломатичних відносин між Канадою і Україною, зокрема, в Києві відкрито наше посольство. Ми маємо і матимемо регулярні контакти з урядовцями України. Я регулярно консультуюся з міністром закордонних справ паном Анатолієм Зленком. Сподіваюсь, що плідною буде наша співпраця щодо розв'язання проблем скорочення озброєнь, нерозповсюдження ядерної зброї і контролю за нею. Цю проблему ми вважаємо надзвичайно важливою. Що ж до ситуації в цілому, то хочу підкреслити: попереду — широке канадсько-українське співробітництво, яке вже набирає темпів і обширів.

— Дякую за бесіду.

Інтерв'ю провів Володимир САВЦОВ, редактор міжнародного відділу «Голосу України».

All Canadians join me in wishing Ukraine well as all Ukrainians work together in their new independent and democratic nation.

Barbara McDougall
Canada.

Усі канадці приєднуються до мене в побажанні Україні й усім українцям співпраці в їхній новій незалежній і демократичній нації.

Барбара Макдугалл.

Канада.

Наш прес-клуб

ПРИСТРАСТІ НАВКОЛО ВІЗИТУ

Підписання двостороннього комюніке щодо Чорноморського флоту — каменя спотикання у конфлікті між Україною та Росією — не заспокоїло іноземних аналітиків. Безліч питань залишилися невирішеними. Ще більше занепокоєння викликала офіцерська нарада в Кремлі.

У такій ситуації, звичайно, привернув до себе увагу візит міністра оборони України К. Морозова до Польщі. Тамтешні газети детально поінформували читачів про позиції, висловлені українським міністром.

Підбиваючи підсумки візиту, орган Війська Польського — газета «Польска Збройна» навела слова міністра національної оборони Я. Париса: «Ця дружня зустріч набула характеру історичної події... Цілі наших держав, особливо в галузі безпеки, однакові: створення системи міжнародної безпеки, скорочення збройних сил, нерозповсюдження ядерної зброї. Це міцна програма».

Нині ж, за словами Я. Париса, головне — ліквідація тактичної та стратегічної ядерної зброї, бо «якщо це здійсниться, ми зможемо стверджувати, що збройні сили України не загрожують Польщі».

«Польска Збройна» далі повідомила про наміри Польщі створити групу експертів з обох сторін, допомагати Україні у навчанні офіцерів, постачанні та виробництві техніки і запчастин до неї. Буде встановлено зв'язок між штабами і, можливо, невдовзі відкрито польське військове представництво при посольстві у Києві.

За словами міністра Я. Париса, польські «президент і прем'єр-міністр висловили свою радість з приводу того, що Україна і Польща знову разом».

Втім, скажімо, «Газета виборча» дає іншу оцінку візитові, акцентуючи увагу на переговорах щодо виведення радянських військ з Польщі. Генерал К. Морозов заявив: через те, що на польській території служить багато солдатів українського походження, присутність української сторони на таких переговорах була б бажаною. Оцінюючи результати своїх зустрічей, він виступив швидше як політик, а не військовий. «А до заяв політиків завжди треба ставитися з певною обережністю», — пише «Газета виборча». Реально Польща уже виступила в українсько-російському конфлікті в ролі посередника. Але їй краще все-таки зберігати нейтралітет і триматися осторонь від суперечок навколо збройних сил в СНД: «Це проблема політиків колишнього Радянського Союзу, і без чіткого прохання з їхнього боку полякам не слід нав'язувати свої послуги». Як розвиватимуться події, передбачити важко, робить висновок «Газета виборча».

Олексій ЄВСІКОВ.

Що почім

Кишинів

Ось вже понад двадцять днів у Республіці Молдова живуть за новими цінами. Коли ранком 2 січня відчинилися магазини, покупці були шоковані. Банка сметани (200 грамів) — 7,20 крб., літр молока — 1,20—1,40 крб., а трилітрова банка томатного соку — 35,10 крб. Варена ковбаса коштує від 70 до 140 карбованців. А ціна копченої доходить до 300 карбованців за кілограм. Курка «тягне» від 40 до 50 карбованців, а м'ясо — від 70 до 120 за кілограм. Але не можна сказати, що полиці магазинів завалені продуктами. Незважаючи на підвищення цін, багато хто так і не зміг отоварити талони на олію, борошно, цукор. Правда, вершкове масло (після того, як піднялося в ціні до 106 карбованців за кілограм) почали продавати без талонів. Ціна картоплі та яблук «підскочила» до 10 карбованців, цибулі — 7,8, буряка — 3 карбованці за кілограм.

Внаслідок такого підвищення багато хто з мешканців міста почав отоварюватися на ринку, оскільки деякі продукти там дешевші за державні, а якість значно вища.

Але найбільший стрибок — на вино-горілчані вироби. Пляшка сухого вина коштує від 25 до 60, а кріпленого — від 40 до 90 карбованців, горілка й шампанське — від 120 до 140 карбованців, коньяк — від 150 і вище. Коментарі, як кажуть, зайві...

Мінськ

Січневе підвищення цін не торкнулося в республіці хлібо-булочних виробів і молокопродуктів. Уряд запевнив, що дотеперішні ціни на них протримаються як мінімум два місяці. Проте не так сталося, як гадалося. Ринкові відносини змусили Раду Міністрів Беларусі піти з 20 січня на екстрені заходи. Такий крок, на думку уряду, обумовлений створенням умов для переходу до ринкових відносин, необхідністю вирівняти ціни на продовольчі товари з сусідніми державами СНД. Молоко і молокопродукти та хлібо-булочні вироби подорожчали у 3 рази, а сметана — у 5 разів. Вона зараз коштує 43 карбованці за кілограм.

Душанбе

Ціни в магазинах Таджикистану: яловичина — 50 крб., баранина — 42 крб., свинина — 34 крб. за кілограм. Цукор 7 крб. 70 коп. за кілограм. Олія (бавовняна) — 10 крб. 20 коп. за літр. Борошно пшеничне — 2 крб. 50 коп. за кілограм. Буханець білого хліба — від 1.60 до 3 крб. «Русская водка» — 40 крб. «Пшеничная водка» — 44 крб. за пляшку.

Передали Олександр ТОНЯ, Віктор ХОРОШКО та Юрій КУШКО.

Вісті з діаспори

Музей модернізму

У Чехо-Словацькому місті Меджилабірці відкрито експозицію нового музею модерного мистецтва. Її основу складають тринадцять оригінальних творів популярного американського художника українського походження Енді Вархола, батько якого ще до народження сина переселився з Словаччини до США.

В музеї також репрезентовано творчість Пола Вархола — брата відомого художника, а також прекрасні роботи українського митця Михайла Сірика, виконані в стилі наївного мистецтва.

Новий додаток

«Коло» — так називається перший випуск місячного літературно-мистецького додатку до газети Союзу русинів-українців ЧСФР «Нове життя». Зидання публікує рецензію на вибрані твори Євгена Маланюка, видані відділом української літератури Словацького педагогічного видавництва у співпраці з фундацією ім. Олега Ольжича в Лондоні.

Опубліковано підсумки

В Торонто опубліковано матеріал про підсумки роботи незалежної міжнародної комісії у справі розслідування голоду 30-х років на Україні. В публікації повідомляється, що за домовленістю з головою цієї комісії професором Дж. Сундбергом, на зберігання до Інституту Нобеля у Норвегії переслано повний її архів. Він включає півтори тисячі сторінок свідчень очевидців і докази науковців з різних країн.

Керівництво Світового конгресу вільних українців повідомило, що ідентичний комплект архівних матеріалів буде надіслано також в Центральну наукову бібліотеку ім. В. Вернадського.

Експрес-новини

Країни-учасниці Наради з безпеки і співробітництва в Європі (НБСЄ) готові розглянути питання щодо введення до складу НБСЄ десяти колишніх республік СРСР. У Празі відкрилося дводенне засідання міністрів закордонних справ 38 країн НБСЄ. Грузія не подала офіційної заяви щодо входження до складу цієї організації. На засіданні обговорюватиметься можливість формування миротворчих сил з метою усунути такі конфлікти, як війна в Югославії та криза в Нагірному Карабасі.

* * *

Британський прем'єр-міністр Мейджор привітав ідею скоротити американські й російські ядерні озброєння. Втім, дав ясно зрозуміти, що Лондон не планує аналогічних заходів.

* * *

Північна Корея підписала угоду, яка дозволила проводити міжнародні інспекції її атомних підприємств представниками Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ).

* * *

Розгляд подій в колишніх соціалістичних країнах і стану світової економіки посідатиме головне місце на економічній конференції, яка відкривається у Швейцарії. Форум зібрав понад дві тисячі бізнесменів і політичних діячів «великої сімки», а також представників Болгарії, Чехо-Словаччини, Румунії, України, Бєларусі, Латвії і Литви.

* * *

Близькосхідні переговори у Москві завершилися тим, що арабо-ізраїльська та західні делегації висловили готовність зустрічатися протягом року на місцях. Делегати створили ряд комісій, які займатимуться регіональними проблемами.

* * *

Прем'єр-міністр Ізраїлю Шамір дійшов згоди з опозицією щодо проведення наприкінці червня парламентських виборів. Точну дату їх має визначити ізраїльський парламент.

* * *

В Алжирі внаслідок сутичок між поліцією і натовпом демонстрантів загинув один чоловік, 11 поранено. Заворушення відбулося неподалік однієї з мечетей мусульманських фундаменталістів, коли поліція намагалася захопити двох проповідників.

* * *

У Вашингтоні завершився ще один раунд переговорів між США і В'єтнамом. В ході зустрічі наголошувалося на необхідності подальшого співробітництва в процесі мирного розв'язання камбоджійського конфлікту та з'ясування долі американських військовослужбовців, які пропали безвісти під час війни в Індокитаї.

ПІЗНАЄМОСЯ НАПРЯМУ

Прес-конференція міністра закордонних справ Італії Д. Де МІКЕЛІСА

Україні потрібно вирішити багато політичних та економічних проблем, але її місце — серед європейських країн, заявив Д. Де Мікеліс на прес-конференції. Відбулася вона 29 січня відразу після підписання протоколу про встановлення між Україною та Італією дипломатичних відносин у повному обсязі.

І хоча глава італійського зовнішньополітичного відомства, як на мене, не зовсім мав рацію, коли говорив, що україно-італійські відносини почнуться з нуля, без урахування традиційних зв'язків між Італією та Україною в складі СРСР, все ж мені здалося, що комплексу «краще з одним, ніж з багатьма» щодо Союзу в нього нема.

Офіційні зустрічі

Празька конференція міністрів закордонних справ країн Європейської Співдружності, де Україна одержить статус спостерігача, а отже, ввійде в європейські структури. Згода на самостійну участь України в березневій конференції країн Південної і Центральної Європи, що гуртуються навколо Італії, яка швидко нарощує сьогодні економічні зв'язки. Участь у травневій конференції в Лісабоні, де країни світу розглядатимуть питання допомоги СНД. Ось тільки три пропозиції Де Мікеліса щодо можливого зовнішньополітичного майбутнього України. Саме на цих форумах італійський міністр хотів би бачити нашу незалежну державу в самостійній ролі. А це, згодьтеся, обнадійливо.

На моє запитання, чи переконався пан Де Мікеліс у тому, що Україна придатна до ринку, а отже, є зручним плацдармом для капіталовкладень, міністр відповів: «Сі!» і зазначив, що Україна повинна мати крім валюти ще й цілий комплекс правил і механізмів торгівлі і співробітництва.

Говорив він про це і особисто Президентові Л. Кравчукові, якого офіційно запросив відвідати Італію. «Я задоволений підсумками бесіди з вашим Президентом і його позицією щодо роззброєння, без'ядерного статусу України, прагнення очистити Чорне море від ядерної зброї»,— сказав Д. Де Мікеліс.

Насамкінець Де Мікеліс представив посла своєї країни в Україні пана Вітторіо Сурдо і сказав про нього, що той — досвідчений дипломат і, що найголовніше, перший посол Італії в Українській державі. «Віднині ми будемо пізнавати один одного напряму»,— заявив Д. Де Мікеліс.

Володимир СКАЧКО.

Гості України

ТОРГУВАТИ, А НЕ ВОЮВАТИ

Цими словами можна передати загальний настрій делегації Торгово-промислової палати землі Бад-Вютенберг Німеччини, що відвідала Україну на запрошення Торгово-промислової палати нашої республіки.

Очолював делегацію німецьких ділових кіл віце-президент Торгово-промислової палати Норман Штасс. Разом з ним Україну відвідали представники відомих німецьких фірм, зокрема найбільшого підприємства — виробника сільськогосподарської техніки, що для України, як хліборобської держави, дуже важливо, фармацевтичної, хімічної галузей тощо.

Найбільше їх цікавили питання стосовно умов та гарантій, які Україна може надати іноземним інвесторам, а також проблема, пов'язана із зовнішнім боргом колишнього Союзу. Бо, як вважає голова Південно-західного земельного банку Німеччини Ганс Берндт, питання німецьких інвестицій в Україну буде позитивно вирішене відразу після прояснення долі боргу неіснуючої держави. Західний світ хоче мати повні гарантії, що партнери виконуватимуть свої зобов'язання.

Щодо мети, яку ставила перед собою німецька делегація, то, за словами Нормана Штасса, це не обов'язково мало вилитися в підписання якихось конкретних угод уже на цьому етапі співпраці. Головним на сьогодні є вивчити наші проблеми, знайти взаєморозуміння.

Між партнерами досягнуто домовленості про відкриття контакт-бюро, які в майбутньому мають всі шанси перетворитися в повнокровні торгові палати.

Сергій ЛАВРЕНЮК, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Слідами гарячих подій

Іслам КАРІМОВ:

ЦІ ПОСТРІЛИ БУЛИ НАЦІЛЕНІ В МЕНЕ

Минуло понад 10 днів після студентських заворушень у Ташкенті. Під час зіткнень загинув один студент. Через п'ять днів у лікарні помер другий — від кульового поранення.

Студентів відправили додому на вимушені канікули. Це, мабуть, був єдино правильний вихід із складної ситуації, бо конфлікт швидко розростався і міг перекинутися зі студентського містечка двох столичних університетів і на інші вузи Ташкента.

Формальним приводом для виступу студентів стало, як пояснюють міські власті, несвоєчасне завезення хліба до магазинів студмістечка. Згодом з'ясувалося, що студенти мало що знали про більш як двократне підвищення стипендій та компенсацій на обіди. Гроші їм видавали в попередніх розмірах. Були затримки із забезпеченням щойно введеними купонами.

Але за всього бажання не можна погодитися з думкою, нібито студенти виступили проти підвищення цін. Хоча їхні економічні вимоги, що прозвучали згодом, як зазначив президент І. Карімов, були «справедливими» і «здійсненними». Студенти навіть не встигли побачити нових цінників, оскільки магазини тоді були зачинені на переоблік.

Виступаючи перед журналістами на прес-конференції з приводу трагічних подій, президент Узбекистану заявив: «Ці постріли були націлені в мене». В устах Іслама Карімова, не схильного до надмірної метафоричності, це звучить більш ніж серйозно.

За кулісами трагічних подій, вважають деякі інформовані кола, стоять значні сили, аж до мафіозних структур, на службі в яких і чимало державних чиновників.

Сьогодні вже немає сумнівів, що зіткнення студентів з міліцією було спровоковано. В натовпі ходили люди явно не студентського віку, розповсюджували листівки, чутки, підбурливі лозунги. Питання про те, чи спіймано хоча б одного провокатора, поки що висить у повітрі. За повідомленням МВС республіки, усіх затриманих, за винятком двох-трьох чоловік, в яких виявлено зброю і вибухові речовини, відпустили.

У зв'язку з цим дедалі частіше чути песимістичні прогнози: мовляв, у кращому разі знайдуть якогось сержанта-стрілочника, а справжні заводії трагедії залишаться на свободі, як це вже було у Фергані та Оші.

Але президент І. Карімов твердо заявив, що винних у загибелі двох студентів знайдуть, так само як і таємних організаторів самої акції. Від цього залежить престиж незалежного Узбекистану, його президента.

Обстановка в Ташкенті поступово нормалізується. Студенти одержуватимуть звичайну стипендію в розмірі 265 карбованців, підвищену — до 460 карбованців. У студентських їдальнях введено знижку до 50 відсотків.

Зульфія РАСУЛІ.

Ташкент.

Бізнесові новини

А ЧАС ПОКАЖЕ

Два дні працювала в столиці республіки Казахстан — Алма-Аті економічна нарада, організована Міністерством зовнішньоекономічних зв'язків та апаратом президента.

Ділові люди республіки і представники 120 інофірм з різних куточків земної кулі — Близького Сходу, Індокитаю, Північної Америки — з цікавістю прослухали виступ Назарбаєва, який зупинився, зокрема, на передумовах входження республіки в світовий інтеграційний процес.

— Щоб стати повноправними компаньйонами Заходу і Сходу,— сказав президент,— Казахстану необхідно позбутися характеру сировинного придатку, який він мав у колишньому Союзі. Але для цього слід перепрофілювати, передусім, структуру нашої економіки. Без тісного співробітництва з розвинутими індустріальними країнами, а також без широкого залучення іноземних інвестицій цього завдання нам не вирішити.

Міністр зовнішньоекономічних зв'язків Казахстану С. Абішев заявив, що найближчим часом республіка планує поставити майже 300 найменувань продукції в 80 країн світу.

Однак, чи буде виконано завдання довести, як планується, експортну виручку республіки до кількох мільярдів доларів, покаже час.

Тетяна КОСТІНА.

Власкори повідомляють

Баку

УТВЕРДЖУЮТЬ АВТОНОМІЮ

Нахічевань вирішила «приватизувати» усі військові споруди, майно, озброєння і техніку Радянської Армії, розташовані на її території. Без дозволу Верховної Ради (меджліcу) цієї автономної республіки забороняється вивозити все, окрім особистих речей військовослужбовців. Командуванню військових частин доручено доповісти свої пропозиції про правовий статус подальшого їхнього перебування на території автономії. Всі принципові питання військовослужбовці зобов'язані узгоджувати з меджлісом.

Ровшан АЛІЄВ.

Вільнюс

ДУМКА НАРОДУ

Найпопулярнішою людиною минулого року читачі газети «Вечірні новини» назвали Голову Верховної Ради Литви Вітаутаса Ландсбергіса. До десятки популярних людей також ввійшли: А. Бразаускас — колишній перший секретар компартії Литви, а тепер — лідер Демократичної партії праці, Г. Вагнорюс — прем'єр-міністр і З. Вайшвіла — віце-прем'єр Литви, К. Антонавічюс — один з лідерів Соціал-демократичної партії Литви, яка недавно оголосила себе опозицією, К. Прунскене — колишній прем'єр - міністр Литви, Е. Вілкас — економіст, А. Буткявічюс — міністр охорони краю, Н. Уока — голова держконтролю та К. Мотека — заступник Голови Верховної Ради Литви.

Микола СТАНОВИЧ.

Бішкек

ЩЕ ДВА КРОКИ ДО НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Рішення про створення власної митної інспекції прийнято в Киргизстані. Республіка також матиме внутрішні війська, які формуватимуться на базі колишніх союзних частин ВВ, дислокованих на її території. Вони підпорядковуватимуться безпосередньо президентові Акаєву.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Незабаром Київському оперному виповниться 125 років. Усе було на його віку — й оплески Чайковського, смертельні постріли в Столипіна, бомби «юнкерсів» та помпезні ідеологізовані вечори 60—80-х. Нині ж, як і вся Україна, цей театр переживає кризу.

Що й казати: нелегка ноша дісталася відомому артистові Анатолію Юрійовичу МОКРЕНКУ, який став новим директором оперного.

В ОПЕРНОМУ — НОВИЙ ДИРЕКТОР

— Прихід нового керівника, особливо в умовах нестабільності, сприймається двояко: хтось чекає нових творчих пошуків колективу, хтось — навпаки. А як ви самі мотивуєте своє призначення?

— На кожному поворотному етапі розвитку будь-якої інституції потрібні нові люди. Напевне, моя мистецька і громадянська позиції збігаються з програмою відродження нашого театру, виведення його з глухого кута...

— Уже маєте задуми щодо цього?

— Нам конче потрібно підносити престиж українського театру як духовного осередку, що повинен працювати на Україну, її незалежність. Нині з цією метою підбираю однодумців.

У нас, в тому числі й серед керівництва, є ті, хто мислить учорашнім днем. Навряд чи їм під силу завдання, про які казав. Хоча й не думаю, що кадрових змін буде багато. Проте робити їх доведеться. Сьогодні нам потрібні компетентні, театральні люди. Маю на увазі не лише суто творчих працівників. Їм, як мовиться, сам Бог велів уболівати за справу. Але ж половина співробітників театру — технічні працівники. Вони не повинні сприймати його як місце, де відсидів своє, а там хоч вовк траву їж.

— Хочеться створити таке середовище, в якому б різні за фахом люди так чи інакше служили мистецтву?

— Дуже хочеться. І це не красиві слова. Коли, наприклад, актор заходить до театру і бачить в очах вахтера повну байдужість до всього на світі, він уже щось втрачає. Знаю по собі. Душа митця вразлива — і нічого тут не вдієш. Або про який зв'язок з прекрасним може йтися, коли місяцями не ремонтується відбитий шмат стіни. Пригадуєте, яку увагу приділяв цьому Станіславський? Так воно й має бути. Театр — то джерело етики, духовності, моралі.

— І полонити серця він має насамперед своїми постановками. Нині ж ми переосмислюємо власні цінності. З глибини віків повертаються донедавна замовчувані, а то й просто спотворені ідеологічними фарисеями сторінки національної історії, її активні діячі. Це, мабуть, і повинно знайти відображення в репертуарі театру. Адже деякі нинішні постановки, зокрема й пушкінський «Мазепа», навряд чи відповідають історичній правді.

— Звичайно, якісний репертуар — основа театру. Ми ж, на превеликий жаль, останнім часом не були мистецькою лабораторією, де народжувалися б опери й балети національного звучання. Вдовольнялися переважно «трьома китами» — «Запорожцем за Дунаєм», «Наталкою Полтавкою» і рідше — «Тарасом Бульбою». Політична кон'юнктура знекровлювала національну духовність, свідомість.

— Напевно, Анатолію Юрійовичу, інакше й не могло бути. Театру не дозволили б розвернутися, як кажуть, на всю широчінь. І то не вина, то соціальне лихо всієї нашої культури. Згадаймо: в перші післяреволюційні роки репертуар Київського оперного складався з оперних та балетних творів багатьох українських композиторів. То був воістину ренесанс, митці щиро вірили, що нова влада сприятиме національному духовному відродженню. Чи не передбачаєте і ви певною мірою оновити репертуар?

— Одразу ж після мого затвердження ми ухвалили постановчий план на наступний рік. У ньому п'ять нових спектаклів. Три з них української тематики: балет Євгена Станковича «Ніч перед різдвом», опера «Купало» М. Вахнянина, партитуру якої, перезняту фотоспособом, я привіз із США, «Сорочинський ярмарок» М. Мусоргського. Не зніматимемо з репертуару й «Тараса Бульбу». Щоправда, поставимо його в інших декораціях — Петрицького. Спектакль, гадаю, дуже актуальний сьогодні.

Щодо виконавських кадрів. Від'їзд музикантів, співаків, акторів балетної трупи сильно позначається на професійному рівні театру. Нині, наприклад, зривається спектакль «Катерина Ізмайлова» тому, що на головній ролі лише один виконавець.

Від хорошого життя люди не полишають свого краю. Ми багато говоримо про духовність, мистецтво. Закликаємо прилучатися до нетлінного. А ті, хто створює такі цінності, працюють, по суті, на одному ентузіазмі. Багатьом творцям важко за таких умов реалізувати свій естетичний ідеал. А роки ж то йдуть. З другого боку — чудово, що люди можуть вільно виїжджати за кордон. Я не засуджую за це. Бо кожен має власну свідомість і по-своєму реалізує свою долю і особистий талант. Причому, дехто, попрацювавши там, повертається. Це, зрештою, їхнє право.

— Отже, не відгороджуватися високими парканами від світу, а намагатися по-іншому заінтересувати митців? Колись були звання, премії, участь у престижних концертах. Нині ж все натикається на фінансову неспроможність. Викликають занепокоєння і сьогоднішні пропозиції деяких урядовців та парламентаріїв щодо переведення театрів на госпрозрахунок.

— Багато людей вважають: те, що відбувається у внутрішньому житті театру, — наслідок загальної кризи, яка проявляється тут у специфічній формі. Не впевнений, що кризу можна здолати тільки власними силами. Потрібна довга і копітка робота всіх.

— Уявляю, який могутній виконавський цех потрібен для гідної репрезентації класичних творів. Тим часом тривають від'їзди з вашого театру провідних солістів за кордон: хто за контрактом, а хто й назавжди. Маєте свої підходи до розв'язання цієї проблеми?

— На превеликий жаль, наш театр, як і більшість театрів східних і південних областей, республіки, є прокатним майданчиком світового репертуару. Українське мистецтво в ньому майже не пропагувалося. Нині, підходячи до свого 125-річчя, ми хочемо надати йому статусу «національного», повернутися обличчям до рідних коренів. Треба повірити, що високе мистецтво здатне народжуватися й на власному грунті. Це справа багатьох років.

Колись наш композитор Борис Буєвський хотів написати оперу про Березовського, однак із цього нічого не вийшло. Порушена тема стосувалася імперії, в якій гинули яскраві таланти. Тож, зрозуміло, вже сама ця ідея не була сприйнята зверху. Не потрапив на сцену й балет «Кармелюк» того ж Буєвського.

Одне стверджуватиму безперечно: театр не загине. Він триматиметься на сподвижниках, відданих йому, як мовиться, до останнього. За кордоном, до речі, зовсім інше ставлення до опери, балету, ніж у нас.

— Опера на Заході — елітарна. Престиж людини з вищого світу багато в чому визначається її розумінням класичних видів мистецтв, що склалися в Європі. У нас же ще недавно убогі духом функціонери чинили суд над митцями і над мистецтвом. Досить сказати, що директором Одеського оперного кілька років тому призначили колишнього начальника тюрми і як він накерував там, «куди партія послала».

— Гірка правда. Культурний рівень людей, які тримали та подекуди й тримають у руках кермо державного управління, як правило, не дуже високий. Ось приклад: нашу урядову ложу протягом останніх двадцяти років, практично не відвідують. Звісно, до уваги не беруться так звані «протокольні візити». Якщо людина байдужа до театру, то не чекай від неї турботи про нього.

— Чому ж? Хіба не вони клопоталися про те, щоб на сценах часто йшли, приміром, опера «Ленін у Жовтні», чи балет «Чорне золото»?..

— То ж бо й воно. Відродження національне не може обмежуватися тільки зміною репертуару. Його джерела в широкій культурологічній роботі. Любов до прекрасного повинна прищеплюватися з дитинства, школи. До речі, колись у нас практикувалися зв'язки зі школами. Їх, ці зв'язки, обов'язково треба відродити. Щоб людина змалечку відчувала атмосферу мистецтва.

Я підготував відповідного листа до міністра освіти Івана Зязюна, в якому пропоную таке співробітництво. Окрім художньо-естетичного виховання, це дасть змогу школярам пізнавати історію в мистецькій красі. Адже багато наших вистав мають хрестоматійну основу: «Золотий обруч», «Борис Годунов», «Князь Ігор», «Спартак»...

Одним із шляхів театрального благополуччя вважають контрактову систему.

— Нині вона просто нереальна, бо бракує її головного стрижня — ринку житла. Як тут запрошувати виконавців, коли в нас і так багато творчих працівників десятиліттями живуть у гуртожитках.

— Хочеться вірити, що найближчим часом нормативні акти передбачатимуть здачу житла в оренду чи продаж його закладам культури. Цікаво, які надії покладаєте ви на майбутній закон про культуру?

— У ньому повинна відобразитися серйозна зацікавленість держави до театру як до духовної інституції.

— Попереду у вас як директора багато роботи. Дуже хочеться, щоб в адміністративній діяльності вам, Анатолію Юрійовичу, таланило не менш, ніж у творчій!

Розмову вів Володимир ТЕТЕРУК, спеціальний кореспондент «Голосу України».

ШЛЯХ. ІСТИНА. ЖИТТЯ

Недавно на вулиці зустрів свою маму. Йшла вона з великим букетом передосінніх квітів, стиха про щось говорячи з іншими старенькими жінками.

Мама несла ті квіти до церкви.

Я відразу ж упізнав свою матусю. Чорна з квітами хустка, зав'язана двома кінцями на підборідді, знайомий святковий літничок, коричневий фартух на темній спідниці, яку вона завше одягала, йдучи до церкви та на свята.

Онде йде мама неподалік... Тільки підійти й привітатися з нею.

Але я не підійшов. Не підбіг. Не підлетів на крилах радості, які виросли б у мене від тої зустрічі. Бо добре знав, що та старенька, так схожа до моєї матері,— не моя мама. Хтось інший, щасливіший від мене, назве її сьогодні цим найдорожчим, найтеплішим і найкращим у світі словом — МАМА!

ХРАМ НА РУЇНАХ

Ця СТАРЕНЬКА жінка збудила в мені тільки тугу та засвітила промінчик короткочасної, давно втраченої радості від зустрічі з найріднішою на землі людиною. Бо ж мама моя вже десяток років тому пішла за обрій, звідки не повертаються...

Але у день передосіннього свята, коли старенькі жінки прямують до церкви з різнобарв'ям букетів, я знову впізнавав її серед них. Бо ж пам'ятаю, як мама любила іти до храму з квітами на Маковея чи на Спаса, щоб освятити їх та й заховати той букет на горищі, аби оберігав нас від усіляких напастей.

Та церква, єдина на всю округу, ще дивом уціліла в дикі роки атеїстичного нищення, була за кілька кілометрів від нашого села. Але мама, вже навіть не маючи достатніх сил у своєму ослабломy тілі, долала ті кілометри, щоб побути душею у тому вищому духовному стані, до якого кликала її Свята Віра.

Тож коли підступна недуга поруйнувала її останні сили, чи не найбільше мати переймалася тим, що не може вже відвідати церкву. І говорила нам, дітям своїм, згасаючим, кволим голосом: «Ох, коли б у нас, у селі, була церква, як колись. Може б, я помаленьку з паличкою дісталася б до неї. Може б, мені менше боліло, якби послухала службу Божу...»

Не дочекалася. Не дожила. Не побачила. Скільки їх, наших старенькиx матусь, наших мудрих, добрих, працьовитих земляків із гіркотою в серці змушені були миритися з відчуженням од віри, з втратою духовності, з обкраданням людських душ.

І ось, нарешті, потоптана, знівечена, сплюндрована, але не вбита справедливість повертається до народу. І судячи з того, як люди спрагло серцями припадають до тих святих замулених джерел, аби розчистити їх і втамувати одвічну спрагу духовності, віриться: минув час чорних сил, які руйнували храми на землі і в душах людей.

Є в нашій славній Україні симпатичне село Кіндратка. А поряд з ним — Білеве. Розділяє їх невисокий пагорб. А на тому пагорбі предки білевців та кіндратчан збудували колись красиву дерев'яну церкву.

Довгі роки мелодійні дзвони скликали селян до Храму Божого на свято. Сповіщали людям про народження людини або проводжали своїм печальним покликом чиюсь душу, що навіки відійшла з цього світу.

У трагічно зловісні тридцяті роки сільські активісти, обдурені войовничою пропагандою атеїзму, зруйнували ту церкву. Знищили під мовчазними зажуреними поглядами заляканих селян, на яких іще чекали голодні роки, сталінські концтабори, воєнне лихоліття та інші нещастя. Довгі роки на місці церкви осмутою стояв одинокий хрест.

І от сьогодні у Білеві, як і в багатьох інших селах та містах України, будують храм. На тому самому місці.

Будують усією громадою. То вже справді люди виходять за велінням душ. Літні працюють поряд з безвусими юнаками, з тими, життя яких лише виходить на путівець пізнання й творення.

Любо-мило подивитись, як трудяться молоді будівельники Іван Мельник та Микола Мацюк. Увесь тиждень вони працюють у рембуддільниці Ізяслава майстрами. А в суботу повертаються в село. І свій вихідний проводять на зведенні храму. І віриться, що ті цеглини, які вони поклали у стіни майбутньої церкви, лежатимуть там віками.

А ще жителі сіл Кіндратівки і Білева радіють, що у них є справжній сподвижник і добротворець Григорій Мороз. Людина, яка своєю працею заслужила шану і повагу серед земляків. Тож і обрали його старостою та виконробом будівництва.

Не залишився осторонь цієї справи і місцевий колгосп «Україна», його голова Микола Шкодюк допомагає будові транспортом, матеріалами.

А старенькі мої земляки, ровесники моєї матері, ніби помолоділи. У них сьогодні справжнє свято. Свято їхньої змученої душі. Згадалася толока народ-

— Уявляю, який могутній виконавський цех потрібен для гідної репрезентації класичних творів. Тим часом тривають від'їзди з вашого театру провідних солістів за кордон: хто за контрактом, а хто й назавжди. Маєте свої підходи до розв'язання цієї проблеми?

— На превеликий жаль, наш театр, як і більшість театрів східних і південних областей, республіки, є прокатним майданчиком світового репертуару. Українське мистецтво в ньому майже не пропагувалося. Нині, підходячи до свого 125-річчя, ми хочемо надати йому статусу «національного», повернутися обличчям до рідних коренів. Треба повірити, що високе мистецтво здатне народжуватися й на власному грунті. Це справа багатьох років.

Колись наш композитор Борис Буєвський хотів написати оперу про Березовського, однак із цього нічого не вийшло. Порушена тема стосувалася імперії, в якій гинули яскраві таланти. Тож, зрозуміло, вже сама ця ідея не була сприйнята зверху. Не потрапив на сцену й балет «Кармелюк» того ж Буєвського.

...НОМУ — ДИРЕКТОР

Щодо виконавських кадрів. Від'їзд музикантів, співаків, акторів балетної трупи сильно позначається на професійному рівні театру. Нині, наприклад, зривається спектакль «Катерина Ізмайлова» тому, що на головній ролі лише один виконавець.

Від хорошого життя люди не полишають свого краю. Ми багато говоримо про духовність, мистецтво. Закликаємо прилучатися до нетлінного. А ті, хто створює такі цінності, працюють, по суті, на одному ентузіазмі. Багатьом творцям важко за таких умов реалізувати свій естетичний ідеал. А роки ж то йдуть. З другого боку — чудово, що люди можуть вільно виїжджати за кордон. Я не засуджую за це. Бо кожен має власну свідомість і по-своєму реалізує свою долю і особистий талант. Причому, дехто, попрацювавши там, повертається. Це, зрештою, їхнє право.

— Отже, не відгороджуватися високими парканами від світу, а намагатися по-іншому заінтересувати митців? Колись були звання, премії, участь у престижних концертах. Нині ж все натикається на фінансову неспроможність. Викликають занепокоєння і сьогоднішні пропозиції деяких урядовців та парламентаріїв щодо переведення театрів на госпрозрахунок.

— Багато людей вважають: те, що відбувається у внутрішньому житті театру, — наслідок загальної кризи, яка проявляється тут у специфічній формі. Не впевнений, що кризу можна здолати тільки власними силами. Потрібна довга і копітка робота всіх. Одне стверджуватиму безперечно: театр не загине. Він триматиметься на сподвижниках, відданих йому, як мовиться, до останнього. За кордоном, до речі, зовсім інше ставлення до опери, балету, ніж у нас.

— Опера на Заході — елітарна. Престиж людини з вищого світу багато в чому визначається її розумінням класичних видів мистецтв, що склалися в Європі. У нас же ще недавно убогі духом функціонери чинили суд над митцями і над мистецтвом. Досить сказати, що директором Одеського оперного кілька років тому призначили колишнього начальника тюрми і як він накерував там, «куди партія послала».

— Гірка правда. Культурний рівень людей, які тримали та подекуди й тримають у руках кермо державного управління, як правило, не дуже високий. Ось приклад: нашу урядову ложу протягом останніх двадцяти років, практично не відвідують. Звісно, до уваги не беруться так звані «протокольні візити». Якщо людина байдужа до театру, то не чекай від неї турботи про нього.

— Чому ж? Хіба не вони клопоталися про те, щоб на сценах часто йшли, приміром, опера «Ленін у Жовтні», чи балет «Чорне золото»?..

— То ж бо й воно. Відродження національне не може обмежуватися тільки зміною репертуару. Його джерела в широкій культурологічній роботі. Любов до прекрасного повинна прищеплюватися з дитинства, школи. До речі, колись у нас практикувалися зв'язки зі школами. Їх, ці зв'язки, обов'язково треба відродити. Щоб людина змалечку відчувала атмосферу мистецтва.

Я підготував відповідного листа до міністра освіти Івана Зязюна, в якому пропоную таке співробітництво. Окрім художньо-естетичного виховання, це дасть змогу школярам пізнавати історію в мистецькій красі. Адже багато наших вистав мають хрестоматійну основу: «Золотий обруч», «Борис Годунов», «Князь Ігор», «Спартак»...

Одним із шляхів театрального благополуччя вважають контрактову систему.

— Нині вона просто нереальна, бо бракує її головного стрижня — ринку житла. Як тут запрошувати виконавців, коли в нас і так багато творчих працівників десятиліттями живуть у гуртожитках.

— Хочеться вірити, що найближчим часом нормативні акти передбачатимуть здачу житла в оренду чи продаж його закладам культури. Цікаво, які надії покладаєте ви на майбутній закон про культуру?

— У ньому повинна відобразитися серйозна зацікавленість держави до театру як до духовної інституції.

— Попереду у вас як директора багато роботи. Дуже хочеться, щоб в адміністративній діяльності вам, Анатолію Юрійовичу, таланило не менш, ніж у творчій!

Розмову вів Володимир ТЕТЕРУК, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Правопис — не яблуко розбрату

«Волюнтаристські дії групи науковців», «відверта фальсифікація», «за кордоном стурбовані недолугими змінами», «вводять в оману широку громадськість», «А Бурячок і компанія «добалакались»... Лексика й фразеологія наче з арсеналу 30-х років, коли сторінки преси рясніли повідомленнями про «куркульське шкідництво на мовному фронті» та закликами на кшталт: «Ударимо по націоналістичному ухилові в питанні пунктуації». Проте ці войовничо-«викривальні» вигуки ось уже півтора року лунають зі сторінок газети «Освіта». Апофеозом пристрасної кампанії став відкритий лист «колективу газети [illegible] академі[illegible] Б. Патона та [illegible] Юхновськ[illegible]о під назвою «Врятуймо від кризи хоч мову!».

Останнім часом до цієї кампанії пристала й високоповажна «Літературна Україна».

Про що ж ідеться? Перепрошую, але ще раз мушу вдатися до цитування. Справа стосується «майже директивного впровадження нового «Українського правопису», який містить цілу низку необгрунтованих, часом позбавлених будь-якої логіки змін та доповнень». Цей правопис начебто «різко поглиблює р[illegible]іжності м[illegible]мовою діаспор[illegible] та материко[illegible]ої України».

Насамперед треба відзначити, що це нове видання, а не новий правопис. Під кінець 80-х років з'явилася потреба перевидавати орфографічний [illegible]декс у[illegible]нської мови, оскільки попередні видання стали на той час бібліографічною рідкістю. Орфографічна комісія Інституту мовознавства вирішила внести низку змін. Про новий правопис тоді (1988 рік) не йшлося, бо в Україні ще тривав застій. Спробували б теперішні критики в той час бодай писнути про заідеологізовані приклади типу Центральний Комітет чи СРСР. Тепер справді виникла можливість зробити новий правопис, залучивши до Орфографічної комісії мовознавців ді[illegible]ори. Така [illegible]готовка в[illegible]йде, журна[illegible] «Мовознавство» відкрив рубрику, де друкуються пропозиції до нового «Українського правопису». Але то справа майбутнього, сподіваюся, недалекого.

Точка зору

Що ж запропонувала й після обговорення затвердила Орфографічна комісія, а не «Бурячок і компанія»?

Реабілітувала безпідставно репресовану в 30-ті роки літеру **ґ**.

Поновила термін **кличний відмінок** і усталила його позиції.

Відрегулювала написання складних слів.

Уніфікувала ряд закінчень іменників чоловічого роду в родовому відмінку однини: раніше було залу, але коридор**а**, роман**у**, фейлетон**у**, але міф**а**, памфлет**а**; тепер — зал**у**, коридор**у**, роман**у**, фейлетон**у**, міф**у**, памфлет**у**.

Усунула розбіжності в написанні відіменникових прикметників, на взірець Рига-**ризький**, Нюрнберг-нюрнбер**зький**, але Гаага-гаа**гський**, Гонконг-гонкон**гський**; тепер — **ризький**, нюрнбер**зький**, гаа**зький**, гонкон**зький**.

В українській мові, як відомо, майже всі слова іншомовного походження не зберігають подвоєння приголосних: а**л**егро, а**н**отація, ба**л**, грама**т**ика, ка**с**а, кла**с**, ко**м**а, конгре**с**, мета**л**, о**к**ультизм, опере**т**а, се**с**ія, це**л**юлоза і т. ін. Проте було понад два десятки винятків з цього правила. Тепер цих винятків стало значно менше.

За зразком Амер**и**ка, Бр**и**танія, Палест**и**на, Пар**и**ж, Р**и**га, Р**и**м, Сиб**і**р, Ч**и**мкент та інші запроваджується написання Аргент**и**на, Браз**и**лія, Сирія, Скандинавія, Ч**и**лі тощо. Це відповідає фонетичній системі нашої мови (порівняймо наші імена, більшість яких теж позичена: Васил**ь**, Єлисей, Йосип, К**и**рило, М**и**хайло, Н**и**л, Т**и**т, Гал**и**на, Катер**и**на, Мокр**и**на, а не Міхайло, Катеріна тощо).

Усунено винятки в написанні **у**, а не **ю** після шиплячих: ж**у**рі, брош**у**ра, параш**у**т.

Усі запропоновані зміни є кроком у наближенні до забороненого в 30-ті роки правопису 1929 року. Той правопис, звичайно, не був ідеальним, як слушно зауважує С. Караванський («Слово», жовтень 1991). Але він може стати основою для вироблення нового «Українського правопису», оскільки ним до 1939 року користувалася Галичина й користується досі більшість видань діаспори. Нове видання правопису не віддаляє нас від діаспори, а навпаки — наближає до неї. У «Довіднику з української мови», який уклали К. Церкевич та В. Павловський (Нью-Йорк, 1982) читаємо Ват**и**кан, Сирія.

Критики орфографічних новацій полюбляють посилатися на «цивілізовані нації» та їхні правописи. Приміром, А. Матвієнко як ознаку цивілізованості поляків подає факт, що прізвище «напівфранцуза Шопена» вони пишуть по-французькому. Але чому шановна пані Антоніна не згадує, що ті самі поляки пишуть tona, а не tonna, Arqentyna, а не Arqentina і под. Як член редколегії газети «Слово» можу засвідчити, що наша газета сповідує плюралізм думок. Для порівняння можна взяти виступ П. Наум'яка з Парижа «Дещо про російщення правопису» («Слово», липень 1991), де автор зокрема обстоює написання без подвоєння (а**н**али, бе**л**адона, фі**н**), що цілком збігається з рекомендаціями нового видання правопису.

Опоненти нового видання правопису намагаються будьщо запевнити громадськість, що «всі обурені» цими «недолугими змінами». Тим часом багато видань уже взяло до уваги зміни в правописі. На численних курсах вивчення української мови теж користуються новим виданням [illegible]авопису. Незабаром побачить світ ще 100-тисячний тираж, що розширить коло людей, обізнаних із нововведеннями. Орфографічна комісія зробила стільки, скільки можна було зробити в 1988 році. Усе запропоноване — позитивне. А решту [illegible]понуймо до нового всеукраїнського правопису, в Орфографічну комісію якого ввійдуть українські мовознавці цілого світу. Пропонувати можна все, але останнє слово належатиме саме тій найкомпетентнішій комісії.

Олександр ПОНОМАРІВ, доктор філологічних наук, професор Київського університету, член Центрального правління Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка.

У жи... на... за...
— пора с... мального ... тості: жод... ця ризико... тити. Бо ц... якщо тебе... Видатки на... платити до... поезія, спр... ним.
Багато ... не наважу... зує. Страх ...

Юрій ...

МОЛИТВА ... ВТРАЧЕНУ...

О Господ...

Щоб Ти п...
За те, що ...

За те, що ...

Ти дивише...

Коли я ви...
Гординю ...

Молюся з...

Колись во...

Скляні пр...
І груди ст...

І хлопчик ...

Тепер, як ...

Прибилася...
І голосом ...

І на вовк...

Молюся, ...

Щоб дав ...

Молюся з...

За те, щ...

*

І чисті во...
І в непоро...
Звільнити ...
З вогню, ...

Три ночі ...
Три ночі ...
Три ночі з...
З усміхне...

Три ночі ...
Цей перш...
А Київ на...
І все бул...

І літо уро...
І наша ві...
Ще кінь н...
Весна, ве...

Та хрести...
Літак і те...
А потім —...
Коли зні...

Ввижалис...
І храм, і л...
Три ночі з...
Три ночі я...

Я вихопл...
І південну...
Літо в Ки...
Колесова...

Степова н...
Над нома...
І над пла...
Пломеніл...

В божеві...
Коли в ті...
Я до Бог...
Ту реальн...

До судом...
Як повіше...
І рукою і...
Думав: «...

З чистоти...
І, німіючи...
«Алілуя» ...
У волозі ...

ХРАМ НА РУЇНАХ

Є в нашій славній Україні симпатичне село Кіндратка. А поряд з ним — Білеве. Розділяє їх невисокий пагорб. А на тому пагорбі предки білевців та кіндратчан збудували колись красиву дерев'яну церкву.

Довгі роки мелодійні дзвони скликали селян до Храму Божого на свято. Сповіщали людям про народження людини або проводжали своїм печальним покликом чиюсь душу, що навіки відійшла з цього світу.

У трагічно зловісні тридцяті роки сільські активісти, обдурені войовничою пропагандою атеїзму, зруйнували ту церкву. Знищили під мовчазними зажуреними поглядами заляканих селян, на яких іще чекали голодні роки, сталінські концтабори, воєнне лихоліття та інші нещастя. Довгі роки на місці церкви осмутою стояв одинокий хрест.

І от сьогодні у Білеві, як і в багатьох інших селах та містах України, будують храм. На тому самому місці.

Будують усією громадою. То вже справді люди виходять за велінням душ. Літні працюють поряд з безвусими юнаками, з тими, життя яких лише виходить на путівець пізнання й творення.

Любо-мило подивитись, як трудяться молоді будівельники Іван Мельник та Микола Мацюк. Увесь тиждень вони працюють у рембуддільниці Ізяслава майстрами. А в суботу повертаються в село. І свій вихідний проводять на зведенні храму. І віриться, що ті цеглини, які вони поклали у стіни майбутньої церкви, лежатимуть там віками.

А ще жителі сіл Кіндратівки і Білева радіють, що у них є справжній сподвижник і добротворець Григорій Мороз. Людина, яка своєю працею заслужила шану і повагу серед земляків. Тож і обрали його старостою та виконробом будівництва.

Не залишився осторонь цієї справи і місцевий колгосп «Україна», його голова Микола Шкодюк допомагає будові транспортом, матеріалами.

А старенькі мої земляки, ровесники моєї матері, ніби помолоділи. У них сьогодні справжнє свято. Свято їхньої змученої душі. Згадалася толока народна. Замішують розчин, носять цеглу, варять обід для громади, щоб люди не йшли додому, не витрачали дорогоцінного часу. Онде працює Надія Тіторчук. Усе життя її переслідували нестатки та горе. Піввіку доглядає хворого незрячого брата. Кілька років тому померла її мати, яка також довгі роки лежала прикута до ліжка тяжкою недугою. Але як тільки зайшла мова про будівництво церкви в селі, і Надія Тіторчук, і брат Микола віддали по дві свої пенсії на будівництво.

Росте-виростає церква у Білеві. Скоро-скоро дзвін-благовіст покличе людей до Храму. І здається мені, що того поклику чекають і душі наших дорогих матерів, у яких так боліло серце від зганьбленої нашої віри, які не дочекалися духовного воскресіння народу.

Будуймо храми! Вертаймося до пам'яті! До віри наших предків, до добра, до справедливості.

Василь КРАВЧУК,
письменник, заслужений працівник культури України.

Ізяслав
Хмельницької області.

Фото Зої ТЕРЕШКОВОЇ.

ГОЛОС України

ВОПИС — НЕ ЯБЛУКО РОЗБРАТУ

Точка зору

...тські дії гру...), «відверта ...», «за кордо... недолугими ...одять в оману ...ськість», «А ...анія «добала...ика й фразео...рсеналу 30-х ...рінки преси ...мленнями про ...кідництво на ...і» та закли...лт: «Ударимо ...чному ухило...ктуації». Про...о-«викриваль... уже півтора ... сторінок га... Апофеозом ...ампанії став ...т. «колективу ...демі... Б. Па...овсь...о під ...имо від кризи

...сом до цієї ...ала й високо...ратурна Украї...

...деться? Пере...це раз мушу ...ування. Спра... майже дирек...дження ново... правопи...ть цілу низку ...х, часом по...якої логіки ...ень». Цей пра...різке поглиб...ті м...мовою ...терикової Ук...

...требa відзна...ове видання, а ...пис. Під кі...з'явилася по...вати орфогра...у...нської ...поп...дні ви... той час бі...рідкістю. Ор...місія Інституту ...вирішила внес... Про новий ...(1988 рік) не ...країні ще три...пробували б...ики в той час ...про заідеоло...даці типу Цент...тет чи СРСР. ...виникла мож... новий пра...ці до Орфо...ісії мовознав...Така ...тотов...курна. Мово...крив рубрику, ...пропозиції до ...нського право...справа май...діваюся, неда...

Що ж запропонувала й після обговорення затвердила Орфографічна комісія, а не «Бурячок і компанія»?

Реабілітувала безпідставно репресовану в 30-ті роки літеру **г**.

Поновила термін **кличний відмінок** і усталила його позиції.

Відрегулювала написання складних слів.

Уніфікувала ряд закінчень іменників чоловічого роду в родовому відмінку однини: раніше було залу, але коридора, роману, фейлетону, але міфа, памфлета; тепер — залу, коридору, роману, фейлетону, міфу, памфлету.

Усунула розбіжності в написанні відмінникових прикметників, на взірець Рига-**ризький**, Нюрнберг-нюрнберзький, але Гаага-гаагський, Гонконг-гонконгський; тепер — **ризький**, нюрнберзький, гаазький, гонконзький.

В українській мові, як відомо, майже всі слова іншомовного походження не зберігають подвоєння приголосних: алегро, анотація, бал, граматика, каса, клас, кома, конгрес, метал, окультизм, оперета, сесія, целюлоза і т. ін. Проте було понад два десятки винятків з цього правила. Тепер цих винятків стало значно менше.

За зразком Америка, Британія, Палестина, Париж, Рига, Рим, Сибір, Чимкент та інші запроваджується написання Аргентина, Бразилія, Сирія, Скандинавія, Чилі тощо. Це відповідає фонетичній системі нашої мови (порівняймо наші імена, більшість яких теж позичена: Василь, Єлисей, Йосип, Кирило, Михайло, Нил, Тит, Галина, Катерина, Мокрина, а не Міхайло, Катеріна тощо).

Усунено винятки в написанні **у**, а не **ю** після шиплячих: журі, брошура, парашут.

Усі запропоновані зміни є кроком у наближенні до забороненого в 30-ті роки правопису 1929 року. Той правопис, звичайно, не був ідеальним, як слушно зауважує С. Караванський («Слово», жовтень 1991). Але він може стати основою для вироблення нового «Українського правопису», оскільки ним до 1939 року користувалася Галичина й користується досі більшість видань діаспори. Нове видання правопису не віддаляє нас від діаспори, а навпаки — наближає до неї. У «Довіднику з української мови», який уклали К. Цеглевич та В. Павловський (Нью-Йорк, 1982) читаємо Ватикан, Сирія.

Критики орфографічних новацій полюбляють посилатися на «цивілізовані нації» та їхні правописи. Приміром, А. Матвієнко як ознаку цивілізованості поляків подає факт, що прізвище «напівфранцуза Шопена» вони пишуть по-французькому. Але чому шановна пані Антоніна не згадує, що ті самі поляки пишуть tona, а не tonna, Argentyna, а не Argentina і под. Як член редколегії газети «Слово» можу засвідчити, що наша газета сповідує плюралізм думок. Для порівняння можна взяти виступ П. Наум'яка з Парижа «Дещо про російщення правопису» («Слово», липень 1991), де автор зокрема обстоює написання без подвоєння (анали, беладона, фін), що цілком збігається з рекомендаціями нового видання правопису.

Опоненти нового видання правопису намагаються будь-що запевнити громадськість, що «всі обурені» цими «недолугими змінами». Тим часом багато видань уже взяло до уваги зміни в правописі. На численних курсах вивчення української мови теж користуються новим виданням авопису. Незабаром побачить світ ще 100-тисячний тираж, що розширить коло людей, обізнаних із нововведеннями. Орфографічна комісія зробила стільки, скільки можна було зробити в 1988 році. Усе запропоноване — позитивне. А решту ...понуймо до нового всеукраїнського правопису, в Орфографічну комісію якого ввійдуть українські мовознавці цілого світу. Пропонувати можна все, але останнє слово належатиме саме тій найкомпетентнішій комісії.

Олександр ПОНОМАРІВ,
доктор філологічних наук, професор Київського університету, член Центрального правління Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка.

Замішують розчин, носять цеглу, ва... обід для громади, щоб люди не ... додому, не витрачали дорогоцін... часу. Онде працює Надія Тіторчук. ...життя її переслідували нестатки та ... Півовку доглядає хворого незрячо... брата. Кілька років тому померла її ..., яка також довгі роки лежала при... до ліжка тяжкою недугою. Але як ... зайшла мова про будівництво ...кви в селі, і Надія Тіторчук, і брат ...ола віддали по дві свої пенсії на бу...цтво.

...осте-виростає церква у Білеві. Ско... скоро дзвін-благовіст покличе людей ...Храму. І здається мені, що того по... чекають і душі наших дорогих ...рів, у яких так боліло серце від ...ьбленої нашої віри, які не дочека... духовного воскресіння народу.

...удуймо храми! Вертаймося до пам'я... До віри наших предків, до добра, до ...аведливості.

Василь КРАВЧУК,
...исьменник, заслужений працівник ...ультури України.

...ізяслав
...Хмельницької області.

Фото Зої ТЕРЕШКОВОЇ.

У ЖИТТІ кожного митця, кожного поета настає той період, коли він заступає за межу, яку досі боявся перейти. Це — пора сповіді, пора саморозпучення, максимального самовикриття і душевної розверстості: жодних шат, оздоб, лаштунків... Справа ця ризикована, бо за кожне слово треба платити. Бо це кожне слово — Слово Правди. І якщо тебе не зрозуміють — платиш також. Видатки надто великі. Бо, зрештою, можна заплатити долею або й життям. Це та пора, коли поезія, справді, стає долею, а не словом красним.

Багато поетів підходять до цієї межі, але не наважуються її переступити. Страх паралізує. Страх зводить вуста, страх зводить на манівці велемовства. Але ж яка велика буває винагорода, коли ти перейшов ту умовну лінію, яку кожен в собі відчуває; там велике Ніщо, там — смерть, отже, й безглуздя. Проте — там і Бог, бо в Нього мертвих не буває...

Мені здається, що Юрій Буряк переступив цю межу: відважно, свідомо. І збагнув, що перед ним — Абсолютна Істина, тобто Бог. А відтак і відчув свою повносущість, ваготу свого обдарування, широчінь того простору, в якому його слово буде почуте не лише читачами, а й тим Абсолютним Слухом, до якого, власне, ми й покликані апелювати! Це нове слово Юрія Буряка!

Павло МОВЧАН.

Юрій БУРЯК

МОЛИТВА НА ВТРАЧЕНУ ЗОРЮ

О Господи Боже, молюся
за те,
Щоб Ти покарав мене люто,
За те, що не можна вернути
святе,
За те, що безсила спокута.

Ти дивишся мовчки з високих
склепінь,
Коли я впаду на коліна,
Гординю смиряючи ради
святинь:
Молюся за діву і сина.

Колись вона входила через
балкон,
Скляні пробиваючи двері,
І груди стискала, й текло
молоко,
І хлопчик сидів у постелі.

Тепер, як примарна вовчиця
в степах,
Прибилась до псячої зграї,
І голосом теплим витискує
страх
І на вовкодава чекає.

Молюся, мій Господи,
темним життям,
Щоб дав Ти мені
дострараждати.
Молюся за діву з маленьким
дитям,
За те, що боюся втрачати.

* * *

І чисті води в дикім полі,
І в непорочнім тілі плід —
Звільнити б спомини поволі
З вогню, що йде за нами
вслід.

Та сподіватися на краще!
Але в житті бувають дні:
На грецьких амфорах хіба що
Таке побачиш та ві сні.

Я пригортав тебе вагітну,
Мов квітку в зоряній воді —
Таку духмяну і тендітну,
Таку, як ти була тоді.

Та що Еллада? Нащо греку
Та половеччина була!!!
Вода прозора, де у спеку
Ми прохолодили тіла?!

Були для мене Божим даром
І чиста врода, і краса.
Все обернулося кошмаром
І повернулось в небеса.

Прошу тебе: закрийся,
будь, як та,
Яку я втратив. Але що
закрити,

Коли осердя з'їла чорнота,
І пелюстки летять, летять над
світом?

Летять і квіти — гейби з-під
ножа:
Ті надзвичайні, ті прокляті
квіти,
Що ними всуціль зранена
душа —
Їх Бог велів ще й кров'ю
порідніти.

І я прошу: закрийтеся, як та,
Яку я втратив, нам ще довго
жити.
Є квіти, що проб'ються крізь
літа
З бруківки і проб'ють
бетонні плити.

А чи між ними квітнутиме та.
Яку я втратив? Прошвою
між літер:
Час промине, і нас Господь
спита
Про пелюстки, про
нашу кров, про вітер.

* * *

Три ночі не згасала у темряві цигарка,
Три ночі вогник блимав червоним ліхтарцем,
Три ночі за безсонням вела мене циганка
З усміхненим і чистим, з диявольським лицем.

Три ночі Володимир під місяцем світився,
Цей перший християнин, і пес на кручі вив.
А Київ наче вимер і вдруге народився,
І все було, як перше, як я того хотів:

І літо урочисте, і ти у синіх строях,
І наша вірність — юність — далекий наш Дніпро.
Ще кінь не дерев'яний, і Київ — ще не Троя.
Весна, весільна сукня, Андріївський собор.

Та хрестик догоряє — зорею вогник гасне.
Літак і темне небо, і — блимання вогню,
А потім — ночі, ночі, лютіші від пропасниць,
Коли знімають плаття, як танк зніма броню.

Ввижались недаремно мені серпневі танки
І храм, і люди в храмі, я на хресті горю...
Три ночі за безсонням вела мене циганка.
Три ночі я молився на втрачену зорю.

* * *

Я вихоплював з полум'я зустрічей скалки болючі
І південну засмагу, і темінь солодких очей;
Літо в Києві, темні алеї на кручах
Колесовані колесом цих божевільних ночей.

Степова номадійка, жона — тільки образ летючий
Над номадів шляхами в тремтячім повітрі стоїть;
І над платтям прозорим, крізь погляду ніжну пекучість
Пломеніла на сонці відгострена зрадою мідь.

В божевільні ночей цих я дихав тією ж красою,
Коли в тіло вгризались скажені обмарені пси,
Я до Бога звертався, і Бог повертав з каяттьбою
Ту реальність жахну, що вривалась щоночі у сни.

До судоми, до крику був здушений зашморгом болю,
Як повішений, падав і в темряві знов оживав,
І рукою її по обличчю шукав свою долю,
Думав: «Легко зі мною, коли ти — весела вдова».

З чистоти голосів я вихоплював тишу незрушну
І, німіючи, знов озивався обвалами сон:
«Алілуя» і «радуйся», «Боже, спаси її душу...»
У волозі очей оплививали нуртини ікон.

НІЧНИЙ ТАКСИСТ

Ніхто для них ти і для мене,
Порожні люди ці — ніхто.
Тебе лиш знав я достеменно,
Як знав таксист своє авто

В сюжеті візії нічної:
Безладний рух, шалений свист.
Кого він віз, щоб отакої
Утнути, той нічний таксист?

Він мчав повз мене, поза
мною
Збив телефонних будок ряд.
Чи він злякавсь того,
що скоїв,
Що повернув таксі назад?

Він довго ще кружляв
по колу,
Аж вітер вікна пробивав!
Кого він довго так неволив,
Навіщо душу катував?

У землю входив і виводив
Авто на мене, знов і знов —
Над урвище, на жах і подив
То загорявся, то холов.

А скреготали гальма — в
полі
Відлунням чувся довгий
крик...
І сміх чужий в твоєму горлі,
Застигний, знов мене обпік,

Коли з'явився той будинок
З родинним світлом і
теплом —
І наскрізь я пройшов крізь
стіни,
І зник під ними. Битим склом

Хлюпнуло, я підняв долоні,
Щоб затулитися від скла.
Вогонь шугав уже з прогонів
Під крокви. Ніч, як день,
була.

Ось на підібганих колінах,
Немов прип'ята до хреста,
Під дахом — та жона єдина,
Котра колись була свята.

Душа стискається і стогне.
Коли горить родинний дах.
Ти взяв мене в облогу, вогне.
В мені ти бачиш тільки прах.

Мій дім родинний, дах
високий,
Ти допалив уже до хмар.
Невже і я такий жорстокий,
Що буду довжити кошмар?

Для тебе й це тепер
байдуже —
Ти люттю нищиш іншу лють.
Гори, тебе не згасить, душе.
А прийдуть люди — не
заллють.

ЗВЕРНЕННЯ ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ, ПРЕЗИДЕНТА І КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Учасники наради керівників бірж Південного Сходу України, що входять до міжбіржового синдикату «Метал України», вважають, що в умовах розбалансування економіки та порушення господарчих зв'язків потрібні негайні дії законодавчих органів, Президента та уряду, спрямовані на створення нормативно-правової бази для розвитку ринкових відносин у нашій суверенній державі.

Проте останнім часом спостерігаються тенденції, які свідчать про формування державної економічної політики, що йде врозріз з раніше прийнятими рішеннями й заявами щодо переходу до ринку в Україні. Указ Президента "Про тимчасові невідкладні заходи щодо посилення боротьби із спекуляцією та незаконною торговельною діяльністю", окремі постанови Кабінету міністрів, деякі норми вже прийнятих, наприклад «Закон про пенсійне забезпечення громадян», який передбачає 61-процентне відрахування на соціальне страхування від фонду заробітної плати, а також проекти нових законів, таких, як «Про податки з підприємств», не тільки не сприяють формуванню ринкової інфраструктури і підприємницької активності, а навпаки, гальмують ці процеси. В той же час відтягують прийняття Закону "Про роздержавлення та приватизацію", антимонопольних законів, здатних забезпечити правову базу для радикалізації економічної реформи.

Розуміючи відповідальність моменту, пов'язаного з формуванням державності України, і складну соціально-політичну обстановку в суспільстві в зв'язку з лібералізацією цін, ми пропонуємо розглянути і вирішити законодавчим шляхом в найкоротші строки такі питання:

— створити податковий режим, сприятливий для розвитку підприємництва, ініціативи та комерційної діяльності;

— на сесії Верховної Ради України розглянути й прийняти закони про роздержавлення та приватизацію, демонополізацію, пакет антимонопольних законів;

— скасувати всі нормативні акти, які перешкоджають розвитку ринкових структур і підвищенню ділової активності підприємців незалежної України.

Вважаємо розв'язання названих проблем пріоритетним по відношенню до будь-яких ідеологічних, політичних питань всередині України та на міждержавному рівні.

Повільність в реалізації цих першочергових завдань на тлі соціально-політичної ситуації, що загострилася, буде сприйнята населенням або як некомпетентність керівництва, або як спроба зосередити увагу громадян на політичних проблемах, що їх штучно роздувають, що ще більше дестабілізує обстановку і може мати непередбачені наслідки для економіки та народу України.

Учасники наради міжбіржового синдикату «Метал України»:

— Донецька товарна біржа;
— Дніпропетровська товарно-фондова біржа;
— Запорізька товарна біржа;
— Луганська універсальна товарна біржа;
— Маріупольська універсальна біржа;
— Міжрегіональна агропромислова біржа (м. Слов'янськ);
— Нікопольська біржа сільськогосподарських товарів, акціонерне товариство «Нікополіс»;
— Придніпровська товарна біржа (м. Дніпропетровськ);
— Товарно-фондова біржа гірничих і металургійних підприємств (м. Кривий Ріг);
— Південна універсальна біржа (м. Миколаїв).

м. Слов'янськ, 17 січня 1992 р.

ПОНЕДІЛОК
3 лютого

УТ—1

16.00 УТН.
16.10 Джерело. Зимові народні обряди.
16.55 На допомогу школі. Історія України. Устим Кармелюк: гнів і гордість України.
17.25 Фільм-концерт «Червона рута — квітка надії».
18.05 Прем'єра студії «Укртелефільм». Документальний телефільм «Срібний вік. Повернення у забуття».
19.00 Дніпро. Інформаційна програма.
19.35 Хто ми... Громадсько-політичний відеотижневик.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Бесіда на актуальну тему.
21.20 Реклама.
21.25 Художній фільм «Екіпаж». 1 серія.
22.45 УТН.
.05 Художній фільм «Екіпаж». 2 серія.
0.00 Співає Лариса Доліна.

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 «Ранок».
7.30 «Тримпу в цирку». Мультфільм.
7.45 Рок-урок.
8.35 Народні казки і притчі різних країн.
8.40 Я вам заспіваю. Пісні В. Єгорова.
9.10 Прем'єра документального телефільму «Країна Семи озер'я».
10.00 Зустріч з музикою І. Дунаєвського.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
.10 Блокнот.
13.15 Телемікст.
14.00 Новини.
14.20 Це було... було...
14.40 «Ворожіння на баранячій лопатці». Художній телефільм.
Українець, латиш, росіянин, калмик — долі цих людей, засланих до Сибіру, перетнулись у невеличкому селі. Тут, у 50-х роках і відбувається дія телефільму, поставленого режисером А. Неретнієце за сценарієм С. Манджієва. У ролях: Ц. Цатхланов, М. Мунзук, Ю. Жагарс, С. Рябова та інші. Ризька кіностудія. 1988 р.
16.00 Ой, ти, зимонько-зима.
16.30 Мультфільми.
17.00 Новини.
17.20 Футбольний огляд.
17.45 Вечір Пекінського ТБ. Прем'єра художнього телефільму «Секрети «Сталевої долоні» з Емейшань».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Авторське телебачення. Прес-клуб.
.0 Новини.
23.20 Чемпіонат Спілки професіоналів кікбоксингу з фулконтакту.
0.10 «Ворожіння на баранячій лопатці». Художній телефільм.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Година ділових людей.
8.20 Італійська мова.
8.50 Дозвілля. Квіти в домі.
9.05 Російська мова.
9.35 Концерт гітариста Пепе Ромеро (Іспанія).
10.15 Біла ворона.
11.05 Паралельні світи.
11.50 «Все — серце і доля». М. Цветаєва.
12.15 Я і ми. «Соло».
13.00 Вісті.
15.00 Дитяча година (з уроком німецької мови).
16.00 Підприємництво і традиції.
16.15 Козаче коло.
16.45 ТІНКО.
17.00 Грані.
17.45 Обличчям до Росії.
18.00 Концерт камерної музики. *
18.30 Мультфільм «Містер Пронько»
19.00 Вісті
19.20 Свято кожен день.
19.30 «Місто Абіжен». Художній фільм (США).
21.00 П'яте колесо.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті. Астрологічний прогноз на завтра.
22.20 П'яте колесо.
23.10 Кіноконцерт. *

* Передачі II програми УТ.
У програмах телебачення можливі зміни. Стежте за щоденними повідомленнями дикторів телебачення.

ВІВТОРОК
4 лютого

УТ—1

8.00 З ВОСЬМОЇ ДО ДЕВ'ЯТОЇ. Інформаційно - музична програма.
9.00 Документальні фільми «Золоте плесо», «Хлібний камінь».
10.10 Канал «Д».
11.10 Доброго вам здоров'я. Нові розробки в стоматології.
11.40 Незалежна Україна та національна безпека.
12.10 УТН.
16.00 УТН.
16.15 Для дітей. «До, мі, соль».
16.45 На допомогу школі. Історія України. Петро Сагайдачний.
17.10 Бажана зустріч. Телерозповідь про гастролі балетної трупи Гартнерплацтеатру.
17.40 Реклама.
17.50 Виступає ансамбль «Браво».
18.50 Документальний фільм «Від Гімалаїв — Україні».
19.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
19.35 СТУДІЯ «1 ГРУДНЯ».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Бесіда на актуальну тему.
21.20 Відеофільм-вистава «Ретро».
22.50 УТН.
23.10 Чемпіонат України з бадмінтону.
23.55 Нічний телезал. «Хай святиться ім'я твоє». Виступ чоловічої хорової капели ім. Л. Ревуцького.

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 «Ранок».
7.35 Мультфільми.
8.10 Ой, ти, зимонько-зима.
8.40 Прем'єра документального телефільму «Свята обитель».
9.20 «Секрети «Сталевої долоні» з Емейшань». Художній фільм.
10.30 Футбольний огляд.
11.00 Новини
11.20 «Чао, Буйнов, чао». Концерт.
11.40 Ритмічна гімнастика.
12.10 Це ви можете.
12.55 Місто.
13.20 Біржові новини.
13.35 Вам це потрібно!
13.45 Торговий ряд.
14.00 Новини.
14.20 Концерт національного ансамблю Шрі Ланки.
14.55 «Мускал». Художній телефільм. 1 серія.
16.05 Разом з чемпіонами.
16.20 Дитячий музичний клуб.
17.00 Новини.
17.20 Фільми-призери XIV Всесоюзного фестивалю телефільмів у Саратові. «На землі жили-прожили...»
17.50 Мультфільм.
18.05 Курильський пасьянс.
18.25 «Брати Карамазови». Художній фільм. 1 серія.
Екранізація однойменного роману Ф. Достоєвського. Поставив картину І. Пир'єв. Після раптової смерті Пир'єва постановку третьої серії здійснили М. Ульянов та К. Лавров. У ролях: М. Ульянов, К. Лавров, А. Мягков, М. Пруднін, Л. Пир'єва, В. Нікулін. «Мосфільм». 1968
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Прем'єра рубрики. «Фермата». Інформаційно-музична програма.
21.05 «З Лондона з любов'ю, або Не дорожні нотатки».
21.50 Браво. У перерві — Новини.
0.25 Спідвей. Півфінал особистого чемпіонату світу.
0.55 У дні студентських канікул. Художній телефільм «Одинаки». 1 серія.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Французька мова. 1 рік.
7.50 Дозвілля. Колекціонер.
8.05 Французька мова. 2 рік.
8.35 Дитяча година (з уроком французької мови).
9.35 «Пам'яті загиблих будинків». Документальний фільм.
10.05 Ревю-Кавказ.
10.50 Забуте село Поной.
11.15 П'яте колесо.
13.00 Вісті.
15.00 У глибині Російської Палестини.
16.10 Простір +
16.40 ТІНКО.
16.55 Відеоканал «Урал ТБ».
17.40 Парламентський вісник Росії.
17.55 Реклама. *
18.00 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ. *
19.30 Київська панорама. *
20.00 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ. *

СЕРЕДА
5 лютого

УТ—1

8.00 З ВОСЬМОЇ ДО ДЕВ'ЯТОЇ. Інформаційно-музична програма.
9.00 Альфа і Омега.
9.45 З концертів Міжнародного фестивалю баяністів та акордеоністів.
10.35 Шкільний екран. 8 кл. Російська література. О. Грін. Сторінки життя і творчості.
11.05 Музичний фільм «Грай, моя бандуро».
11.40 Шкільний екран. 10 кл. Українська література. В. Стефаник. «Камінний хрест».
12.15 УТН.
16.00 УТН.
16.15 Для дітей. Старти надій.
16.45 Говоримо українською. Відповіді на листи.
17.05 Прем'єра документальних фільмів студії «Укртелефільм» «Коли в душі весна», «Жива легенда століть».
17.45 Реклама.
18.00 Фільм-концерт «Ніч у маю».
19.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
19.35 Бесіда на актуальну тему.
19.55 «СТД просить ефіру».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 У колі друзів.
22.00 Кіноконцерт.
22.50 УТН.
23.10 Нічний телезал. Відеофільм-вистава «Мистецтво подобатись жінкам».

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 «Ранок».
7.35 Мультфільми.
8.05 Разом з чемпіонами.
8.20 Дитячий музичний клуб.
9.00 «Брати Карамазови». Художній фільм. 1 серія.
10.20 Концерт хору «Латвія».
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Імпровізації». Фільм-балет.
11.50 Очевидне — неймовірне.
12.30 Як досягти успіху.
12.45 Прем'єра документального телефільму «Останній шаман».
13.10 Блокнот.
13.15 Телемікст.
14.00 Новини.
14.20 Сьогодні і тоді.
14.50 «Мускал». Художній телефільм. 2 серія.
16.00 Театр, де грають діти.
17.00 Новини.
17.20 Прем'єра документального телефільму «Штрихи до портрета».
17.55 За законами ринку.
18.35 «Брати Карамазови». Художній фільм. 2 серія.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Прем'єра рубрики. «Чорний ящик».
21.45 Сни І. Талькова.
22.45 Волейбол. Кубок європейських чемпіонів. Чоловіки. ЦСКА — «Кальво Сотело Лас-Пальмас» (Іспанія).
23.45 Концерт ансамблю «Каданс».
0.35 У дні студентських канікул. Художній телефільм «Одинаки». 2 серія.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Німецька мова. 1 рік.
7.50 Дозвілля. Квіти в домі.
8.05 Німецька мова. 2 рік.
8.35 Російський стиль.
9.10 Поети І. Карпов та М. Кабаков.
9.50 Бесіди про російську культуру.
10.35 Я та інші.
12.00 Розважальна програма «Інтерагро запрошує...»
13.00 Вісті.
15.00 Дитяча година (з уроком англійської мови).
16.00 ТелеЕко.
16.30 Телеогляд «Далекий Схід».
17.15 ТІНКО.
17.30 Кримінальні вісті.
17.50 Телевізійний фільм «Кам'яні могили».
18.00 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ. *
19.30 Київська панорама.*
20.00 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ. *

ЧЕТВЕР
6 лютого

УТ—1

8.00 З ВОСЬМОЇ ДО ДЕВ'ЯТОЇ. Інформаційно-музична програма.
9.00 Б. Лятошинський. Симфонія № 3. Виконує Державний заслужений симфонічний оркестр Укртелерадіокомпанії.
9.50 Художній телефільм «Блакитна троянда».
12.10 УТН.
16.00 УТН.
16.15 Для дітей «Веселка».
16.30 Грає А. Винокуров (скрипка).
16.40 «Спадщина». Палаци Південнобережжя. Лівадійський палац.
17.20 Школа радіаційної гігієни. Двадцять правил Іванова. Передача 1.
17.35 Музична програма. «Бабине літо в Ілляшівці».
18.00 Театр і час. Зустріч з актрисою Київського театру драми комедії Л. Лимар.
19.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
19.35 Бесіда на актуальну тему.
19.55 На здобуття Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка Документальні телефільми «Лірика Павла Мовчана». Благословенні кольори.
20.35 Реклама.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Чемпіонат України з самбо. Жінки.
21.30 Молодіжна студія «Гарт».
23.30 УТН.
23.50 Нічний телезал. Художній фільм «Не йдіть, дівчата, заміж».

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 «Ранок»
7.35 Мультфільми.
8.10 Театр, де грають діти.
9.05 «Брати Карамазови». Художній фільм. 2 серія.
10.15 Прем'єра документальних телефільмів.
10.45 Виступ ансамблю «Лада».
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Людина і закон.
12.00 У світі тварин (з сурдоперекладом).
12.45 Прем'єра документального фільму «Сліпота».
13.15 Телемікст.
14.00 Новини.
14.20 К. Вебер. Увертюра до опери «Оберон».
14.30 «Крик про допомогу». Художній телефільм. 1 серія.
15.35 Мультфільм.
15.55 Фільм — дітям. «Дівчинка і крокодил».
17.00 Новини.
17.20 Досьє.
17.40 ...До шістнадцяти і старші.
18.20 Кримінформ повідомляє...
18.30 «Брати Карамазови». Художній фільм. 3 серія.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Запрошення до музики.
21.50 «Молитва про храм». Хронікально-документальний телефільм.
23.00 Новини.
23.20 Музичний прогноз.
23.50 Художній телефільм «Одинаки». 3 серія.
0.40 Міжнародний фольклорний фестиваль «Як знайти нових друзів».

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Іспанська мова. 1 рік.
7.50 Дозвілля. Домашній клуб.
8.05 Іспанська мова. 2 рік.
8.35 Дитяча година (з уроком англійської мови).
9.35 Телевізійна служба «Здоров'я».
10.05 К—2 представляє. Художній фільм «Невідправлений лист».
13.00 Вісті.
15.00 Фольклорна програма.
16.00 Хто допоможе російській культурі!
16.15 Ключ до світового ринку.
16.45 ТІНКО.
17.00 Грані.
17.45 Парламентський вісник Росії.
18.00 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ. *
19.40 Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 20 серія.
20.30 Київська панорама. *
21.00 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ. *

П'ЯТНИЦЯ
7 лютого

УТ—1

8.00 З ВОСЬМОЇ ДО ДЕВ'ЯТОЇ Інформаційно-музична програма.
9.00 Конкурс бальних танців.
10.00 Документальний телефільм «Там, де не зупиняються поїзди...» (студія «Укртелефільм»).
10.20 Якось у «Проліску».
10.35 Шкільний екран. 5 кл. Музика. Казка в музиці. Засоби виразності.
11.05 Музичний фільм «Па д'аксьйон».
11.40 Шкільний екран. 8 кл. Історія України. З історії книгодрукування на Україні.
12.10 УТН.
12.25 Кукурік і К°.
16.00 УТН.
16.10 «Веселка».
16.40 На допомогу школі. Українська література. Леся Українка «Лісова пісня».
17.10 Музичний фільм «Я знов з тобою, Україно.»
17.40 Школа радіаційної гігієни. Система Іванова — ліквідатор. Передача 2.
17.55 Реклама.
18.00 Музичний фільм «Борис Гмиря».
19.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
19.35 Бесіда на актуальну тему.
19.55 Літературно-мистецька студія «Оберіг».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Художній фільм «Час бажань».
22.40 УТН.
23.00 Кубок України з тенісу.
23.40 Нічний телезал. Естрадна програма «Яйце-райце».

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 «Ранок».
7.35 Мультфільми.
7.55 ...До шістнадцяти і старші.
8.35 «Брати Карамазови». Художній фільм. 3 серія.
9.50 «Під поглядом вічності». Документальний телефільм.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Концерт тріо «Аматі».
11.55 Клуб мандрівників (з сурдоперекладом).
12.55 Блокнот.
13.00 Бридж.
13.15 Біржові новини.
13.45 Бізнес-клас.
14.00 Новини.
14.20 Співає З. Хайрутдінов.
14.50 «Крик про допомогу». Художній телефільм. 2 серія.
15.55 Благодійний фестиваль «Надія» для дітей-інвалідів.
17.00 Новини.
17.20 Людина і закон.
18.00 На шляху до Альбервілля.
18.20 Прем'єра художнього телефільму «Моя сім'я та інші тварини». 5 серія.
18.50 «ВІД» представляє: «Поле чудес».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Г. Данелія про фільми та про себе.
21.05 «ВІД» представляє. У перерві — 23.00 Новини.
0.40 Художній телефільм «Одинаки». 4 серія.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Година ділових людей.
8.20 Англійська мова. 1 рік.
8.50 Дозвілля. Увага, знімаю.
9.05 Англійська мова. 2 рік.
9.35 «Бурда моден» пропонує...
10.05 Без ретуші.
11.00 Музичний фільм.
11.15 П'яте колесо.
13.00 Вісті.
15.00 Документальне кіно... Що далі!
16.15 Простір +.
16.45 ТІНКО.
17.00 Селянське питання.
17.25 «Я вам пишу, Ваша величність...» Поет Ю. Влодов.
17.55 Реклама. *
18.00 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ. *
19.30 Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара» 21 серія.
20.20 Київська панорама. *
20.50 НА П'ЯТІЙ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ. *

СУБОТА
8 лютого

УТ—1

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 Документальний телефільм «Автопортрет. Рудольф Хачатурян».
9.00 Мелодії Львівщини.
9.40 Мультфільм «Незвичайні пригоди мушкетерів».
10.55 Документальний телефільм «У великому, темному, дрімучому лісі».
11.20 Джаз-тріо «Цвіркунове число».
11.40 Доброго вам здоров'я. Сходинки до надії. Допоможіть Бобришеву.
12.10 Веселий концерт. Клоун-мім-театр «Арт-обстріл».
13.10 УТН.
13.25 Телевізійний фільм «З вогню і землі».
13.35 Духовні хорові твори М. Лисенка.
14.05 Золоті ворота.
14.35 Вперше на екрані УТ. Художній фільм «Зачарований долар».
16.05 Прем'єра студії «Укртелефільм». Документальний фільм «Шляхами Захара Беркута».
16.25 С. Васильченко. «Куди вітер віє». Прем'єра телевистави.
17.30 Школа радіаційної гігієни. Система Іванова — дітям. Передача 3.
17.45 Сонячні кларнети.
19.00 ДНІПРО.
19.35 «Право». Телерадіоканал.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Художній фільм «Загальна помилка».
22.40 УТН.
23.00 Концерт вокального квартету «Явір».

І КАНАЛ. ОСТАНКІНО

6.30 Ранок ділової людини.
7.30 Мультфільм.
8.00 Прем'єра радянсько-американського фільму «Африка, що пробуджується».
9.00 Ранкова музична програма.
9.30 Центр.
10.10 До 120-річчя з дня народження. О. Скрябін.
10.40 ЕХ. Екологічна хроніка.
10.55 Прем'єра мультфільму.
11.15 «Підприємець».
11.45 Музичний кіоск.
12.30 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
14.00 Новини
14.20 «Веді».
14.50 «Бджола Майя».
15.15 Ян Сібеліус. «Сумний вальс».
15.20 До Міжнародного телемарафону «Солдати XX століття проти війни».
15.35 Любов з першого погляду.
16.15 Фільми режисера Г. Данелія. «Не сумуй!»
17.50 Відкриття XVI зимових Олімпійських ігор.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 ...Маю честь. О. Пушкін.
21.10 На XVI зимових Олімпійських іграх. Хокей. Збірна Швейцарії — збірна СНД.
23.50 Бал олімпійців.
0.50 «Злочинець надіслав квіти». Художній телефільм.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Увертюра.
8.00 Баскетбольний огляд НБА.
8.30 Ми — діти сонця.
9.00 Дісней Крістмас на льоду.
10.00 Відеоканал «Плюс одинадцять».
12.00 Відкритий світ.
13.00 Вісті.
13.20 «Я сюди більше не повернуся». Художній фільм.
14.50 Зі своєї дзвіниці.
15.10 Прем'єра телециклу «Нащадки». Фільм 6.
15.35 М-трест.
16.10 Парламентський вісник Росії.
16.25 Познер і Донахью.
17.20 Київська панорама.*
17.50 Відкриття зимових Олімпійських ігор (м. Альбервілль).
19.45 Вісті.
20.05 Свято кожен день.
20.15 Художній телефільм «Санта-Барбара». 22 серія.
21.05 Реклама*
21.10 Музичний фільм «Цвіт папороті»*.
22.00 Вісті.
22.25 Програма А.
23.25 Кубок України з тенісу.*

НЕДІЛЯ
9 лютого

УТ—1

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У НЕДІЛЮ ВРАНЦІ. Інформаційно-музична програма.
9.30 Фільм-опера «Запорожець за Дунаєм».
10.50 Художній фільм для дітей «Золотоволоска».
12.05 «Роде наш красний». Сюжетна концертна програма.
12.35 Канал «Д».
13.35 УТН.
13.50 Село і люди.
14.50 Мультфільм на замовлення.
16.00 Маю честь.
17.00 «Круглий стіл». Як діють чорнобильські закони.
18.15 Телеспортарена.
19.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
19.35 «Зичимо щастя». Музична програма за листами глядачів.
20.35 Реклама.
20.45 Сторінки дитячої Біблії.
21.05 Художній фільм «Не можу сказати «прощавай».
22.30 «ТИЖДЕНЬ». Інформаційно-публіцистична програма.
23.00 Надвечір'я. Віч-на-віч з народною артисткою Є. Мірошниченко.

І КАНАЛ. ОСТАНКІНО

7.00 Ритмічна гімнастика.
7.30 Тираж «Спортлото».
7.45 Спорт для всіх.
8.15 Мультфільми.
8.35 З ранку раненько.
9.20 Як один мужик намагається всіх нас нагодувати.
10.00 Ранкова зірка.
10.50 На XVI зимових Олімпійських іграх. Лижний спорт. 15 км. Жінки.
12.30 О. Глазунов. Сюїта з музики до балету «Раймонда».
12.45 Прем'єра рубрики. «Форум».
14.00 Новини.
14.20 IX Міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка».
14.50 Мультфільми.
15.10 Народні казки і притчі.
15.15 Клуб мандрівників.
16.15 Любов з першого погляду.
16.55 Уолт Дісней представляє...
17.45 Новини.
18.00 Телелоція.
18.10 Різдво у Ялті.
18.40 На XVI зимових Олімпійських іграх. Стрибки з трампліна. 90 м.
19.25 Прем'єра телевистави «Палата номер шість».
21.00 Підсумки.
21.45 На XVI зимових Олімпійських іграх. Ковзанярський спорт. 3000 м. Жінки.
22.30 Санний спорт. Чоловіки.
23.00 Новини.
23.20 ІТВО «Астра» представляє: «Фенікс».
0.20 Нова платівка О. Сєрова.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Чорне і біле Олександра Новикова.
8.00 Хочете, вірте...
8.30 Ділова жінка.
9.00 Освідчення в коханні.
9.15 Мене видали на поверхню.
10.00 Ать-бати...
10.30 Зроблено в «Фітілі».
11.30 Капітал.
11.45 Петербурзькі могікани.
12.20 Не хлібом єдиним.
12.50 Зигзаг удачі.
13.00 Вісті.
13.20 Паралелі.
13.50 Кабаре «Нісенітниця».
15.00 У світі тварин.
16.00 Зимові Олімпійські ігри. Гірські лижі. Швидкісний спуск. Чоловіки.
16.45 Прошу слова.
17.00 Чемпіонат світу з баскетболу серед професіоналів НБА.
18.00 Кубок України з тенісу.*
18.40 Телебіржа інформує.*
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 23 серія.
20.30 Щоденник Олімпіади.
21.00 Зимові Олімпійські ігри. Фігурне катання. Пари. Оригінальна програма.
22.00 Вісті.
22.20 Продовження зимових Олімпійських ігор.

IV ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ЦТ

ПОНЕДІЛОК ● 3

10.00 О. Герцен. «Минуле і думи». 9 серія.
10.55 Джерела.
11.25 «Відкрита книга». Художній телефільм Фільм 1. 1 серія.
16.00 «Зійти на сцену». Документальний телефільм.
16.55 У світі тварин.
З 17.40 ДО 21.20 — СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
21.20 «Відкрита книга». Художній телефільм. Фільм 1. 1 серія.
22.25 Майстри чемпіонату світу з рок-н-ролу.

ВІВТОРОК ● 4

10.00 О. Герцен. «Минуле і думи». 10 серія.
11.00 Ірландія у пісні.
11.25 «Відкрита книга». Художній телефільм. Фільм 1. 2 серія.
16.00 «Благослови. душе моя, господи...» Документальний телефільм.
16.45 IX Міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка».
З 17.20 ДО 21.00 — СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
21.00 «Відкрита книга». Художній телефільм. Фільм 1. 2 серія.
22.05 Авторські програми М. Кончаловського. «Дім поета». М. Волошин.

СЕРЕДА ● 5

10.00 О. Герцен. «Минуле і думи». 11 серія
10.50 Хочете, вірте...
11.20 З Лондона з любов'ю, або Не дорожні нотатки.
12.05 «Відкрита книга». Художній телефільм. Фільм 1. 3 серія
16.00 «Доля у танцювальних ритмах» Документальний телефільм
16.35 Наш сад.
17.05 Ключ до світового ринку.
З 17.35 ДО 20.55 — СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
20.55 «Відкрита книга». Художній телефільм. Фільм 1. 3 серія.
22.00 Монолог у зарубіжному антракті. Про зарубіжні гастролі балетної трупи В. Гордєєва.

ЧЕТВЕР ● 6

10.00 О. Герцен. «Минуле і думи». 12 серія.
10.50 Солодкі мені рідні звуки. Народні пісні.
11.20 «Відкрита книга». Художній телефільм. Фільм 1. 4 серія.
16.00 «За два кроки від театру». Документальний телефільм.
16.30 Очевидне — неймовірне.
З 17.10 ДО 21.00 — СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
21.00 «Відкрита книга». Художній телефільм. Фільм 1. 4 серія.
22.05 Режисерські роботи В. Єжова. К. Гоцці. «Казки для театру»

П'ЯТНИЦЯ ● 7

10.00 Співає В. Дев'ятов.
10.20 «Відкрита книга». Художній телефільм. Фільм 1. 5 серія.
11.25 Театр + ТБ.
12.25 Поезія кольору.
16.00 «Де зимують леопарди». Документальний телефільм.
16.20 IX Міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка».
З 16.55 ДО 21.00 — СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
21.00 «Відкрита книга». Художній телефільм. Фільм 1. 5 серія.
22.05 Легка атлетика. Міжнародні змагання «Російська зима»
23.05 Шлях» Творчий вечір композитора Олега Іванова.

СУБОТА ● 8

8.00 Хочете, вірте...
8.30 Діалог з комп'ютером.
9.00 Телевізійна служба «Здоров'я».
9.30 Французька мова. 1 рік.
10.00 Дозвілля «Колекціонер».
10.15 Поспішайте врятувати планету.
11.15 Німецька мова. 1 рік.
11.45 «Просто жах». Художній телефільм. 1 серія.
12.50 ТелеЕко.
13.20 Дитяча година (з уроком французької мови).
14.20 Наша антологія.
15.05 Грає Російський національний симфонічний оркестр.
15.55 По той бік рампи. Е. Марцевич.
З 16.55 ДО 20.50 — СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
20.50 «Забуті боги». Документальний телефільм. Фільм 1 «Земля і небо».
21.40 Французька мова і франкофонія. «Амфітріон-38».

НЕДІЛЯ ● 9

8.00 «Я прийшов, дайте мені волю». Документальний фільм.
8.30 Італійська мова.
9.00 Дозвілля. Під знаком Риби.
9.15 Бесіди про російську культуру.
10.00 Французька мова. 2 рік.
10.30 Чверть тиші.
11.10 Німецька мова. 2 рік.
11.45 «Просто жах». Художній телефільм. 2 серія.
12.50 Манера. Азбука спілкування.
13.35 Дитяча година (з уроком англійської мови).
14.35 Авторські програми М. Козакова. Поезія Пушкіна.
15.10 Дозвілля. Домашній клуб.
15.25 Акція «Пелікан».
15.45 Тео Адам запрошує...
16.55 На XVI зимових Олімпійських іграх. Ковзанярський спорт. 3000 м Жінки.
З 19.00 ДО 21.50 — СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
21.50 «Сімнадцять миттєвостей весни» Художній телефільм. 5 серія.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Анатолій ГОРЛОВ
перший заступник головного редактора

Олександр БІЛИК
заступник головного редактора

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент АН України

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ
оглядач, завідуючий відділом культури

Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО
заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ
редактор відділу кореспондентської мережі

Віталій СУДДЯ
відповідальний секретар

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Засновник — Верховна Рада України.

Адреса редакції:
252047
Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ:

Для довідок — 441-89-61

телефакс — 224-72-54

Відділ реклами — 441-89-44

Бухгалтерія — 441-84-00

Редакція розглядає рукописи, подані в першому примірнику машинопису.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Залишаємо за собою право виправляти мову і скорочувати матеріали.

Рукописів не повертаємо.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Пересиланням скарг у різні інстанції редакція не займається.

Звертайтеся, будь ласка, безпосередньо до відповідних органів влади.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955

Тираж 328605.

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ 47, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311016.